

ŽELEZAR

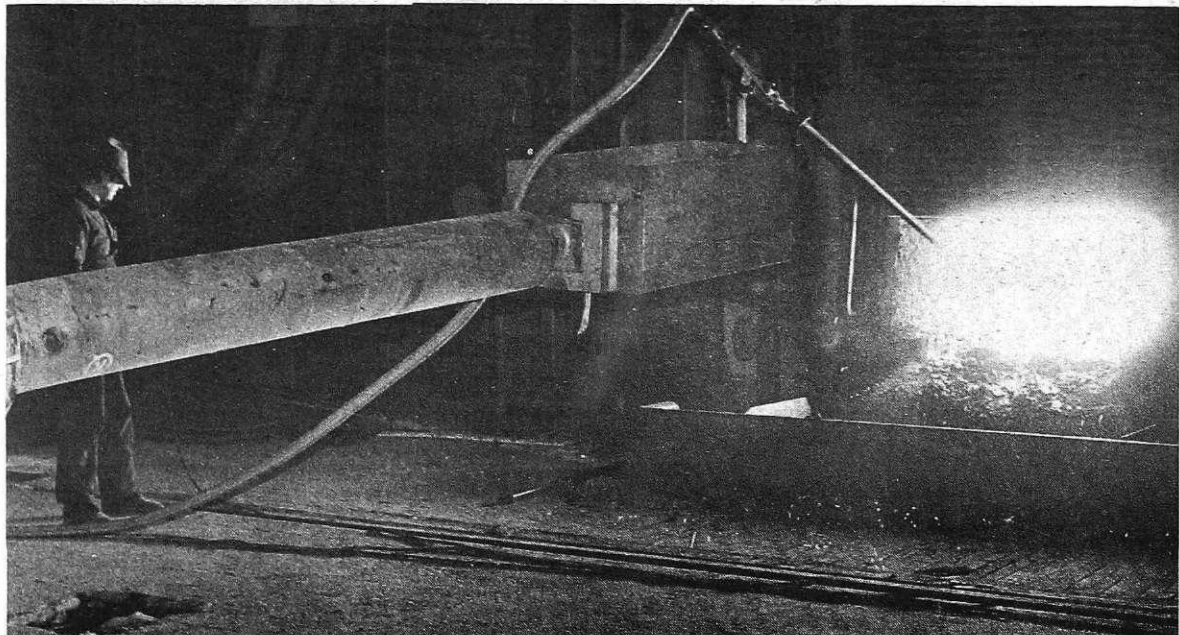
Jesenice, 9. aprila 1987

Številka: 14 • XXXVI

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradašja, lektorica — novinarka Cvetka Martičič, novinarka Lilijana Kos, novinar — fotoreporter Borut Grce, novinarka Tanja Kastelic administracija — Mjira Keserović in Đinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Pred sindikatom so še številne naloge

V sredo, 1. aprila, je v sejni sobi družbenopolitičnih organizacij na Jesenicah namesto seje občinskega sveta zaradi nesklepčnosti potekala razširjena seja predsedstva občinskega sveta ZSS Jesenice. Udeleženci so se seznanili z družbenopolitično situacijo po uvedbi interventnih zakonov, ponovno so razpravljali o predlogu za uvedbo tretjega občinskega samoprispevka, ocenili razpravo o samoupravni organiziranosti v združenem delu ter se seznanili s sklepi zadnjega posveta predsednikov občinskih svetov Zveze sindikatov Slovenije v Ljubljani.

Vpihovanje kisika v elektropeč (foto: B. Grce)

Jeklarji o novi jeklarni

Od trinajstega marca do danes so v novi jeklarni vili že čez dvajset šarž. Od dela v eni izmeni in nemalokrat krepko čez delovni čas so že prešli na dvoizmensko delo, tako da v enem dnevu lahko naredijo že štiri šarže. Delo je že utečeno, hkrati pa teče tudi montaža vakuumске naprave in kontiliva. O dosedanjih izkušnjah pri delu v novi jeklarni smo povprašali nekaj delavcev.

Mustafa Midjan, topilec pri elektropečih:

»V novo jeklaro sem prišel 1. februarja, prej pa sem bil dvanajst let v stari jeklarni pri peči Lectromelt. Za delo v novi jeklarni smo se usposabljali tudi na Danskem, kjer smo se precej naučili.

Do danes smo vili že štiriindvajset šarž. Peč je odlična, čeprav je še nekaj manjših problemov, kar za čas testiranja pač ni nič čudnega. Delo pa je precej lažje kot v stari jeklarni, tudi pogoji dela so precej boljši. Protihrupna komora sicer še ne dela, toliko bolje pa dela odpraševalna naprava.

Nekaj težav je pri vlivanju, ker se ni kontiliva, pa tudi žerjav ni narejen tako, da bi bil primeren za klasično vlivanje, vendar so to zgolj prehodne težave.

Zdaj smo začeli z dvoizmenskim delom, tako da smo vili že štiri šarže na dan.

Blaž Cvetko, delovodja:

»Testiranje se odvija normalno. Je sicer nekaj zastojev, vendar smo to pričakovali. Težav je pravzaprav precej manj, kot bi glede na velikost objekta lahko pričakovali.

Kar zadeva čas trajanja posamezne šarže, je dokončno oceno težko dati, saj je peč pogosto delala z manjšo močjo, vendar smo naredili že nekaj šarž, ki so trajale manj kot dve uri, kar je tudi za nemške standarde dober dosežek.

Na začetku smo pogosto delali tudi čez delovni čas, vendar ni bilo ne-

godovanja med delavci, saj so se zavedali, da moramo na začetku pač malo bolj poprijeti. Sedaj, ko delamo v dveh izmenah, je že lažje.

Delo jeklarjev v Jeklarni 2 se, dokler dela le peč, ne razlikuje kaj dosti od dela v stari jeklarni, saj je še vedno precej fizičnega dela. Ko bo delala tudi vakuumška naprava in kontiliv, bo precej drugače.

Pred začetkom testiranja smo bili teden dni na Danskem, kjer smo se res veliko naučili, saj smo lahko tudi sami delali pri peči. Predvsem smo se znebili strahu. Tudi v Nemčiji smo videli precej jeklarn, kjer je proizvodnja vzorno urejena. Za delo v takem obratu, kakršen je nova jeklarna, so potrebne tudi izkušnje.

Tukaj je sedaj zelo živahno, največ težav pa imamo zaradi kontiliva, saj nam v livni jami zaradi klasičnega načina vlivanja primanjkuje delavcev. Zato bomo le težko naredili kaj več kot štiri šarže na dan.

Leon Vidic, vodja proizvodnje na kontilivu, je bil (razumljivo) še najmanj zadovoljen:

»S klasičnim vlivanjem imamo kar nekaj težav, saj pripravljamo livne garniture v hali legur in le težko si predstavljam, da bi lahko na dan pripravili več kot štiri. Tudi delavec je za tak način dela premalo. Obljubljajo nam, da nam bo prišlo na pomoč nekaj delavcev iz martinarne, dokler ne začne delati kontiliv. Klasično vlivanje pač ni za novo jeklaro.

Kljub težavam pa moram pohvaliti izredno prizadevnost sodelavcev. Pravzaprav smo vendarle optimisti, čeprav nam verjetno ne bo lahko, ko bo začel delati tudi kontiliv. V Nemčiji smo se dva meseca usposabljali za delo s to napravo in stvar sploh ni preprosta.

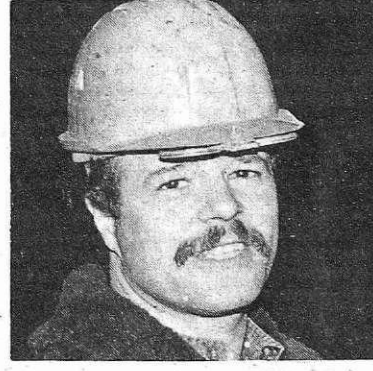
Po drugi strani pa je pravzaprav dobro, da vse glavne naprave v novi jeklarni niso začele delati hkrati, saj je tako manj problemov naenkrat. Ko bosta dokončno zgrajena vakuumška naprava in kontiliv, bo delo pri peči že utečeno in nam verjetno ne bo več povzročalo težav.

Mustafa Midjan

Blaž Cvetko

Leon Vidic

Februarski paket ukrepov, s katerimi naj bi izboljšali neugodne gospodarske razmere, je posegel tudi na področje osebnih dohodkov. Nedorečenost in pomanjkljivost intervencijskega zakona o začasnem omejevanju rasti osebnih dohodkov in skupne porabe nad rastjo produktivnosti se kaže v njegovem spreminjanju in dopolnjevanju kmalu po sprejetju. Vedno bolj je očitno, da samo z zakoni ni več mogoče spodbujati gospodarstva za izpolnjevanje ciljev družbenega razvoja. Nasprotno, ti zakoni celo poglabljajo nezadovoljstvo delavcev, ker jim, pa čeprav samo začasno, krojijo pogoje življenja in dela in onemogočajo samostojnejše odločanje. Kljub temu ne bi smeli samo intervencijskih ukrepov kriviti za sedanje težave, saj vemo, da že dalj časa ugotavljamo nujnost usklajevanja porabe z doseženimi rezultati. Vse naše sile bomo morali usmeriti v doseganje čimboljših rezultatov, ki so edini pravi temelj za višje osebnih dohodke. Hkrati z omejevanjem izplačevanja osebnih dohodkov bomo morali urediti tudi rast cen, sicer sedanjí ukrepi ne bodo imeli zelenega učinka.

Z dopolnitvami in spremembami omenjenega intervencijskega zakona so bile dosežene ugodnosti pri izplačevanju osebnih dohodkov v gradbeništvu, gostinstvu, turizmu in nekaterih drugih sezonskih dejavnostih, katerih delo je bilo s februarjskim zakonom ogroženo. Delovna oziroma sestavljena organizacija bosta poslej tista nivoja, na katerih se bodo regulirali in usklajevali osebni dohodki znotraj organizacije.

V prihodnje bo treba natančneje oceniti možne posledice zakonov, ki jih bomo sprejemali, da ne bi z njimi prizadeli tudi tistih organizacij združenega dela, ki dobro poslujejo. Sindikat mora biti enakopraven partner z drugimi samoupravnimi in političnimi strukturami tako v fazi priprave in razprav o zakonih, kot tudi pri njihovem spreminjanju. Potreben bo tudi drugačen pristop do predlagateljev rešitev: sleherni ponujeno rešitev bomo morali temeljito pretehtati in nanjo pristati le, če ne bo niti ekonomsko niti kako drugače okrnila položaja delavcev v združenem delu.

Na razširjeni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta so razpravljali tudi o razpisu referendumu za tretji občinski samoprispevek. Že leto in pol potekajo aktivnosti za oblikovanje končnega predloga o načinu razreševanja prostorske stiske Centra srednjega usmerjenega izobraževanja. Javna razprava, ki se je odvijala v lanskem novembru in decembru, je pokazala, da programi krajevnih skupnosti niso dovolj izdelani za razpis referendumu, zato so predlog uvedbe občinskega samoprispevka za potrebe krajevnih skupnosti umaknili. Nov predlog vključuje samo občinski samoprispevek v višini enega odstotka od osebnega dohodka za zgraditev prizidka CSUI.

Odlaganje dokončne odločitve o razpisu referendumu je povzročilo določeno nezaupanje in nezadovoljstvo med občani in tako vplivalo na spremembo družbenega razpoloženja; dodatno pa so k temu prispevali še februarski interventni ukrepi o omejevanju osebnih dohodkov. Več kot polovica osnovnih sindikalnih organizacij še ni poslala zapisnikov o stališčih svojih članov do spreminjenega predloga, zato si je težko ustvariti natančnejšo sliko o splošnem razpoloženju delavcev. Glede na razpoložljive podatke večina načelno ne nasprotuje reševanju srednješolske problematike s samoprispevkom, vprašanje pa je, kako se bodo opredelili pri glasovanju. O predlogu za razpis referendumu se bodo dokončno odločali delegati na skupni seji vseh treh zborov Skupščine občine Jesenice 9. aprila. Če se bodo delegati odločili za razpis referendumu, se bodo morale v aktivno-

sti za njegovo izvedbo vključiti v družbenopolitične organizacije. Kljub reševanju skupnega problema naše občine, ne bi bilo prav, če bi la večina aktivnosti še naprej na rmenih sindikata, ampak se moravnanje vključiti vse subjektivne sil. Tudi če se bo izkazalo, da je večir delegatov proti reševanju prosteskega problema srednjega šolstva samoprispevkom, bomo morali skupnimi močmi po samouprav poti najti drug način za uredit omenjene problematike. V okvirazprav o samoupravni organiziranosti v združenem delu na republiki ravni smo tudi v jeseniški občini organizirali razgovore na to temo. naši občini imamo več kot dve tretini delovnih organizacij, ki nimajomeljnih organizacij. Te delovne organizacije se zapirajo vase in se pr malo povezujejo navzven. Organiziranost združenega dela pri nas statična, saj se od začetkov uvajan zakona o združenem delu pa do dnes ni bistveno spreminjala. T razvoj so narekemale ekonomske družbenopolitične razmere v na občini, pa tudi v širši družbenopolitni skupnosti.

V jeseniški občini imamo tudi te temeljne organizacije, ki oprvljajo samo proizvodno funkcij druge funkcije pa prepuščajo delvni organizaciji ali delovni skupnsti. Razvojna funkcija je pravilonzdružena v delovni ali v sestavljeorganizaciji združenega dela. Oprvila skupnega pomena za vse temelne organizacije v neki delovni organizaciji pogosto ne presegajo evidertiranja raznih podatkov. Politik osebnih dohodkov se ureja na nivojdelovne organizacije kot celote z vse TOZD. V delovnih organizacijah ki so sestavljene iz temeljnih organizacij je prisotna težnja po spremnjanju organiziranosti v sme zmanjševanja števila TOZD. Pobuc za spremembo organiziranosti dajjo v večini primerov poslovodni ogani.

Povezovanja organizacij združnaga dela v naši občini še vedno razumemo kot nujne razvojne potrebe, ampak se običajno uporabi šelko posamezna organizacija ne viedruga izhoda. Spremljanje samupravne organiziranosti pri nas sistematično in stalno. Na tem pdročju bo morala tudi občinska sindikalna organizacija še marsikistoriti: zahtevati od osnovnih organizacij obveščanje o nameravanih spremembah organiziranosti, uspsobiti občinski svet za dajanje strkovne pomoči osnovnim organizacij pri spreminjanju samoupravnorganiziranosti, določiti nosilca strkovnega dela in usposabljanje člarstvo osnovnih organizacij za to pdročje. Zveza sindikatov bo moraldoseči, da bo skupaj z drugimi samupravnimi strukturami upoštevan kot enakopraven partner tudi na pdročju samoupravne organiziranosti.

Tanja Kastelic

Dober začetek meseca

Po podatkih statistične službe smo v šestih dneh aprila izdelali 25.278 ton skupne proizvodnje, kar je 112 odstotka operativnega programa.

Plavž dosega družbeni plan 106,9 odstotka, operativni program pa 115,2 odstotka. Izdelali so 3.271 ton grodlja.

V Jeklarni 1 so vili 8.217 ton jekla in presegajo operativni program za 16,8 odstotka.

V Jeklarni 2 so v šestih dneh izdelali 14 šarž, kar je 1.030 ton.

V petih odpremnih dneh smo prodali 5.538 ton končnih izdelkov in storitev, kar je 89,3 odstotka družbenega plana in 88,8 odstotka nekoliko višjega operativnega programa. Izredno uspešna odpremnika v Valjarni blumingštel (132,3 %) in v Vratnih podbojih (131,3 %).

Samoupravne aktivnosti v aprilu

Po programu samoupravnih aktivnosti se bodo samoupravne delovne skupine sestale do 18. aprila. Na sestankih bodo ugotovili, kako poteka IZVAJANJE SKLEPOV PREJŠNJIH SEJ in ali so dobili odgovore na postavljena vprašanja.

Kot osrednji točki bodo obravnavali:

- predlog delitve sklada skupne porabe in
- oceno samoupravnega informiranja in komuniciranja za leto 1986.

Predlog delitve sklada skupne porabe je po sprejetju delitve čistega dohodka na zborih delavcev pripravila strokovna služba — oddelek za družbeni standard. Pri pripravi predloga je upoštevala sprejete obveze in usmeritve. Izhajala je tudi iz opredelitve, da bomo podpirali društva in organizacije, v katere se v prostem času vključujejo naši delavci in njihovi svojci.

V javni razpravi naj se delavci seznanijo s predlogom in oblikujejo konkretne pripombe. Na seji delavskega sveta Železarne bodo delegati odločali o sprejemu predloga in na pobude posameznih temeljnih organizacij sprejeli morebitne spremembe oziroma usmeritve.

V naši delovni organizaciji ocenjujemo enkrat letno tudi samoupravno informiranje in komuniciranje. CPSI je za javno razpravo pripravil oceno, ki je po sklepu odbora za informiranje objavljena v tej številki Železarja. Gradivo je sestavljeno iz dveh delov. V prvem povzema oceno vodij TOZD (delovnih skupnosti), predsednikov delavskih svetov in IO OO sindikata. Ugodno je ocenjeno povratno informiranje, program samoupravnih aktivnosti in vključevanje sindikata v sistem obveščanja. Niso pa popolnoma zadovoljni s prisotnostjo v glasilu Železar in razmišljajo o stalnih dopisnikih. Deljena so tudi mnenja o zadolžitvi posebnih strokovnih delavcev za delo delegacij.

V drugem delu gradivo komentira formalno odločanje, ugotavlja, da povratno informiranje še ni povsod

zaživel, prav tako ne informiranje preko delegatov in delegacij. Glede oglašnih desk je v gradivu predlagano, da jih SDS same ocenijo in podajo svoje mnenje tudi v Železarju, ki naj bi postal še bolj železarski. Na koncu je podana še ocena vloge samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij na področju informiranja in komuniciranja ter podajo svoje predloge in stališča.

Delavski sveti TOZD (delovnih skupnosti) bodo po programu samoupravnih aktivnosti imeli seje do 21. aprila. Na njih bodo uskládili pripombe iz javne razprave ter sprejeli stališča za delo delegatov v delavskem svetu Železarne.

Poleg tega bodo obravnavali poročilo volilne komisije o rezultatih glasovanja za sprejem predloga samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO Železarna Jesenice.

Seznani se bodo s spremembami članstva v Jugobanki — Temeljni banki Ljubljana. V avgustu 1986. leta so vse temeljne organizacije sprejele samoupravni sporazum o ustanovitvi Jugobanke — Temeljne banke Ljubljana in tako postale ustanoviteljice te banke. S 1. januarjem 1987 smo v Železarni izvedli spremembo v organiziranosti temeljnih organizacij in s tem je nastala tudi sprememba pri ustanoviteljicah banke. Pripravljen je predlog, po katerem naj bi bila ustanoviteljica Jugobanke — Temeljne banke Ljubljana le TOZD Družbeni standard. Za delegata v zboru banke je predlagan Matevž Malej.

Na predlog delavskega sveta Železarne bodo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ocenili tudi aktivnost svojih delegatov v tem samoupravnem organu. Že nekaj časa je udeležba na sejah skromna. V letu 1986 se je gibala od 56 do 75 % (le ena seja). Zaradi slabe udeležbe je moteno delo delavskega sveta, saj ne more sprejemati odločitev.

Vsaka temeljna organizacija bo izvolila tudi delegata za organe upravljanja Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske Kranj. Za posamezno temeljno organizacijo so predlagani:

Boris PESJAK za TOZD Talilnice, Bogdan RAVNIK za TOZD Ploščati program, Matevž MALEJ za TOZD Okrogli program, Roman SMOLEJ za TOZD Tehnične dejavnosti, Florjan VELIKAJNE za TOZD Komerčiala, Vanja SIMEONOV za TOZD Družbeni standard.

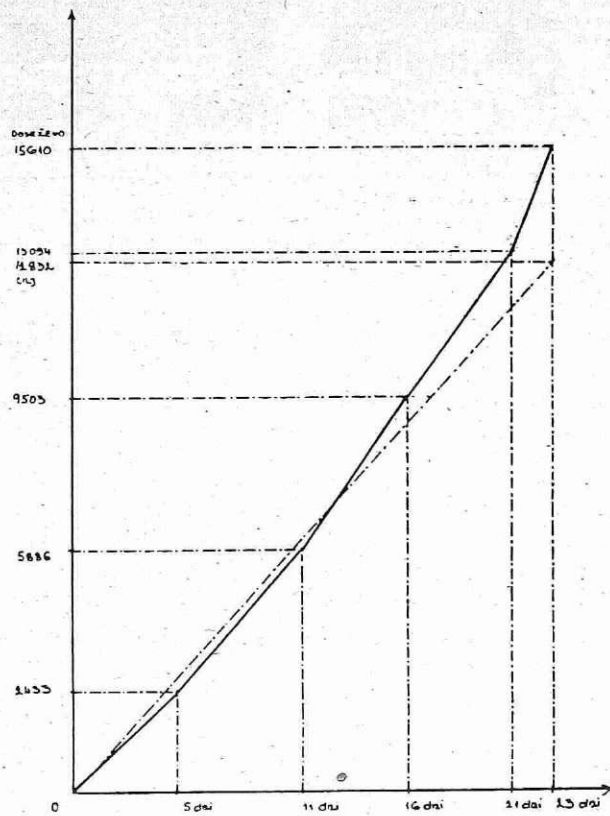
Prav tako bodo v temeljnih organizacijah izvolili delegate in njihove namestnike za skupščino sklada skupnih rezerv občine Jesenice.

Vodja CPSI:
Mimica KOMAN

Dopisniki!

Vse dopisnike Železarja prosimo, da čimprej sporočijo svoje naslove ali nove številke žiro računov na uredništvo glasila.

doseganje skupnega cilja poslovanja

Predvidena realizacija za marec je krepko presežena. Tudi ostali pokazatelji poslovnega rezultata kažejo na boljše delo kot v prvih dveh mesecih, zato bo večji od pričakovanega tudi osebni dohodek po merilih učinkovitosti. Ocena kaže, da nam intervencijski zakon ne bo dopuščal izplačati vsega osebnega dohodka na osnovi cilja poslovanja.

V oplaščevalnici ni težav

Za razgovor z Alojzom Ozebkom, delovodjo oplaščevalnice in vodjo SDS oplaščevalnice I v obratu Elektrode, sem se odločila, ker so v zapisniku SDS zapisali, »da proizvodnja v oplaščevalnici rapidno pada.« Ko pa sem Alojzu povedala, o čem bi se rada pogovarjala, mi je dejal, da je zadeva že zastarela. Toliko bolje.

»Na začetku meseca smo sicer res imeli težave s proizvodnjo na dveh linijah. Imeli smo veliko problemov zaradi kvalitete, ker so elektrode pokale, nismo pa vedeli zakaj. Zato smo morali proizvodnjo prekiniti.

Na drugi liniji smo imeli težave s pečjo, saj je bilo okrog 25 ur zastoja, to pa je za nas zelo veliko. Zaradi vsega tega je bila v začetku meseca proizvodnja slaba in nas je skrbelo, kako bomo dosegli plan in kaj bo z dohodkom. Ta skrb se je potem kazala tudi v zapisniku SDS.

Druga polovica meseca pa je bila zelo uspešna, še posebej zadnji te-

den, in smo mesečni plan za marec celo presežili. Podatkov o tem, kakaj so elektrode pokale, še nimamo, sumimo pa, da je bilo nekaj narobe z uvoženo stekleno vodo.

Tako je problematiko proizvodnje v oplaščevalnici pojasnil delovodja. Sedaj težav s kvaliteto nimajo več, probleme pa jim povzroča predvsem vzdrževanje, saj so naprave precej stare. Predvsem peč je popolnoma izrabljena in jo bo treba obnoviti, če želijo dosegati normalno proizvodnjo.

Za dobro delo so poleg dobrih naprav potrebni tudi dobri delavci. Številčno sicer v oplaščevalnici ne primanjkuje ljudi, le moških je premalo, predvsem za težka fizična dela,

ter strojnikov. Večje težave imajo tudi zaradi odsotnosti z dela, saj je precej bolniške odsotnosti in odsotnosti zaradi nege otroka.

Probleme hitro rešujejo, saj so družbenopolitične organizacije in SDS dokaj aktivne, sodelovanje z vodstvom obrata pa je zelo dobro in v zadovoljstvo vseh. Redki so namreč primeri, da vodja obrata sodeluje na vseh sestankih SDS in razlaga bolj strokovna gradiva ter pomaga pri reševanju obratnih problemov.

»Kaj pa uspehi?« ga vprašam.

»Ja, seveda, tudi uspehi so, le da jih ne obešamo na veliki zvon,« se smeje Alojz. »Ponavadi so bili za nas najbolj kritični prvi trije meseci, predvsem januar in februar, vendar nam je v zadnjih dveh, treh letih vedno uspelo tudi v teh kritičnih mesecih doseči plan proizvodnje. To pa je vsekakor velik uspeh.«

Lilijana Kos

Seja odbora za informiranje

Prejšnjo sredo so se sestali člani odbora za informiranje in pregledali, kako se izvajajo sklepi zadnje seje. Obravnavali so poslovanje in stroške centra za proučevanje samoupravljanja in informiranja (CPSI) v preteklem letu ter oceno samoupravnega informiranja in komuniciranja v letu 1986 in se seznani z informacijo o usklajevanju višine avtorskih honorarjev.

Po sklepu tega odbora so v novembru delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti obravnavali poročila vodij TOZD oziroma delovnih skupnosti in predsednikov sindikata o informiranju in komuniciranju znotraj posameznih TOZD in delovnih skupnosti. Vse TOZD in delovne skupnosti, razen delovne skupnosti E-TKR-N, so pripravile analize informiranja. Na osnovi teh poročil je CPSI pripravil oceno samoupravnega informiranja in komuniciranja za leto 1986.

Dostavo Železarja delavcem Energetike, ki delajo v lokacijsko oddaljenih hidrocentralah v Vintgarju, Radovni in drugod, smo uredili.

Analiza o informiranju preko oglašnih desk bo dopolnjena s stališči iz javne razprave in jo bo odbor obravnaval po končanih aktivnostih.

Delegati so se seznani s poslovanjem in stroški CPSI. Kot na nivoju delovne skupnosti tudi na CPSI predstavljajo največje stroške osebni dohodki. V materialnih stroških so stroški večji, kot je bilo načrtovano, zlasti pri režijskem materialu in transportnih storitvah. Na CPSI je izdelan program dela po urah, odbor pa zanima le vsebina dela CPSI. Zato je odbor zadolžil CPSI, naj do naslednje seje pripravi tak program.

Delegati ugotavljajo, da poslovanje CPSI nadzira že delavski svet delovne skupnosti KSI in odbor samoupravne delavske kontrole ter ocenjujejo, da ni potreben še nadzor odbora za informiranje. Zato predlagajo, naj skupina za pripravo samoupravnih splošnih aktov preveri, ali je ta pristojnost odbora nujna. Če ni, naj v novih samoupravnih aktih ne bo opredeljena.

Pregledali so oceno samoupravnega informiranja in komuniciranja za leto 1986 in se domenili za nekaj popravkov v besedilu. Celotno besedilo je objavljeno v današnji številki Železarja. Samoupravne delovne skupine in delavski sveti bodo gradivo obravnavali do 20. aprila, CPSI pa je zadolžen, da pripravi poročilo o poteku razprave in analizo le-te in jo posreduje v obravnavo odbora za informiranje.

Že v začetku seje so delegati ugotovili, da predstavlja delež honorarjev v stroških tiskanja Železarja le 5,8 % in je plan honorarjev za leto 1986 zaostal za več kot 50 %. Ocenili so, da je honoriranje članov premalo stimulativno in zadolžili urednika Železarja, da pripravi stimulativnejši predlog honoriranja posameznih članov.

CPSI — M. Z.

Razpis Pantzove nagrade

Delavski svet Železarne Jesenice v skladu s petim členom pravilnika za podelitev Pantzove nagrade razpisuje natečaj za podelitev Pantzove nagrade v letu 1987.

Pravico sodelovanja na tem natečaju imajo vsi delavci Železarne in tudi druge osebe izven Železarne, ki s svojim življenjskim delom na področju metalurške dejavnosti in drugih, ki so vezane na tehnologijo in tehniko, bistveno vplivajo na rast delovne organizacije kot celote in s tem prispevajo k uveljavljanju Železarne Jesenice doma in v tujini.

Rok prijave je 30. junij 1987. Prijave za razpis je treba nasloviti na oddelek za zaščito industrijske lastnine v sektorju za ekonomiko in organizacijo.

Prijavi mora biti priložena dokumentacija, na osnovi katere bo posebna komisija izbrala nagrajenca.

Višina nagrade je po sklepu delavskega sveta Železarne pet povprečnih neto osebnih dohodkov v Železarni v letu 1986. Poleg nagrade prejme nagrajenec še plaketo in diplomu.

Vse informacije v zvezi s prijavo lahko zainteresenti dobijo na oddelku za zaščito industrijske lastnine.

Delavski svet
Železarne Jesenice

Požrtvovalnost ublažila nesrečo

Ko so v januarju v adjustaži Valjarne debele pločevine podirali betonsko kabino tehnične za tehtanje pločevine, da bi jo zamenjali z železno, se je zgodila nesreča, v kateri se je težje poškodoval Milan Jakelič, železokrivce Gradbinca. Delavski svet temeljne organizacije Ploščati program je sprejel sklep, da omenjenega delavca, ki je preprečil še hujšo nesrečo, nagradi s 50.000 dinarji in mu izreče javno priznanje za pogum in požrtvovalnost.

Pri zamenjavi kabine tehnične je sodeloval tudi Ivan Džordžević, delavec Monterja Dravograd, ki je takrat delal kot vzdrževalec naše železarne. Džordžević je z rezalno pištolo rezal energetske vode in pri odstranjevanju odrezanih cevi prevrnil kozičasto dvigalo, ki je bilo prislonjeno nanje. Dvigalo, težko okrog 500 kilogramov, je pričelo padati in bi delavca Monterja verjetno ubilo, če mu ne bi priskočil na pomoč Milan Jakelič. Dvigalo sicer ni mogel več zadržati, pač pa ga je preusmeril, da ni padlo sodelavcu na hrbet. Pri tem si je težje poškodoval nogo in so ga odpeljali v jeseniško bolnico.

Požrtvovalnost Milana Jakeliča je prav gotovo vredna vse pohvale in jo lahko postavimo za zgled vsem delavcem Železarne, saj se dandanes le še redkokdaj zgodi, da smo pripravljeni izpostaviti lastno življenje, da bi rešili svojega bližnjega.

Tanja Kastelic

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD TEHNIČNE DEJAVNO STI z dne 19. marca 1987 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

dela in naloge

ELEKTROTEHNIK za področje vzdrževanja Jeklarne 2, 4 osebe

POGOJI:

V. stopnja izobrazbe — smer elektrotehnik in dve leti delovnih izkušenj. Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osemih dneh po objavi na KADROVSKI SEKTOR ŽELEZARNE JESENICE C. železarjev 8.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD DRUŽBENI STANDARD

PONOVNO OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

VODJA STREŽBE, šifra 9102, D - 4, 11. ktg., 1 oseba

POGOJI:

Dokončana poklicna gostinska šola, smer natakar in tri leta delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osemih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, z oznako »za TOZD DRUŽBENI STANDARD.

Obvestilo!

TOZD in druge delovne organizacije mnogokrat od naše poklicne gasilske in reševalne službe zahtevajo čiščenje kanalizacije raznih profilov pod visokim pritiskom. Obveščamo jih, da za tako čiščenje mi nimamo ustrezne opreme.

Vse uporabnike obveščamo, da lahko naročijo čiščenje kanalizacije pri Komunalnem gospodarstvu občine Radovljica — delovna enota Radovljica, ki razpolaga z ustreznimi napravami za čiščenje kanalizacij raznih profilov s pritiskom do 100 barov.

Interesenti naj svoje potrebe sporočijo do 15. aprila 1987 na navedeni naslov. Želje navedite v naročilnici hkrati s točno terminsko opredelitvijo (datum, mesec in ali želite čiščenje večkrat na leto).

Vsa pojasnila dobite pri Marjanu Poru ☎ 75-372 ali 75-373.

Vodstvo PGRS
Železarna Jesenice

Proizvodna delovna praksa ni nič hudega

V naši železarni je vsako leto na proizvodni delovni praksi veliko dijakov in dijakin srednjega usmerjenega izobraževanja, ki si na ta način pridobivajo izkušnje za svoj poklic ali pa spoznavajo delo v proizvodnji. Čeprav je železarstvo težka industrija, iz odgovorov praktikantov veje optimizem, oziroma prepričanje, da je delo v Železarni lahko tudi prijetno.

Lenčka ŠAVOR in Barbara MARKEŽ obiskujeta prvi letnik družboslovne usmeritve, delata pa kot adjuterki pločevine v Hladni valjarni Jesenice. Po enem tednu prakse smo ju vprašali, kakšni so njuni vtisi.

»Tukaj je kar v redu,« je dejala Lenčka, »in mislim, da bi takšno delo lahko opravljala. Prav zato bom poleti med počitnicami še prišla. Tudi s sodelavkami in inštruktorjem se dobro razumem, zato je delo toliko lažje.

Za poklic se vnaprej nisem opredelila, zato sem se vpisala na družboslovno usmeritev, ker je najbolj splošna. Vendar mislim, da če bi bila v proizvodnji, bi mi bilo tukaj kar dobro.

Nagrada je dokaj v redu in prav je, da jo dobimo, saj delamo. Lahko pa bi bila za vse enaka, ne glede na to, kje delamo.

Mislim, da je zelo pametno, da imamo proizvodno delovno prakso tudi dijaki neproizvodnih usmeritev,

saj je zelo dobro, da malo spoznaš proizvodnjo.

Barbara se je z Lenčko popolnoma strinjala, le to je dodala, da se je ona vpisala na družboslovno usmeritev, ker ima rada jezike, zato se verjetno ne bi zaposlila v Železarni.

Armin BEŠIČ in Marko DREŠČEK sta dijaka drugega letnika metalurške usmeritve, delata pa kot varilca v konstrukcijski delavnici v Strojnih delavnicah.

Armin pravi, da mu je delo še kar všeč, saj ni težko in je dovolj varno. Na praksi bo devet tednov, opravlja pa dela varilca in druga potrebna dela. Misli, da devet tednov prakse zadošča in da je to tisto, kar potrebuje.

»Mislim, da je potrebno, da gredo tudi neproizvodne usmeritve na prakso v proizvodnjo, da malo vidijo, kako se tukaj dela. Nagrada za prakso je le vzpodbuda in priznanje, ki vsakomur veliko pomeni.

Tudi s sodelavci in inštruktorjem se dobro razumem, zato proizvodna delovna praksa res ni nič hudega.

Tudi Marko se je učil za varilca in mu je delo v konstrukcijski delavnici všeč. Med počitnicami je že večkrat delal v različnih obratih, vendar mu je v Strojnih delavnicah še najbolj všeč. Tudi zaposlil bi se, če bi lahko delal tu.

V delo se je hitro vključil, saj so ga sodelavci sprejeli medse in ni opaziti, da je mlad in nov. Med delavci v konstrukcijski delavnici se počuti, kot da je eden izmed njih.

O proizvodni delovni praksi pa pravi, da je devet tednov predolga doba, ker so že prej imeli dvakrat na teden prakso v proizvodnji.

Tudi on misli, da je proizvodna delovna praksa za neproizvodne usmeritve koristna in da bi morali imeti praktikanti vsaj približno enako nagrado, ne glede na to, kje delajo.

Indira OZEJROVIČ in SNEŽANA RADIČ sta dijakinji prvega letnika administrativne usmeritve. Proizvodno delovno prakso opravljata v pakirnici elektrod v Elektroдах.

Pravita, da delo ni preveč težko in da tudi delovni pogoji niso slabi. S sodelavkami in inštruktorjem se dobro razumeta, zato je tudi delo prijetnejše.

Mislita, da je prav, da so praktikanti za svoje delo nagrajeni, saj delajo, čeprav je nagrada odvisna tudi od ocene. Ker sta šele v prvem letniku, nimata dovolj znanja, da bi lahko delali v pisarni, sicer pa je prav, da spoznata tudi proizvodnjo.

Indira je že med počitnicami delala v Remontnih delavnicah, Snežana pa do sedaj še ni, vendar pravi, da sedaj bo.

»Ali bi se zaposlila v Železarni in delala v proizvodnji? Ja, to bi bilo pa težko. Če res ne bi bilo druge možnosti...«

Elvir CRNKIČ obiskuje drugi letnik metalurške usmeritve in dela v Hladni valjarni Bela kot valjavec.

»Naredil sem skrajšani program metalurške usmeritve; ocene imam že zaključene, sedaj bom dva meseca na praksi.

Tukaj delam na različnih delovnih mestih, odvisno od potreb, vendar nimam težav, saj mi sodelavci in inštruktor dovolj povedo. Delal sem že v Hladni valjarni Jesenice, vendar je tukaj precej bolje, saj je bolj čisto, pa tudi pogoji za delo so mnogo boljši.

Elvir je štipendist naše železarne, zato je med počitnicami že večkrat delal pri nas. Tako je bil že v strugarni valjev na Javorniku in v Hladni valjarni Jesenice.

O nagradi za proizvodno delovno prakso meni, da bi morala biti bolj odvisna od tega, kako se kdo vključi v delo in kolikšen je njegov prispevek, oziroma koliko kdo res dela in se vključuje v življenje v Železarni.

Takšna so torej razmišljanja nekaterih dijakov s proizvodne delovne prakse v naši železarni. Iz njihovih razmišljanj lahko povzamemo, da delo v Železarni le ni tako težko, da se ne bi še kdaj srečali.

Lilijana Kos

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

13. aprila, Bogdan RAVNIK, HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3 b, ☎ 83-734.
14. aprila, Vinko ROTAR, Remontne delavnice, Jesenice, C. talcev 8 a, ☎ 82-792.
15. aprila, Miloš PIŠČANEC, OPP, Jesenice, Prešernova 8, ☎ 83-803.
16. aprila, Lado ŠKETA, Plavž, Bled, Alpska 1, ☎ 77-136.
17. aprila, Jože ŠLIBAR, Transport, Jesenice, C. 1. maja.
18. aprila, Franc VIČAR, TOZD Okrogli program, Žirovnica, Rodine 51, ☎ 80-686.
19. aprila, Emil AŽMAN, Sektor novogradenj, Žirovnica, Breg 129, ☎ 80-243.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni obhoditi železarno, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 13. 4.	Mitja Kersnik	Branko Gerčar
Torek — 14. 4.	Zvonko Medja	Franc Arnež
Sreda — 15. 4.	Vanda Eniko	Klavdij Mlekuž
Četrtek — 16. 4.	Bojan Finc	Primož Žvab
Petek — 17. 4.	Ahmed Telalović	Borut Cegnar
Sobota — 18. 4.	Marjan Erman	Franc Novak
Nedelja — 19. 4.	Bogomir Svetina	Janez Kovač

Služba obratne ambulante

Od 13. do 18. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.

Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30 ure.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.

V soboto, 18. aprila, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.

ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

Ambulanta bo zaradi odsotnosti terapevta zaprta.

III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.

Za Vatrostalno: od 9.30 do 10.30.
POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.

Za borce od 13.30 do 14.30 ure.

V soboto, 18. aprila, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.

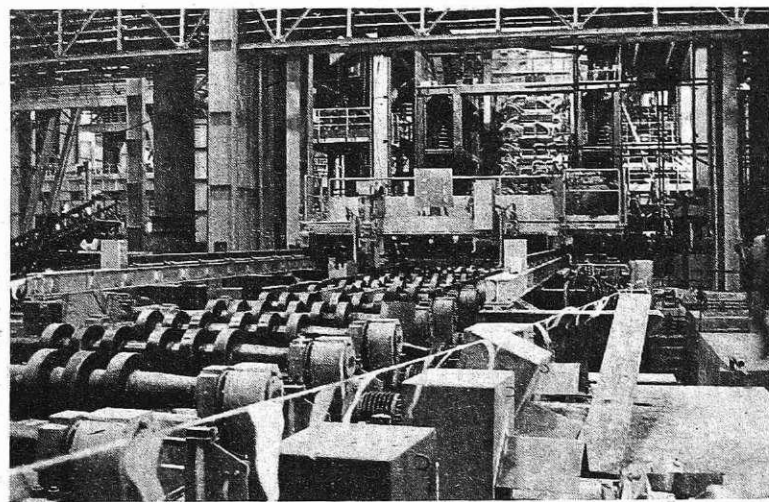
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. do 10.30, popoldan od 12. do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

11. in 12. aprila, Rudi KLUKOVIČ, Mojstrana, Kurirska pot 9, ☎ v službi 83-916.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Montaža kontiliva (foto: I. Kučina)

Seja odbora za gospodarstvo

V torek, 31. marca, so se na 29. redni seji sestali člani odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne. Obravnavali so običajne točke dnevnega reda: pregled izvajanja sklepov prejšnje seje, oceno izvrševanja operativnega programa za marec in predlog programa za april ter pripise in odpi-se razlik pri poslovanju s tujino.

Pri pregledu izvajanja sklepov je odbor ugotovil, da nekateri sklepi prejšnjih sej še niso uresničeni. ERC ni prilagodil pregleda izpolnjevanja planov novi organiziranosti. Predlog dodatne stimulacije za izvoz ni pripravljen. Odbor je zadalžil strokovno službo, naj predlog pripravi čim prej, ker ocenjuje, da bo dodatna stimulacija ugodno vplivala na izvozne rezultate. Tudi plan AZ ni pripravljen, usklajujejo se še programi v TOZD in delovnih skupnostih. Uvoz tujega vložka in prodaja na domače tržišče nista realizirana. V prihodnje naj se omenjeni del prodaje

ne načrtuje v operativnih planih. Pripombe na poslovno poročilo Železarne za leto 1986 so posredovali delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti v obravnavo delavskemu svetu Železarne in niso zahtevali usklajitve na odboru za gospodarstvo. Ostali sklepi prejšnjih sej so realizirani ali se izvajajo.

Obrati Želbljarna, Valjarna žice in profilov in Valjarna debele pločevine so imeli večje težave pri doseganju planskih ciljev. Pestijo jih predvsem okvare in s tem povezani zastoji, ponekod pa tudi primanjkuje delavcev. Odbor je zato sprejel korekcije pla-

nov za omenjene obrate, in sicer do 95 % realizacije planov. Sprejeli so predlog programa proizvodnje za mesec april. Skupna in blagovna proizvodnja bosta predvidoma nekaj odstotkov nad planom. Kar bo narejenega v Jeklarni 2, se šteje 100 % plana. Člani odbora so sprejeli sklep, da je treba v čim krajšem času pripraviti nove predloge za stimuliranje kvalitete dela, izvoza ipd.

Na predlog oddelka zunanje trgovine so potrdili predlagana odpi-sa razlik, ki sta nastala pri poslovanju s tujino.

Čeprav še ni sprejet plan AZ za leto 1987, je odbor vnaprej odobril nakup avta lada-niva za potrebe splošne varnostne službe. Sedanje vozilo je iztrošeno.

CPSI M. Z.

SŽ — ŽELEZARNA JESENICE — z o. sol. o., c. Železarjev 8, 64270 JESENICE

razpisuje za šolsko leto 1987/88 naslednje štipendije

Usmeritev — program	Stop. zaht.	Štev. razp. štipendij
VISOKE ŠOLE		
dipl. inž. metalurgije	VII	20
dipl. inž. kemije (tehnolog)	VII	2
dipl. inž. strojništva	VII	8
dipl. inž. elektrotehnike	VII	10
dipl. inž. matematike	VII	4
dipl. ekonomist	VII	12
dipl. pravnik	VII	1
VIŠJE ŠOLE		
inž. strojništva	VI	4
inž. elektrotehnike	VI	3
inž. kemijske tehnologije	VI	1
SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE		
METALURŠKA USMERITEV		
4-letni program	V	30
3-letni program (livar, talilec, valjavec)	IV	60
3-letni program — modelni mizar	IV	5
2-letni program	II	20
KOVINSKO PREDELOVALNA USMERITEV		
3-letni in 4-letni program	IV, V	100
2-letni program	II	10
ELEKTROTEHNIŠKA USMERITEV		
4-letni program — energetik	V	10
4-letni program — elektronik	V	10
3-letni program — elektrikar	IV	30
KEMIJSKA USMERITEV		
4-letni program	V	6
NARAVOSLOVNO-MATEMATIČNA USMERITEV		
(CSUI Jesenice)	V	20
GRADBENA USMERITEV		
3-(2)-letni program	V	5
KULturna USMERITEV		
4-letni program — fotograf	V	1
GOSTINSKO TURISTIČNA USMERITEV		
3-letni program — kuhar	IV	2
3-letni program — natakar	IV	2

1. Kandidati zaprosijo za štipendijo s posebnim obrazcem »Vloga za štipendijo v Železarni Jesenice«, ki ga je priredila Železarna za svoje potrebe in ga je mogoče dobiti na vseh osnovnih šolah, Centru srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice in kadrovskem sektorju Železarne Jesenice ali z obrazcem DZS 8.40, ki ga kupijo v knjižarni.

2. Osebnih dohodkov staršev za leto 1986 vpišejo delovne organizacije, v katerih so starši zaposleni; višina otroškega dodatka se posebej označi, sicer se smatra, da ga kandidat ne prejema.

Podatkov o osebnih dohodkih staršev ni treba vpisati učencem, ki so se vpisali v dve in triletno programe Centra srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenice.

Za starše, ki so upokojeni, je treba priložiti odrezek pokojnine za december 1986 in napisati, če so upokojeenci železarne.

3. Fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila o opravljenih izpitih predložijo vsi kandidati ob zaključku šolskega leta oz. najkasneje do 30. junija 1987.

4. Kandidati naj prijave za štipendijo po možnosti oddajo do 31. maja 1987 na kadrovskem sektorju Železarne Jesenice.

ŽELEZARNA JESENICE
KADROVSKI SEKTOR

Razpis računalniškega tečaja

DELO Z BESEDILI

Tečaj bo trajal štiri popoldneve, skupno 15 ur. Delo bo potekalo na računalniku tipa SOKOL (PC kompatibilne) s programom Word Star.

Če bo dovolj prijav, bomo sočasno organizirali tečaj OBDELOVALNIŠKEGA TEKSTA na osebnih računalnikih Spectrum in Commodore (Tasword, Easy...).

Rok prijave: do 20. aprila na enoti za izobraževanje ob delu ☎ 82-171 int. 21 ali 22 oziroma ☎ Železarna Jesenice 3564 int. 21. ali 22.

utrip sds Livarna

Tokrat smo zastavili naš utrip SDS nekoliko drugače. Namesto ene samoupravne delovne skupine smo obiskali hkrati tri iz istega obrata. Predstavnik SDS jeklolivarna 1 in 2 ter modelna mizarna iz obrata Livarna smo povprašali, kako delujejo njihove skupine, kakšne probleme imajo pri svojem delu, ali so zadovoljni z novim načinom nagrajevanja in še kaj. Poglejmo, kako so nam odgovarjali.

Anton Avber, delovodja jeklolivarne 1 in vodja njihove SDS, je dejal, da je urejanje problemov preko delovnih skupin odvisno od njihove narave. Če gre za ožje probleme livarne, jih je mogoče rešiti preko SDS. Pri raznih samoupravnih sporazumih in podobnih gradivih so SDS samo instrument za njihovo potrjevanje, bistveno pa ne morejo vplivati na njihovo vsebino. Premalo časa imajo, da bi se ob obravnavanju teh sporazumov razvila konstruktivna debata.

»Naša SDS se sestaja po potrebi. Če se pojavijo v obratu problemi, ki jih je treba rešiti, se večkrat sestanemo na hitro in niti ne pišemo zapisnikov. Doseganje planskih obveznosti nas namreč sili, da kar največ časa porabimo za proizvodnjo, čimmanj pa za sestankovanje.

Na sestankih SDS se največkrat izpostavljajo problemi prostorske stiske in utesenjenosti obrata ter prevelike razdalje med obema jeklolivarnama. Upamo, da bomo te proble-

me rešili s pridobitvijo prostorov stare jeklarne po njeni ukinitvi. S tem bi pridobili več prostora za delo, hkrati pa bi prihranili čas in stroške zaradi krajšega prevoza materiala iz jeklolivarne 1 v jeklolivarno 2.

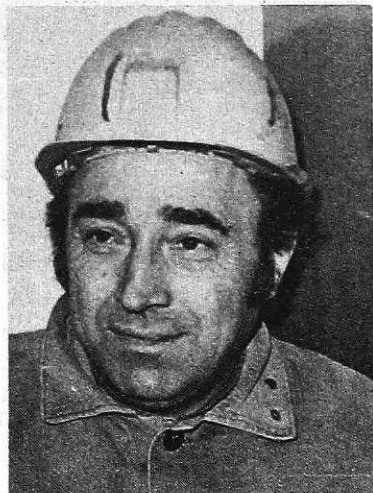
Livarna je obrat, ki dela predvsem za potrebe Železarne. Od njenega dela so odvisni tudi ostali obrati, zato bi morali več vlagati v modernizacijo njene proizvodnje. Obrat je zelo star, saj bo leta 1989 slavil stoletnico obstoja. Tehnologija se v vseh teh letih ni bistveno spremenila, razen s CO₂ postopki, ki so olajšali delo livarjem in čistilcem jeklene litine. Sicer pa je delo pri nas še vedno pretežno fizično; poleg nakladalca in mešalcev peska so lopate naše edino orodje. Mehanizacija proizvodnje bo možna šele, ko bomo dobili več prostora za naš obrat. Kdaj naj bi to bilo, ne zna nihče natančno povedati.

V zadnjem času imamo v Livarni dovolj kadrov. Večina livarjev je izučena in usposobljena za svoje delo. Žal pa je proces izobraževanja livarjev tak, da opravljajo prakso v bivšem Železarskem izobraževalnem centru, kjer je delo precej drugačno kot pri nas. Zato se morajo mladi, ki prihajajo iz šole, navajati na našo proizvodnjo vsaj še eno leto, namesto da bi začeli s samostojnim delom takoj, ko pridejo k nam.

Na dnevnem redu sestankov naših SDS je pogosto tudi vprašanje nagrajevanja. Livarji menijo, da je njihov poklic specifičen, tako kot jeklarski, zato tudi v osebnih dohodkih ne bi smeli preveč zaostajati za jeklarji. Delavci v Livarni nismo zadovoljni z zadnjo prekatégorizacijo. Mnogi niso z novim načinom vrednotenja nič pridobili, drugi pa le eno ali dve kategoriji. V Železarni bomo morali kmalu spoznati, da bi nam nekoliko popravljen samoupravni sporazum, ki smo ga pred leti zavrnili, prinesel boljše in pravičnejše nagrajevanje kot nova kategorizacija. Po mojem polemiki v Železarni nimajo nobenega smisla, saj samo vznemir-

jajo delavce, sedanjega stanja pa ne spreminjajo.

V Železarni delam že toliko časa, da sem doživel že tri reorganizacije, ki so združevale in razdruževale temeljne organizacije. Če se bo sedanja reorganizacija izvajala tako, kot smo načrtovali, bo vsekakor pozitivna. Obrati bodo pri izpolnjevanju planskih obveznosti še naprej samostojni, čeprav bodo po tehnološki plati bolj povezani. V novi organiziranosti TOZD Talilnice je Livarna enakopraven partner Plavžu in obema jeklarnama.

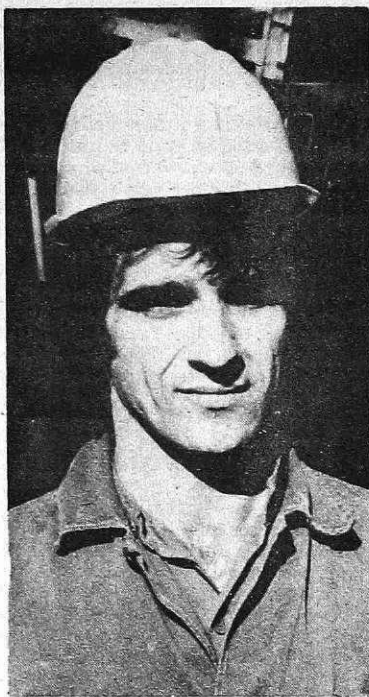

Ludvik Misotič je skupinovodja livar-kalupar v jeklolivarni 1. Naštel nam je nekatere probleme, s katerimi se srečuje pri svojem delu. Prostor, v katerem delajo, je star in pozimi zmrzuje, to pa otežuje delo. Tudi drugi pogoji dela so slabi: prepil, dim in hrup predstavljajo njihovo vsakdanje delovno okolje.

»Odkar sem v livarni, to pa je že skoraj trideset let, se govori o modernizaciji proizvodnje, a do danes ni bilo na tem področju še nič narejenega«, nam je povedal Misotič.

Pred desetimi leti je bilo v Livarni premalo delavcev, sedaj jih imajo dovolj. Kljub temu imajo mladi livarji možnost hitrega napredovanja. Vsako leto prihajajo k njim iz šol dva do trije novi livarji, tako da se je povprečna starost delavcev Livarne zadnja leta močno znižala. Delavci so večinoma izučeni livarji, vendar iz šole prinesejo predvsem teoretično znanje, praktično pa se usposabljaajo šele v Železarni.

»Ko sem prišel v livarno, so bile plače tu v primerjavi z drugimi obrati precej boljše, kot so danes; dobivali smo razne dodatke. Čeprav se delo od tistih dni ni nič spremenilo, si lahko za denar, ki ga dobivamo danes, privoščimo precej manj kot nekoč,« je še pristavil Misotič.

Osman Alić dela v jeklolivarni 2 kot drugi livar. O delovanju njihove SDS pravi, da je včasih učinkovito, drugič spet ne. Pripombe in zahteve, ki jih delavci postavljajo na sestankih, se pogosto ne upoštevajo.

»Ne vem, zakaj je tako,« pravi »morda zahtevamo preveč«.

»Moje delo je izdelovanje žlindrih kadi za Jeklarno. Z rednim delom ne moremo zadovoljiti vseh potreb Jeklarne, zato je potrebno še pogodbeno delo. Ker je naša livarna med najstarejšimi na svetu, ni nič nenavadnega, da so delovni pogoji v njej slabi in da ne dosegamo takih rezultatov, kot bi jih ob modernejši opremi.

Zaenkrat pri nas ne primanjkuje delavcev. Problem pa je v tem, ker se zelo malo mladih odloča za livarski poklic, saj je glede na slabe delovne pogoje in težko delo premalo nagrajen.

Skupinovodja modelne mizarne **Leon Ržek** meni, da je delovanje njihove SDS dobro; pripombe delavcev se upoštevajo, pa tudi odgovore na zastavljena vprašanja dobivajo. Vendar bi samoupravne delovne skupine lahko dosegle še več, če bi delavci na sestankih bolj sodelovali, postavljali realne zahteve in vztrajali pri tem, da morajo pristojni vedno odgovoriti na njihova vprašanja.

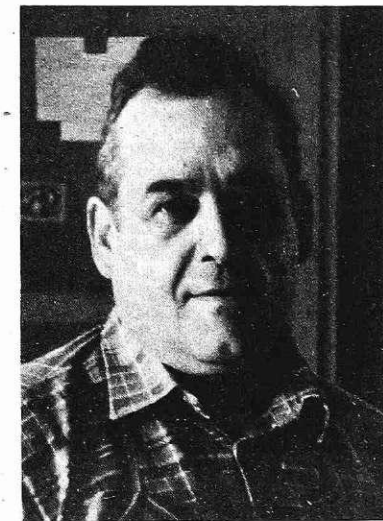
V Livarno se ni nikoli vlagalo toliko, kot bi se moralo. Tako nimamo v modelni mizarni zagotovljenih niti osnovnih delovnih pogojev: nimamo lastnih kopalnic in garderob, pa tudi sanitarije so slabe. Velikokrat smo

že prosili, da bi te stvari uredili, a nam odgovarjajo, da za to ni denarja.

Težave imamo tudi zaradi pretesnega prostora, v katerem delamo. Stroji so stari in izrabljeni; vsaj trije so še iz časa avstroogrske monarhije. Imamo tudi nekaj novejših strojev. S starimi in novimi napravami pri nas precej naredimo, vendar bi se storilnost prav gotovo dvignila, če bi strojni park posodobili.

Z vzdrževanjem v modelni mizarni nimamo večjih težav. Za manjša vzdrževalna dela skrbi naš lastni vzdrževalec, pri večjih remontih pa nam priskočijo na pomoč delavci strojnih delavnic.

Ker so pri nas delavci večinoma kvalificirani in visokokvalificirani, menimo, da s prekatégorizacijo nismo dobili tistega, kar zaslužimo. Naši delavci so pridobili eno do dve kategoriji, kar je glede na njihovo usposobljenost premalo. Tudi osebno nisem zadovoljen s sedanjim vrednotenjem in sem se zato tudi pritožil na sestanku SDS, a se zadeva do danes še ni zadovoljivo uredila. Z novim vrednotenjem del in nalog je prikrajšan predvsem srednji kader, saj so sedaj razlike med njim in delavci z nižjo izobrazbo komaj še opazne.

Z novo organizacijo v Železarni se delo v modelni mizarni ni nič spremenilo. Mislim pa, da je reorganizacija pozitivna, saj bomo v okviru nove TOZD lažje nabavljali material in rezervne dele, boljše bo vzdrževanje strojnih naprav, pa tudi organizacijsko bo tako temeljno organizacijo lažje voditi.

Tanja Kastelic

Pregled sestankov SDS

TOZD OKROGLI PROGRAM

Iz **OBRATA VALJARNA ŽICE** smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata ter valjarna žice 1, 2 in 3. SDS vodstvo obrata je v zvezi s »Pregledom obveznosti za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb v občini Jesenice v letu 1986« zapisala naslednjo ugotovitev: »Mnenje članov SDS je, da se bližamo nekdanji proračunski delitvi. Strokovne službe SIS ob odsotnosti svobodne menjave dela postajajo same sebi namen.« To pa je tudi edina pripomba, ki so jo imele omenjene SDS — kljub šest točk obsegajočemu dnevnemu redu sestankov.

Iz **OBRATA JEKLOVLEK** smo prejeli zapisnike SDS hladna predelava 2 in 3, adjustaža 1 in 2 ter brusilnica 1 in 3. SDS adjustaža 1 v zvezi z zaključnim računom za leto 1986 opozarja, da bi morali vsi v predhodnih obratih več pozornosti nameniti kvaliteti. Sedaj je namreč adjustaža tista, ki ugotavlja napake, ki jih jeklo prinese s seboj iz predhodnih obratov. SDS hladna predelava 3 omenja, da je na skupini prevladovalo negativno mnenje o tretjem občinskem samoprispevku. SDS brusilnica 1 in 2 pa v zvezi z ustanavljanjem SIS za proizvodnjo hrane opozarjata, da niso imeli na razpolago gradiva za razpravo.

Iz **OBRATA ŽIČARNA** smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, žičarna I-1, I-2, I-3, II-1, II-2 in II-3, patentirnica, pocinkovalnica, votličarna in adjustaža. Poleg sedmih točk dnevnega reda, predvidenega s programom samoupravnih aktivnosti za marec, so SDS obravnavale še januarske proizvodne rezultate, kvaliteto problematiko v januarju in informacijo o članku B. Lakote. (Pravzaprav ne gre za članek temveč za opazko v zvezi z reorganizacijo SDS patentirnica v enem od prejšnjih pregledov SDS, opomba B. L.) SDS vodstvo obrata v zvezi s poročilom o oblikovanju in gibanju cen izdelkov črne metalurgije pripominja, da bomo naše drage izdelke uspeli prodajati le pod pogojem, če bomo zagotovili visoko kvaliteto in tako pridobili ustrezno prednost pred vse večjo konkurenco. SDS žičarna I-3 meni, da se o tretjem občinskem samoprispevku ni potrebno javno opredeljevati na sestanku SDS, ker takšno opredeljevanje ne bi dalo realnega vploga na mišljenje vsakega posameznika oziroma na to, kako se bo odločal na referendumu. Reorganizacijo SDS patentirnica je ocenila kot primerno. V prid takšni reorganizaciji naj bi po njenem mnenju govoril tudi »identičen primer iz pocinkovalnice«. SDS žičarna II-1 si glede cen izdelkov črne metalurgije zastavlja naslednje vprašanje: »Zakaj izvažamo z izgubo, če so cene v Nemčiji toliko višje? Dvomimo v verodostojnost podatkov, če vemo, kakšne so cene za izmet na naši mali prodaji.« SDS žičarna II-2 pa meni, da »primerjava z zahodnimi državami ne

ustreza, ker se ne moremo primerjati tudi s kvaliteto in plačami«. Opredelila se je proti samoprispevku, pa tudi proti ustanovitvi SIS za proizvodnjo hrane. Zavzema se namreč za to, da naj ostane sedanja oblika zagotavljanja potrebnih sredstev. SDS patentirnica vprašuje, kakšno vlogo pri preskrbi prebivalcev imajo trgovske organizacije, kmetijska zadruga in ostali, ki so po svoji dejavnosti zadolženi za preskrbo in pospeševanje pridelave hrane. Kritična je tudi do poročila o oblikovanju in gibanju cen izdelkov črne metalurgije. Takole pravi: »V informaciji marketinga pisec informacije prikazuje konjunkturo na jugoslovanskem tržišču in da za Železarno Jesenice še ne prihaja do pomanjkanja naročil, ko pa vsaj za Žičarno lahko trdimo, da zaradi pomanjkanja naročil prihaja do določenih težav v proizvodnji. Neumestno se nam zdi, da nam prikazujejo razliko v cenah med Jugoslavijo in Nemčijo. Moti nas tudi podatek o uvozu metalurških izdelkov. To se pravi, da sami ne vemo, kaj jugoslovanski trg potrebuje.« Pod zadnjo točko pa nekoliko cinično ugotavlja: »V prihodnje, ko se v nekem proizvodnem obratu izvaja reorganizacija, naj se povabi k sodelovanju tudi takomenovane »strokovne delavce«, saj jih je v naši ljubi Železarni dovolj. To ugotavljam zaradi vseh polemik v Železarni, pa naj bo to o reorganizaciji ali pri ostalih problemih.« Tudi člane SDS adjustaža je vznemirila podatek, da so cene jekla v Nemčiji višje kot naše, saj so »ljudje takoj postavili vprašanje, koliko pa zaslužijo. Na to vprašanje je pa težje odgovoriti«, končuje pisec zapisnika komentar k poročilu o oblikovanju in gibanju cen izdelkov črne metalurgije.

V **OBRATU ELEKTRODE** so se sestali delavci na dveh zborih. Na prvem, ki se ga je udeležilo 86 članov SDS vodstvo obrata, rezalnica 1, oplaševalnica 1, transport in priprava elektrodnih mas, so pod razno opozorili, da ob koncu dneve v kopalnicah primanjkuje tople vode, da so sanitarije v zelo slabem stanju, da ogrevanje na L-4 še ni rešeno ter da proizvodnja na oplaševalnih linijah hitro pada. Ista opozorila je bilo slišati tudi na drugem skupnem zboru, ki se ga je udeležilo 80 članov SDS rezalnica 2 in oplaševalnica 2. Omenjajo tudi, da je veliko zastojev na sušilnih pečeh.

Iz **OBRATA ŽEBLJARNA** smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, žebljarna 1 in 2, orodjarna in adjustaža. Vodstvo obrata se je na sestanku sicer v večini opredelilo za ustanovitev SIS za proizvodnjo hrane, hkrati pa izražajo svojo bojazan pred nadaljnjim širjenjem režije in služb v SIS. SDS žebljarna 2 v zvezi z isto zadevo pravi, »da naj se že neha z vsemogočimi sporazumi in naj se raje razpravlja, kako se bo še živelo z vsakodnevnimi potrebami« ter da »se ne strinja s takimi osebnimi dohodki, obenem pa izraža bojazan, da bi ustanovitev SIS pomenila zvišanje sedanje prispevne stopnje. Podobne pomisleke« ima tudi glede tretjega občinskega samoprispevka. SDS adjustaža žebljarne se je opredelila za občinski prispevek

z dodatnim predlogom, naj samoprispevek plačajo tudi vsi ti, ki so zaposleni v občini Jesenice, stanujejo pa v drugih občinah. »Saj je vsem znano«, pravijo, »da obiskujejo srednjo šolo tudi njihovi otroci — od Kranja, Radovljice in celo iz tolminske občine.« Predlagajo tudi, naj se samoprispevek plačuje dve leti.

TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI

Iz **OBRATA STROJNE DELAVNICE** smo prejeli zapisnike SDS priprava dela, materialna služba, težka obdelava 2, strugarna 1 in 2, orodjarna 1 in 2, konstrukcijska delavnica 1, strugarna valjev Javornik in Bela, ključavničarji strojev ter kovačnica-kalilnica. SDS priprava dela je na prejšnjem sestanku predlagala, da bi za določena dela in naloge povečali delež premije z 80 na 100 %. Od oddelka za študij dela in časa je prejela odgovor, iz katerega je razvidno, da so do 100 % premije upravičeni le vodstveni delavci in delavci iz neposredne proizvodnje. SDS z odgovorom ni zadovoljna, saj meni, da so dela, za katera je predlagala 100 % premije, neposredno vezana s tehnološkim procesom (proizvodnjo), ker je, kot pravijo, »prva faza našega delovnega procesa obdelava naročil s fazami obdelave, ki so opremljena tudi z obdelovalnimi časi«. Sklenili so, naj oddelek za študij dela in časa njihov predlog, seveda še dodatno argumentiran, ponovno prouči. V zvezi z zaključnim računom je predlagala, naj bi se za razpravo izdelali izvečki najbolj pomembnih kazalcev uspešnosti ali neuspešnosti TOZD. Pod razno opozarjajo na problem pravočasnega oddajanja operacijskih listov ter predlagajo vodstvu obrata, naj ustrezno ukrepa. SDS materialna služba opozarja, da več problemov, na katere so opozorili že na prejšnjem sestanku, ni rešenih (zastelke, stena med težko obdelavo in skladiščem, bočni vilicar). SDS težka obdelava 2 ni dobila odgovora na vprašanje, ki ga je zastavila nabavi. Pod točko razno pa na odgovorne v Železarni in pri Integralu naslavlja vprašanje, če se lahko zagotovijo dostojen prevoz delavcev z dela in na delo na relaciji Plavž-Va-ljarna Bela. SDS strugarna 1 zahteva, da se v kopalnicah v garderobi vzpostavi takšno stanje, kot je bilo pred odselitvijo ključavničarjev strojev v zgornje prostore. SDS orodjarna 1 in 2 opozarjata, da za dva svoja sodelavca še vedno niso prejeli odgovora v zvezi s predlaganim prevrednotenjem. Vodja SDS je pod razno opozoril, da upada kvaliteta in samostojnost dela, in sicer predvsem pri brusilnicah, pa tudi pri čiščenju strojev. SDS konstrukcijska delavnica 1 zahteva testiranje grelnih teles in ureditev prostora za obratno skladišče. SDS ključavničarji strojev vprašujejo, če bi lahko dobili kotliček za čaj in če bi lahko tudi čaj redno dobivali. SDS kovačnica-kalilnica se pritožuje, da pripravniki, ki pridejo iz CSUI, nimajo ustreznega praktičnega in teoretičnega znanja ter da ob redni proizvodnji ne morejo skrbeti za njihovo dodatno izobraževanje.

(se nadaljuje)

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

Regijsko tekmovanje učencev osnovnih šol v informatiki in računalništvu

Tekmovanje učencev od 5. do 8. razreda v informatiki in računalništvu je bilo 28. marca na osnovni šoli France Prešeren v Kranju. Tekmovanja so se udeležili učenci iz Kranja, Škofje Loke in z Jesenic, iz Trzica in Radovljice jih ni bilo.

Tekmovanje je potekalo v dveh skupinah (5. in 6. razred ter 7. in 8. razred). Tekmovalci so reševali po 10 vprašanj (4 vprašanja o strojni opremi, 4 o programiranju in 2 praktični nalogi — oblikovanje programov).

V skupini 5. in 6. razredov se je Uroš Strle, OŠ Karavanških kurirjev NOB, uvrstil na drugo mesto in s tem na republiško tekmovanje. Mojca Konobelj iz OŠ Tone Čufar je bila peta, Mitja Madon iz OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica šesti, David Oitzl iz OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora pa osmi.

V skupini 7. in 8. razredov je bil Boštjan Hribar iz OŠ Prežihov Voranc prvi, Branko Kmet iz OŠ Karavanških kurirjev NOB drugi, Niki Čeh iz OŠ Gorenjski odred Žirovnica tretji. Ti trije mladi računalničarji bodo zastopali gorenjsko regijo na

republiškem tekmovanju iz informatike in računalništva, ki bo 25. aprila na Srednji računalniški šoli v Ljubljani. Med prvih 10 tekmovalcev te skupine sta se uvrstila tudi Jure Ravnik iz OŠ Tone Čufar in Zoran Robič iz OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora.

Tekmovanje v informatiki in računalništvu je letos organizirano drugič. Organizira ga Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, ki se je bolj kot Zavod za šolstvo angažirala za razvoj opreme ter za oblikovanje programov za krožke in fakultativni pouk informatike in računalništva v osnovnih šolah.

Računalniško opismenjevanje si v osnovnih šolah predstavljamo predvsem tako, da bi imeli učitelji pri vseh predmetih na razpolago dovolj programov, s katerimi bi občasno lahko popestrili oblike in metode de-

la. V teh dneh zato poteka tudi usposabljanje vseh osnovnošolskih učiteljev po predmetnih aktivih in pripravljena bo banka razpoložljivih programov za posamezne predmete.

Kljub prizadevanju učiteljev, ki so opravili 150-urni republiški tečaj, vodstev šol, ki si prizadevajo, da bi se čim več učiteljev usposobilo za delo z računalnikom v osnovnih šolah, in zunanjih mentorjev (iz CSUI in Železarne), ki v svojem prostem času vodijo krožke informatike in računalništva, se računalnik kot delovno sredstvo uveljavlja razmeroma počasi predvsem zaradi tega, ker je to dodatno usposabljanje in obremenitev učiteljev in mentorjev in ker je na večini šol še vedno problem prostor in oprema za to dejavnost — ustrezno opremljeni računalnici smo uspeli zagotoviti le na OŠ Tone Čufar in Gorenjskega odreda Žirovnica.

V času, ko v osnovnih šolah iščemo vse mogoče notranje racionalizacije in se program krči, je vedno težje tudi posodabljanje pouka z računalnikom

Republiško tekmovanje srednješolcev iz fizike bo letos na Jesenicah

V okviru društva matematikov, fizikov in astronomov (DMFA) SR Slovenije že vrsto let potekajo republiška tekmovanja učencev srednjih šol iz fizike in matematike. Namen tekmovanj je popularizacija in dvig izobraževalne ravni v fiziki in matematiki ter pregled nad izjemno nadarjenimi učenci. Tekmovalci so izbrani na osnovi dosežkov šolskih tekmovanj, tako da se posredno tekmovanje udeležuje več tisoč učencev tehničnih in naravoslovnih usmeritev v Sloveniji. Učenci CSUI so že več let zapored med najboljšimi, zato se udeležujejo tudi tekmovanj in dosegajo rezultate v zveznem merilu.

Za pripravo in izvedbo republiškega tekmovanja, ki poteka vsako leto na drugi srednji šoli v Sloveniji, se formira odbor, ki ga sestavljajo učitelji naravoslovnih predmetov. Naloga odbora je materialna priprava in izvedba tekmovanja, medtem ko za strokovno plat poskrbi DMFA. Odbor zato potrebuje pokrovitelja tekmovanja, materialno pomoč pri izdaji BILTENA tekmovanja, pogostitev udeležencev in prispevke v fond za

nagrade najuspešnejšim tekmovalcem. Pokrovitelj letošnjega republiškega tekmovanja iz fizike je Železarna Jesenice. Materialno so tekmovanje podprle tudi nekatere OZD v naši občini, Skupščina občine Jesenice, Izobraževalna in Raziskovalna skupnost Jesenice.

Letos je za pripravo in izvedbo republiškega tekmovanja iz fizike zadolžen Center srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice. Tekmo-

vanje bo v soboto, 11. aprila, na Jesenicah v prostorih CSUI Jesenice s pričetkom ob 9. uri. Po prejetih navodilih bodo učenci reševali fizikalne naloge v štirih tematskih skupinah: energija, elektromagnetizem, optika, mehanika. Po reševanju nalog bo v popoldanskem času še tekmovanje ekip posameznih šol v eksperimentiranju. Ta oblika tekmovanja bo letos prvič, kasneje pa naj bi sploh postala prevladujoča. Na koncu bo razglasitev rezultatov in podelitev priznanj in nagrad najuspešnejšim tekmovalcem.

Za odbor:
Rajko Peternel

OOZSMS TOZD Tehnične dejavnosti Organizira turnir v malem nogometu

Turnir bo v soboto, 11. aprila, ob 8. uri za osnovno šolo Prežihov Voranc. V primeru slabega vremena bo turnir v nedeljo, 12. aprila. Vse ekipe razen ekip TOZD TD plačajo po 5.000 din prispevka.

Prijave sprejema Matjaž Zamida (☎ ZJ 28-61) dopoldan ali na dan turnirja.

Nagrade: za prvo mesto — pokal, za drugo in tretje mesto — diploma.

Aktiv Transporta

Lokalna MDA Jeklarne 2

Brigadirji jeseniške občine, mladi iz Železarne Jesenice in iz CSUI ta mesec urejajo okolico Jeklarne 2, zbirajo staro železo in odpadni gradbeni material na gradbišču.

S prostovoljnim delom pomagajo k lepšemu videzu in skrbijo za bolj čisto okolje na gradbišču. Z današnjim dnem je opravljenih 268 ur.

Akcija poteka vsak dan v popoldanski in dopoldanski izmeni, ob sobotah in nedeljah pa samo dopoldan.

Delo bomo končali v nedeljo, 20. aprila in če se želite prepričati, kako mladi delajo in kaj delajo, če želite tudi sami sodelovati pri delu, vas vabimo. Dobimo se dopoldne ob 7. uri pri vratarju na Koroški Beli ali popoldne ob 15. uri.

Brigadirski ZDRAVO!

Komisija za MDA
pri KS ZSMS Železarne
Jesenice

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

(TITO)

Praktični nasveti za pregledovanje smeri na radiološko okuženem terenu

Ko člani patrole (izvidniki) prejmejo ukaz za delo, pripravijo zaščitna sredstva v pripravi položaj (oblečejo zaščitni gumijasti kombinizon, obujejo zaščitne škornje, navlečejo zaščitne rokavice) in pregledajo delovanje radiološkega in kemijskega detektorja. Za vrst si obesimo termoluminiscentni dozimeter, ki meri prag prejete doze obsevanja za vsakega izvidnika posebej.

Zaščitna maska ostane še v torbici. Odpeljejo se s terenskim vozilom v smeri pregleda terena. Na poti izvidnik št. 1 neprestano meri jakost sevanja z odprto sondo skozi okno vozila. Ko izvidnik št. 1 zabeleži sevanje, obvesti vodjo patrole. Vozilo se zaustavi in vsi namestijo zaščitne maske. Po nekaj sto metrih vožnje, ko izvidnik zabeleži jakost sevanja 05 r/h, vodja ukaže izvidniku št. 2, da izstopi iz vozila in označi prednjo mejo z zastavicami in opozorilno tablo. Sam vodja pa vnese v skico prednjo mejo kontaminacije z vrednostjo sevanja in navedbo datuma in časa merjenja. Vodja preko prenosne radio postaje obvesti občinski štab o prvih podatkih, ki so pomembni za nadaljnje delo. Izvidnik št. 2 medtem označi z nekaj zastavicami za radiološko nevarnost prednjo mejo in postavi opozorilno tablo. Takoj nato dobro otrese zaščitne škornje in se vrne v terensko vozilo. Nato se pomika vozilo z izvidniki od delovne točke do druge, od objekta do objekta. Med vožnjo določijo vodja tudi hitrost vozila. Mejo sevanja označijo z zastavicami (medsebojna razdalja zastavic je okrog 15 m), 20 m pred prednjo mejo kontaminiranega zemljišča pa postavimo opozorilno tablo. Na tablo vpišemo v za to določen predel odgovarjajočo črko R (radiološka), H (kemijska), B (biološka) ali kombinacija RH (radiološka-kemijska), kar pomeni vrsto okuženosti oziroma kontaminacije.

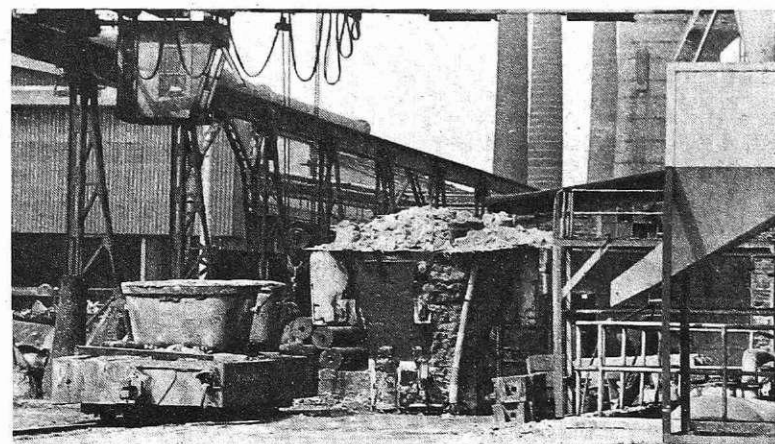
Izvidnica nadaljuje pregled od točke do točke in od stavbe do stavbe. Vodja določa smer vožnje (ali gibanja) ter hitrost vozila. Vozilo se ustavlja vsakih 15 metrov, izvidnik št. 1 meri jakost sevanja skozi okno vozila ali pa izstopi in drži odprto sondo v višini 50 cm od tal.

Če ekipa pri vožnji zadene na ruševine, ki onemogočajo prehod, vodja v blok vnese podatke o ruševinah. Izvidnica poišče najbolj primeren obhod (peš) ali obvoz za vozilo, obenem pa pazljivo označi smer na križiščih poti.

Medtem izvidnika št. 1 in št. 2 merita jakost sevanja. Vodja vpisuje v beležnico podatke o stanju objektov, možnostih za razkuževanje (dekontaminacijo) in ostale potrebne podatke. Obenem kontrolira, da izvidniki ne prejmejo previsokih doz sevanja, da na kontaminiranem terenu ne jejo in ne pijejo vode in ne opravljajo svojih telesnih potreb. Nadzira tudi vzdržljivost izvidnikov v zaščitnih sredstvih (gumijasti kombinizon), kar je posebej pomembno poleti (nevarnost toplotnega udara).

Ko prispejo izvidniki do zadnje meje kontaminiranega zemljišča, označijo mejo na isti način kot prednjo.

Nato se vodja z izvidniki odpelje na zbirno mesto, uredi znane podatke, napiše poročilo, odda skico pregledanega zemljišča in zbrane vzorce za kemijsko analizo občinskemu štabu CZ. Nato se celotna izvidnica napoti na dozimetrično kontrolo in razkuževanje.

Čistilnica odlitkov (foto: I. Kučina)

SLAVKO TARMAN

Jedrski raziskovalci S tragiko ovenčani kralji naših dni

12

General Arnold je vprašal, kaj bodo storili, če tudi ta ne bi bil dovolj nosilen. General Groves pa je jedko pripomnil, da bi potem Churchill gotovo z veseljem dal na voljo britanska letala. S tem je zadel Arnoldovo ameriško letalsko srce. In res je Arnold nemudoma odgovoril, da želi, da bi bombo spustilo ameriško letalo. Potem je sodelovanje steklo kot po maslu. Zadoščalo je, da je Groves omenil britanska letala, pa ameriško letalstvo ni več malenkostno obravnavalo prevoza novega orožja. Kot navaja general Groves v spominih »je imel domoljubje vračunano kot praktični sestavni del svojega razmerja do letalstva«. Do začetka leta 1945 je general Arnold sporočil, da imajo na razpolago že štirinajst krepko izboljšanih bombnikov B-29. Takoj so pričeli vaditi na jugozahodu ZDA dejanski spust bombe. Za urjenje so uporabljali »nadomestne« bombe, ki so bile na las podobne pravim. Posebno skrb so letalci posevali zemeljski in zračni tehniki, potrebni

za spust. Odločilni manever, ki so ga morali pričeti takoj po spustu bombe, da se je letalo umaknilo eksplozijskemu učinku atomske bombe, so vodili z vso letalsko temeljitostjo.

Letali, ki sta pozneje nosili atomsko bombo, nista letela v jati, temveč posamično in sta s tem premotili japonsko obrambo. Japonci še preplaha niso dali, ker se nihče ni zavedal nevarnosti.

Odbor za izbiro bombnih ciljev na Japonsko je zasedal 2. maja 1945 pod vodstvom generala Grovesa. V odboru so bili trije zastopniki združenega letalstva in štirje raziskovalci projekta Manhattan: John von Neumann, Penney in Wilson. Odločili so se za še neprizadeta mesta Hirošimo, Nagasaki in kot rezervna cilja mesti Kioto in Niigata.

Osmega maja je vrhovno poveljstvo nemške vojske kapituliralo. V Evropi je zavladal mir. Vojskovanje na Tihem oceanu pa je postalo mora za Američane. Vojaško vodstvo Japonske se je odločilo za boj do zadnjega moža.

Šestindvajsetega julija 1945 so zavezniki pozvali Japonsko k vdaji. Japonska vlada se ni zmenila za ultimatum. Popoldne petega avgusta so natovorili »malega dečka« v bombnik na Tinianu. Posadka je prejela še zadnja navodila, potem je odšla k zajtrku. Naslednji dan je prejel general Groves šifrirano sporočilo s Tiniana: »Jasen izid, uspešen v vsakem pogledu. Vidni učinki v Hirošimi večji kot pri poskusu v Novi Mehiki. Razmere v letalu po spustu normalne.«

Druga bomba »debeli dečko« je bila pripravljena za spust devetega avgusta na mesto Nagasaki. Na letalu, določenem za spust, je nastala tehnična napaka — črpalka na enem bencinskem tanku je odpovedala. Časa za opravilo ni bilo več. Admiral Purnell je vprašal pred vzletom pilota Sweenya: »Mladi mož, ali veste, koliko ta bomba stane?« — »Okoli petindvajset milijonov dolarjev.« — »Potem glejte, da dobimo nekaj ustreznega za to.« S tem nasvetom v zavesti je major Sweeny zanesljivo vzletel in se s Tiniana usmeril proti Japonski. Sweeny je spustil debelega dečka skozi odprtino v oblakih nad mestom Nagasaki. Za več kot sto tisoč ljudi ni bilo več rešitve.

Zmagoslavje razuma in nemoč politike

»Prepoved jedrskega orožja bi pomenila začetek odprave vojskovanja. Rešitev bi bila

v odpravi vojskovanja samega, šele tedaj bi države nehale tekmovali v izdelavi vedno strašnejšega skrivnega orožja. Ta pekleni program nas ne meče samo nazaj v temni vek, temveč iz vesolja v zmedo,« so napisali jedrski raziskovalci v poslanici predsedniku ZDA. V drugi polovici leta 1946 je večina jedrskih raziskovalcev spoznala, da je bila njihova poslanica bob ob steno. Nemalo tistih, ki so se prej sanjali o bratskem jedrskem partnerstvu vseh držav, se je notranje že pripravljalo na prihodnji korak. Če Sovjetov ni mogoče pridobiti za sodelovanje, se zdi razumen naslednji ukrep, da se razvijejo nove, vrhunske bombe, ki naj po uničevalni moči prekašajo dosedanje. Svetovna vlada ni bila mogoča. Ravnotežje sil je vedno vodilo v vojno. Sovjetska zveza ni hotela priznati svobode in enakosti vseh ljudi pod ameriški pogoji. Razočarani idealizem se ni mogel rešiti z velikimi in slavnimi idejami.

Odgovor ameriških raziskovalcev na prvo sovjetsko atomsko eksplozijo v letu 1950 je bil: »Terjamo, da pričnemo takoj razvijati vodikovo bombo. Vemo le to, da tekme v oboroževanju ne bomo izgubili. Svojo svobodo pa cenimo bolj od svojega življenja. Na svetu naj še vnaprej obstaja duh neodvisnosti in svobode.«

Kaj je novega v sindikatu

● V razpravi je SKLAD SKUPNE PORABE, ki je letos oblikovan na istih osnovah kot vsa leta doslej. Novosti so le v nekaterih postavkah in usmeritvah za uporabo teh sredstev.

Posebej kaže opozoriti na postavko, s katero enotno zajemamo in namenimo sredstva za praznovanje dneva žena. Tokrat smo iz rezervnih sredstev sklada združili po 5.000 din na poprečno število zaposlenih delavk, delitev ostalih postavk zaradi tega ni spremenjena. S takim načinom uresničujemo željo po enotnem in usklajenem praznovanju 8. marca za vse delavke Železarne. Načrtovanje teh izdatkov v finančnih planih osnovnih organizacij ne bo več potrebno.

● S samoupravnimi aktivnostmi za april bo v javno razpravo posredovana tudi analiza o informiranju in komuniciranju v Železarni Jesenice. Prav gotovo je taka obravnava enkrat letno potrebna, zato pričakujemo, da bodo ob seznanjanju z ugotovitvami analize nastali tudi koristni predlogi za izboljšanje informacijskih tokov in informiranja na sploh.

● Občinskemu sindikalnemu svetu je sindikat Železarne posredoval oceno o stališčih in rezultatih razprave v zvezi z razpisom referendumov za tretji občinski samopriskpevek. Iz glasovanja in oblikovanja mnenj po samoupravnih delovnih skupinah in izvršnih odborih osnovnih organizacij sindikata ter s posveta s predsedniki osnovnih organizacij smo ocenili, da delavci Železarne z rahlo večino soglasja z razpisom referendumov za samopriskpevek v višini enega odstotka za šolstvo. Številna preverjanja so prej motila kot prispevala k pozitivni opredelitvi, prav gotovo pa se delavci Železarne zavemo, da to, da se bodo naši otroci lahko šolali v domačem kraju, kar je enako pomembno tudi za Železarno.

● V nedeljo, 12. aprila, ob 19.30 gostuje v gledališču Tone Čufar na Jesenicah Oder mladih iz Sevnice.

Predstavi se nam bodo s predstavo Jeana Anouilha ORKESTER. Predstavo je režiral Peter Žuraj.

Vstopnice po ceni 500 din lahko do petka, 10. aprila, dobite pri Sonji JEKOVEC, družbeni standard, in v nedeljo v gledališču eno uro pred začetkom predstave.

Popoldne ob 15.30 bodo predstavo ponovili v kulturnem domu na Dovjem.

● Prešernova družba iz Ljubljane nam je poslala ponudbo za REDNO LETNO ZBIRKO za leto 1988.

Zbirka obsega šest knjig, vezanih v usnje — platno, izšla bo 3. decembra 1987 ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna.

Zbirka obsega naslednje knjige:
— Prešernov koledar 1988,
— Miha Mazzini — DROBTINICE, nagrajeni roman,
— Pavle Zidar — MEDENI TENDEN, roman,

— Astrid Lindgren — BRATEC IN KLJUKEC S STREHE, zgodba za mladino,

— Sandi Sitar — STO NAŠIH ZNANSTVENIKOV IN TEHNIKOV, ilustriran priročnik,

— dr. Dražigost Pokorn — ZDRAVO PREHRANO V POZNA LETA, ilustriran priročnik.

Cena zbirke v prednaročilu znaša 9.500 dinarjev.

Zbirka je kakovostna in finančno sprejemljiva, zato vas prosimo, da čimprej zberete naročnike in njihova imena sporočite na sindikat Železarne.

● Prejšnji teden je pet sodelavcev iz Železarne končalo izobraževanje v regijski sindikalni šoli v Radovljici. Udeleženci so bili z usposabljanjem zadovoljni, dobili so veliko napotkov za delo v sindikalnih organizacijah, poleg številnih zanimivih tem pa so bili seznanjeni tudi z ukrepi intervencijskih zakonov in gospodarskim položajem. Udeleženci šole so obiskali tudi sindikalne delavce Elana in Železarne Jesenice, ogledali so si Jeklarno 2 in druge obrate ter muzej Železarne.

V pogovoru z njimi so poudarili, da bi se morali takih usposabljanj udeleževati predvsem tisti, ki so evidentirani za prevzem posameznih sindikalnih funkcij.

● Komisija za oddihe in izlete pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata je že prejšnji teden vsem referentom za oddihe posameznih obratov oziroma temeljnih organizacij in delovnih skupnostih posredovala razpis letovanja v počitniških domovih in prikolicah za leto 1987.

Referenti za oddihe v osnovnih organizacijah morajo izpolnjenе prijavnice za vse termine oddati do 30. aprila oddelku za družbeni standard, soba št. 11 organizatorju za oddihe, prevoze in izlete. Prosimo vse referente, da nalogo opravijo v dogovorjenih rokih in po navodilih iz omenjenega razpisa.

Vse ostale informacije v zvezi z oddihi pa dobite pri organizatorju za oddihe, prevoze in izlete, telefon 32-11.

Sindikat Železarne

Iz programa samoupravnih aktivnosti

Predlog delitve sklada skupne porabe

Po predlogu, ki ga bodo obravnavale samoupravne delovne skupine, naj bi Železarna Jesenice letos namenila za skupno porabo 2 milijardi 707 milijonov 170 tisoč din. K tej vsoti so poleg sredstev v višini 2.638 milijonov 826 tisoč din, ki smo jih razporedili na sklad skupne porabe z zaključnim računom za leto 1986, pristoja še sredstva za delo OOS, ki se zbirajo po stopnji 0,36 % od osnove neto osebnega dohodka v tekočem letu (60.344.000 din) in sredstva, namenjena praznovanju dneva žena, ki izvirajo iz obresti na sredstva sklada (8.000.000 din).

Največji del sredstev bo namenjen stanovanjski gradnji. Z zaključnim računom smo za ta namen že izločili 1.963 milijonov 826 tisoč din, računamo pa še na sredstva, ki se zbirajo po stopnji 2,08 % po osnovi BOD v tekočem letu, posojilo pri Stanovanjski skupnosti in na kredit pri Ljubljanski banki na osnovi namensko vezanih sredstev. Cilj je nakup 80 družbenih stanovanj v skupni izmeri 4480 kvadratnih metrov in dokončno plačilo stanovanj, ki niso bila dokončana v prejšnjem letu. Za gradbene kredite naj bi namenili 226 milijonov 200 tisoč din, za namensko vezavo 140 milijonov in za urejanje starejšega stanovanjskega fonda 120 milijonov din. Kredit za novogradnjo znaša letos 2 milijona 34 tisoč din, za adaptacijo pa 780 tisoč din. Kredit za nakup etažnega stanovanja v družbenousmerjeni stanovanjski gradnji je za 20 % višji kot kredit za novogradnjo.

Za jubilejne nagrade se predlaga osnova 1370 din in prispevek za vsako leto dela po 260 din. Skupni znesek, ki ga bo treba izplačati za jubilejne nagrade je 36 milijonov 112 tisoč din. Vsota, izplačana za regrese, bo seveda precej višja: 359 milijonov 61 tisoč din. Vsak delavec Železarne naj bi dobil po 43.800 din, nezaposleni družinski člani in otroci nad 10 let starosti po 15.300 din, do 10 let pa 13.200 din.

Osnova za izplačila ob upokojitvi, ki je opredeljena v sporazumu o črni in barvasti metalurgiji, znaša za leto 1987 102.838 din: za delovno dobo 20

let sta dve osnovi, od 20 do 30 let dela po dve in pol, nad trideset let delovne dobe pa tri osnove.

Posebej bo regresirano tudi letovanje v počitniških domovih in prikolicah. Regresirana cena za bivanje v počitniškem domu znaša 3.300 din na osebo na dan, regresirana cena za najem velike prikolice je 2.000 din na dan, za male pa 1.800 din.

Sredstva za financiranje dejavnosti osnovnih organizacij sindikata in za praznovanje dneva žena, ki so v predlogu omenjena pod naslovom »Skupne zadeve« smo omenili že v uvodu. Sicer se pod tem naslovom v predlogu navaja še nekaj drugih dejavnosti. Tu so omenjena sredstva za delo komisije za šport in rekreacijo pri IO KOOS ZJ (24 milijonov 690 tisoč din), komisije za kulturo in izobraževanje (8 milijonov 7 tisoč din), komisije za socialna vprašanja (3 milijone 292 tisoč din), komisije za aktivnost žena (1 milijon 699 tisoč din), KS ZSMS ZJ (5 milijonov 547 tisoč din), aktivna invalidov (1 milijon 259 tisoč din) in aktivna zdravljenih alkoholikov (137 tisoč din). Aktivu ZJB NOV naj bi dali 420 tisoč din, za delo delavskega sveta Železarne, stalne akcijske konference ZK in za srečanje delavcev SOZD SŽ naj bi namenili 8 milijonov 885 tisoč din.

Železarna že vseskozi določena sredstva iz sklada skupne porabe investira tudi v širši družbeni standard. Na tej postavki, ki skupaj znes 39 milijonov 553 tisoč din, daleč prednjači vsota, ki jo namenimo vrhunskemu športu (12 milijonov 320 tisoč din), sledijo sredstva, s katerimi podpiramo delo številnih društev in organizacij s področja najrazličnejših kulturnih, športnih in drugih interesnih dejavnosti (11 milijonov 162 tisoč din), sredstva za delo društev upokojencev (5 milijonov 704 tisoč din), sredstva s katerimi razpolaga odbor za kadre in družbeni standard (4 milijone 610 tisoč din), sredstva za delovanje TVD Partizan (4 milijone 212 tisoč din), sredstva za tekmovalne kovinarje (1 milijon 18 tisoč din) in sredstva, s katerimi razpolaga odbor za splošne zadeve (527 tisoč din). V obrazložitvi predloga SSP je navedena tudi zamisel, da bi kot pomoč prispevali za gradnjo Erjavčeve koče na Vršiču 15 milijonov din (vir naj bi bile obresti na sklad skupne porabe iz leta 1986), če se bo takšna možnost pokazala. Ta vsota v omenjenem skupnem seštevku »naložb v širši družbeni standard« ni zajeta.

Odbor za kadre in družbeni standard predlaga, naj se o sredstvih za delovanje TVD Partizan, o sredstvih, s katerimi podpiramo razna društva in organizacije s področja kulture in drugih interesnih dejavnosti, in o sredstvih za vrhunski šport izrečejo

delavci v javni razpravi z osebnimi izjavljanjem.

Pod postavko »Sprejete obveznosti« (83 milijonov 824 tisoč din) predlog navaja sredstva za praznovanje dedka Mrza (3 milijone 176 tisoč din), sredstva za organizacijo mladinskih delovnih brigad (405 tisoč din), prispevek za delo krajevnih skupnosti (17 milijonov 968 tisoč din) in delež, ki ga združujemo za sklad skupne porabe SOZD Slovenske železarne.

V okviru »Sprejetih obveznosti« se pojavljajo in največjo vsoto pravzaprav predstavljajo raznorazne članarine in prispevki (54 milijonov 667 tisoč din). V obrazložitvi je navedeno, da gre za članarino DIATI, Poslovne skupnosti za predelavo žice, Elektrotike CIGRE Zagreb, Zbornika Jeklo in ljudje, Prešernove družbe, Društva livarjev Slovenije in Sklada Staneta Severja. Pri tej vsoti gre tudi za prispevke šolam za ekokuržije in izlete in za refundacijo sredstev za materiale, ki jih odobrijo samoupravni organi društvom in organizacijam, pa tudi za pogrebne stroške in stroške za vence, stroške plačilnega prometa in za šolnine za delavce, ki študirajo ob delu. Nadalje sta všteta še garancijski delež za Smučarski center Kobla in obdavčitev osebnih prejemkov iz SSP (jubilejne nagrade, regresi, izplačila ob upokojitvah) s povprečno stopnjo 12,5 %. Všteta so tudi sredstva za usmerjanje mladine v poklice, ki jih potrebuje Železarna, sredstva za tehnično opremo, potrebno pri izobraževanju, in sredstva za opremljanje šol z računalniki. S podatki, koliko znaša posamezna članarina ali prispevek, žal zaenkrat ne razpolagamo. Če nam jih bo uspelo dobiti od oddelka za družbeni standard še pred zaključkom redakcije, jih bomo objavili posebej, sicer pa v prihodnji številki Železarja.

Od oddelka za družbeni standard nam je tik pred zaključkom redakcije uspelo dobiti še naslednje podatke o članarinah in prispevkih, ki so zajeti pod postavko »Sprejete obveznosti«: za DIATI 4 milijone 644 tisoč din, za Poslovno skupnost za predelavo žice Južica Beograd 1 milijon 327 tisoč din, za druge (Cigre, Društvo livarjev, Gasilska zveza, Društvo za neporušne raziskave) 380 tisoč din. Prispevek za Planum-Smučarski center Kobla znaša 530 tisoč din, za izlete šolam 300 tisoč din, za material, odobren društvom in organizacijam 162 tisoč din, za pogrebne stroške 192 tisoč din, za jubilejne dela 825 tisoč din, za šolnine 17 milijonov 412 tisoč din. Ostali manjši prispevki so še: za Bolnico Jesenice 374 tisoč din, za osnovno šolo Gorenjskega odreda Žirovnica 50 tisoč din, za osnovno šolo J. Mencinger Bohinjska Bistrica 30 tisoč din, za Sklad Staneta Severja 10 tisoč din, za 80 - letnico delovanja HE Gorje 220 tisoč din, za OŠ Žirovnica 100 tisoč din, za OŠ Gorje 100 tisoč din in za Kegljaški klub Jesenice 50 tisoč din.

CPSI — BL

Nakup orodja UNIOR

Poslovalnica UNION v sestavi trgovske delovne organizacije Merkur Jesenice v sodelovanju z Železarno Jesenice nudi ugoden nakup raznovrstnega orodja UNIOR:

1. Štiridesetdelna garnitura v kovčku 55.716 din
2. Garnitura natikalnih ključev od 10 — 32 39.457 din
3. Orodje v usnjenem etuiju 7.622 din
4. Orodje v usnjenem etuiju 14.487 din
5. Garnitura viličastih ključev od 6 — 32 12.826 din
6. Garnitura obročnih ključev od 6 — 32 18.698 din

Izbrano orodje naročite pri personalni obrata, kjer je potrebno izpolniti poseben obrazec za trimesečno obročno odplačevanje (brez pologa in brez obresti), s prvim obrokom v juniju 1987.

Zadnji dan naročila v obratu je vključno 16. april 1987. Naročeno orodje boste lahko dvignili v roku 14 dni po izvedbi skupnega naročila iz Železarne v poslovalnici Merkur — UNION Jesenice.

Obročno odplačevanje je mogoče samo v primeru, ko posameznik še nima izkoriščene ene tretjine osebnega dohodka. Po zbranih prijavah bo to preveril tudi oddelek za obračun osebnega dohodka.

Sindikat Železarne

ALOJZ LEBAR

Spodbujanje in uveljavljanje ustvarjalnosti na področju inovacijske dejavnosti v združenem delu

Nadaljevanje

b) nagrade za inovacije, s katerimi prispevajo k izboljšanju delovnih in naravnih pogojev, k varstvu ljudi in premoženja ter varstvu in izboljšanju delovnega okolja,

c) nagrade za pobudo in idejo ali predlog, s katerim je ustvarjena inovacija,

d) druge nagrade, ki se lahko materialno izrazijo: šolanje, specializacija, strokovni obiski drugih organizacij, domačih in tujih gospodarskih razstav in sejmov, obiski strokovnih seminarjev.

Inovacijska dejavnost je ena od poti, s katero lahko pospešimo napredek, odpravimo sedanje nevzdržno stanje, vendar ji ne posvečamo dovolj pozornosti. Do sedaj smo jo obravnavali kot naključne predloge

posameznikov, ne pa kot celovito ustvarjalno delovanje vseh delavcev. Ker je naše gospodarstvo v krizi, ki jo bo težko odpraviti, je množični inventivni dejavnosti (MID) naenkrat zrasla veljavnost kot nekakemu rešitelju. Razmere odločilno vplivajo na prestrukturiranje tako, da se bo uveljavljalo znanje, hkrati pa tudi pravilno vrednotilo. Lahko pričakujemo kvalitetne premike ob načrtnem in usmerjenem aktiviranju obstoječih kadrov v razvojnih in strokovnih službah ter z vzgojo novih moči. Imamo velik potencial delavcev z izobrazbo, ki pa je pri svojem delu ne uporabljajo. Ocena za Slovenijo, da je strokovnjakov, ki nosijo v sebi različna neizkoriščena znanja, preko 10.000, doslej pa smo jih uspeli aktivirati približno 2000, pomeni to veliko rezervo in možnosti nadaljnjega

razvoja inovacijskega gibanja. Vendar so prav ti delavci po našem ustaljenem pojmovanju inovatorstva izključeni iz kroga inovatorjev. Po tej miselnosti je vsaka izvedena kvalitetna rešitev, uvedena novost ali izum že vsakdanja službena dolžnost. Tako enostransko gledanje ni pravilno in je treba miselnost glede vrednotenja takoiimenovane profesionalne inovacije spremenjati. Problemi, s katerimi se na tem področju srečujemo v delovni organizaciji, kjer je inventivna dejavnost dobro in strokovno organizirana in utečena, so predvsem neuradno pojmovanje delovnih dolžnosti, oblikovanje objektivnih kriterijev, postavljanje meje pričakovanega rezultata in določitev osnove za izračun inventivnega dohodka. Poseben problem so inovacije, pri katerih je težko ugotavljati gospodarsko korist, pa je kljub temu očitno, da gre za presežanje kvalitete glede na običajne rešitve. Preprosto reševanje takih problemov je vse prej kot vzpodbudno, ni v korist hitrejšemu uveljavljanju inovacijskih dejavnosti.

Veliko teh problemov smo v Železarni Jesenice že rešili, vendar še vedno ostaja odprto vprašanje vrednosti razvojno raziskovalnega dela ter problem skrajšanja časa obravnave predlogov. Akciji za odpravo teh dveh pomanjkljivosti tečeta in pričakujemo pozitivne rezultate v letu 1987.

Ustvarjalno delo vseh kvalifikacijskih struktur in inovacijski dosežki niso vrednoteni že pri rednem nagrajevanju, tako da bi zagotavljali inovatorju, pa naj bo nekvalificirani delavec ali inženir, ustrezno višji osebni dohodek.

Poleg uvajanja novih tehnologij je treba upoštevati v neposredno proizvodnjo informacijske sisteme. Namen računalnika je pomagati človeku pri optimizaciji proizvodnega procesa, šele potem pa kot pomoč pri obdelavi podatkov, ki izhajajo iz dela ali so njegov rezultat, kot je obračun osebnih dohodkov, spremljanja skladišnega poslovanja, fakturiranja. Malo je delovnih organizacij, ki imajo delo tako organizirano. Informatiko je treba načrtno vpeljevati v našo vsakdanjost, da bomo lahko sledili razvoju v svetu. Delavec inovator na poti do realizacije, to je priznanja in vrednotenja inovacije, mnogokrat zadeva na velike težave, hujše kot pri uveljavljanju same ideje. Dogaja se, da komisija ali posamezniki, ki obravnavajo predlog inovacije, niso dovolj strokovno usposobljeni ali zainteresirani, ker sami niso vključeni v predlog inovacije. Večkrat se za predlogom skriva velika nagrada, ki naj bi jo dobil avtor in predlog tako obleži v predalu komisije ali strokovne službe ali posameznika, ki predlog obravnava. Zgodi se tudi, da strokovna služba ali posameznik predlog zadrži, ali ga ovrjedniti kot

nesprejemljivega, to pa zato, ker bi strokovna služba morala sama to napraviti, pa se boji negodovanja ali pa nekdo iz strokovne službe ni udeležen pri predlogu, samo zato, da bi napisal dobro oceno. (primer Lito-stroj)

Posebno se to odraža pri vzdrževalcih v Železarni (sem zaposlen kot vzdrževalec na pripravi dela), ker v večini primerov niso objektivno ocenjeni. Naše inovacije ocenjujejo komisije ali posamezniki v proizvodnih obratih, ki problematike ne poznajo in tudi niso za to usposobljeni. Inovacije bi morale ocenjevati strokovne komisije, ki bi bile sestavljene iz strokovnjakov več strok — avtor pa bi inovacijo ali tehnično izboljšavo dodatno pojasnil (v obratu, kjer naj bo inovacija uvedena) in s tem utemeljil, če je potrebna.

Inovacijska dejavnost je sestavni del razvojne in raziskovalne dejavnosti, ne smemo je prepustiti nepravilnemu delovanju ali naključju. Zato naj v DO zagotovimo kontinuirano organiziranje in profesionalno vodenje inovacijske dejavnosti preko DIATI, ki pa se nato poveže z NOVUM (center za tehnološke inovacije v Ljubljani). Inovator naleti na mnogo ovir in nasprotovanj, če hoče uveljaviti koristne ideje posebno če za to idejo stoji veliko denarno nadomestilo. Ta problem je bil v Železarni rešen s sprejemom pravilnika o inovacijah v letu 1984.

Iz programa samoupravnih aktivnosti

Gradivo za razpravo o samoupravnem informiranju in komuniciranju za leto 1986

Po sklepu odbora za informiranje pri delavskem svetu Železarne bodo gradivo obravnavale SDS, pripombe pa uskladili delavski sveti.

I. UVOD

CPSI je v preteklih letih večkrat ocenil samoupravno informiranje in komuniciranje in to oceno dal v javno razpravo med delavce. Na osnovi teh razprav so samoupravni organi sprejemali tudi različne sklepe.

Javna razprava je jeseni 1983, čeprav je bila vodena tudi s programom samoupravnih aktivnosti, zajela le tretjino samoupravnih delovnih skupin, veliko temeljnih organizacij pa gradiva, ki ga je pripravil CPSI, sploh ni obravnavalo. Delavski svet Železarne je na predlog odbora za informiranje sprejel usmeritve in sklepe za odpravo pomanjkljivosti na področju informiranja in komuniciranja.

Javna razprava januarja 1985 je potekala na osnovi gradiva, ki se je omejilo na to, koliko so omenjeni sklepi in usmeritve delavskega sveta Železarne že uresničeni, poseben poudarek pa je bil dan tudi vsebinski zasnovi Železarja. Odbor za informiranje je na koncu razprave sprejel tako imenovane sklepe javne razprave in sklepe raziskave »Bralci Železarja o Železarju«. Delavskemu svetu Železarne odbor ni predlagal v sprejem (novih) sklepov.

Lansko jesen je odbor za informiranje sklenil, da vodje temeljnih organizacij in delovnih skupnosti skupaj s sindikatom ocenijo, kako poteka informiranje in komuniciranje znotraj temeljnih organizacij in delovnih skupnosti. Sprejel je tudi teze za pomoč pri pripravi te ocene. Ocene so večinoma napisali vodje TOZD, predsedniki delavskih svetov ali oboji skupaj, iz njih pa ni razvidno, koliko so pri oblikovanju sodelovali predsedniki IO OO sindikatov. Delovna skupnost SEO - TKR - NG ocene ni napravila.

II. KAKO SO INFORMIRANJE OCENILI v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih

1. Vodje temeljnih organizacij, delovnih skupnosti in predsedniki delavskih svetov so najprej ocenili povratno informiranje.

Vodje TOZD in delovnih skupnosti so namreč dolžni, da na vprašanja SDS, ki se ne nanašajo na širši interes delavcev, delavcem zagotovijo odgovor.

Ocena povratnega informiranja je zelo ugodna. Vodje temeljnih organizacij in predsedniki delavskih svetov v glavnem menijo, da je povratno informiranje zaživelo, da je boljše kot prej, da se vodstvo trudi... Pogledimo, kako imajo povratno informiranje urejeno v TOZD Jeklarna: »Vse zapisnike SDS pregleda vodja TOZD in posreduje odgovore na vprašanja delovnih skupin. Če to ni mogoče že na naslednjem sestanku SDS, delavci dobijo odgovor kasneje. Ovir pri tem ni, tudi DPO niso nikoli posredovale...« Kritičnejši so v TOZD Profilarna, kjer menijo, da povratno informiranje v celoti še ni zaživelo.

Splošna ocena vodstva je, da z odgovori, ki jih morajo priskrbeti, ni problemov, problemi so le z vprašanji, na katera bi morale odgovoriti pristojne službe. Z razliko od ugodne ocene vodstev pa na CPSI ugotavljamo, da marsikje povratno informiranje ne teče tako, kot smo si zamislili.

2. Kako vodje temeljnih organizacij ocenjujejo inštruktaže vodij SDS pred izvedbo programa samoupravnih aktivnosti?

V manjših temeljnih organizacijah (Profilarna, Vratni podboji) menijo, da niso potrebne, saj se SDS sestajajo največkrat kar skupaj, ali pa jim zaradi manjšega števila SDS vodstvo temeljne organizacije lahko nudi ustrezno podporo. Vodstvo Strojnih delavnic meni, da je gradivo za program samoupravnih aktivnosti pripravljeno tako, da dodatne inštruktaže niso potrebne, razen pred pomembnejšimi odločitvami (referendum).

V drugih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih so za inštruktaže bolj navdušeni. Tako npr. vodja Vzdrževanja meni, da so koristne, ker pride do koristnega dialoga

s tistim delom vodstvene strukture, ki ima najtesnejši stik z delavci. Vodja Livarne meni, da sestanki z vodji SDS pripomorejo k poenotenju stališč vodstva TOZD in vodij SDS za javno razpravo.

V nekaterih temeljnih organizacijah za inštruktažo uporabljajo že utečene oblike koordinacij, npr. proizvodne konference, obratovodske kolegije itd.

3. Prisotnost njihove TOZD oziroma delovne skupnosti v tedniku Železar

Vodje temeljnih organizacij v glavnem niso (ali niso popolnoma) zadovoljni s prisotnostjo svoje temeljne organizacije v glasilu Železar. Da bi to izboljšali, razmišljajo o stalnih dopisnikih (Družbena prehrana, Profilarna, Jeklarna, Valjarna bluming štekel, Plavž).

Konkretna pripomba:

— Določene informacije v Železarju so premalo preverjene in tako zmaličene negativno vplivajo na delavce (Vratni podboji).

— Ko smo opazili, da CPSI iz dostavljenih zapisnikov oziroma sklepov sam oblikuje informacije, smo prenehali skrbeti za dopisovanje v naše glasilo (Remontne delavnice).

Na pripombo vodstva Remontnih delavnic velja opozoriti, da je naloga in ne samo pravica CPSI, da oblikuje informacije, to je tudi tiste iz dostavljenih zapisnikov. S tem pa seveda ne zanikamo, temveč nasprotno samo pozivamo k dopisovanju v naše glasilo. CPSI pripravlja informacije le o delu samoupravnih organov.

— V Železarju se premalo piše o posameznih uspehih in dobrih delavcih (Žičarna).

— Motijo nas občasne neprecizne razlage gospodarskih dosežkov — izpolnitev plana, kot so: neizpolnitev prodajni načrt ali neizpolnitev plana temeljne organizacije zaradi pomanjkanja naročil. Menimo, da so ob takih naslovih v vsebini člankov premalo razloženi vzroki, ki pogujejo tako naslov — odgovornost ostalih udeležencev v posameznih primerih (KO - FI).

— Pojavljajo se tudi takšni članki, ki o določenih stvari polemizirajo (npr. Pri zadnjih vratih). Njihovi objavi ni smiselno nasprotovati, prav pa je, da se v isti sapi ali v najkrajšem času nanje tudi strokovno pritožijo odgovori. (Valjarna žice in profilov).

Polemičnih člankov uredništvo Železarja pred objavo ne sme in ne more posredovati delavcem, ki jih ti članki zadevajo, tako da le ti lahko odgovorijo nanje šele v naslednji številki Železarja.

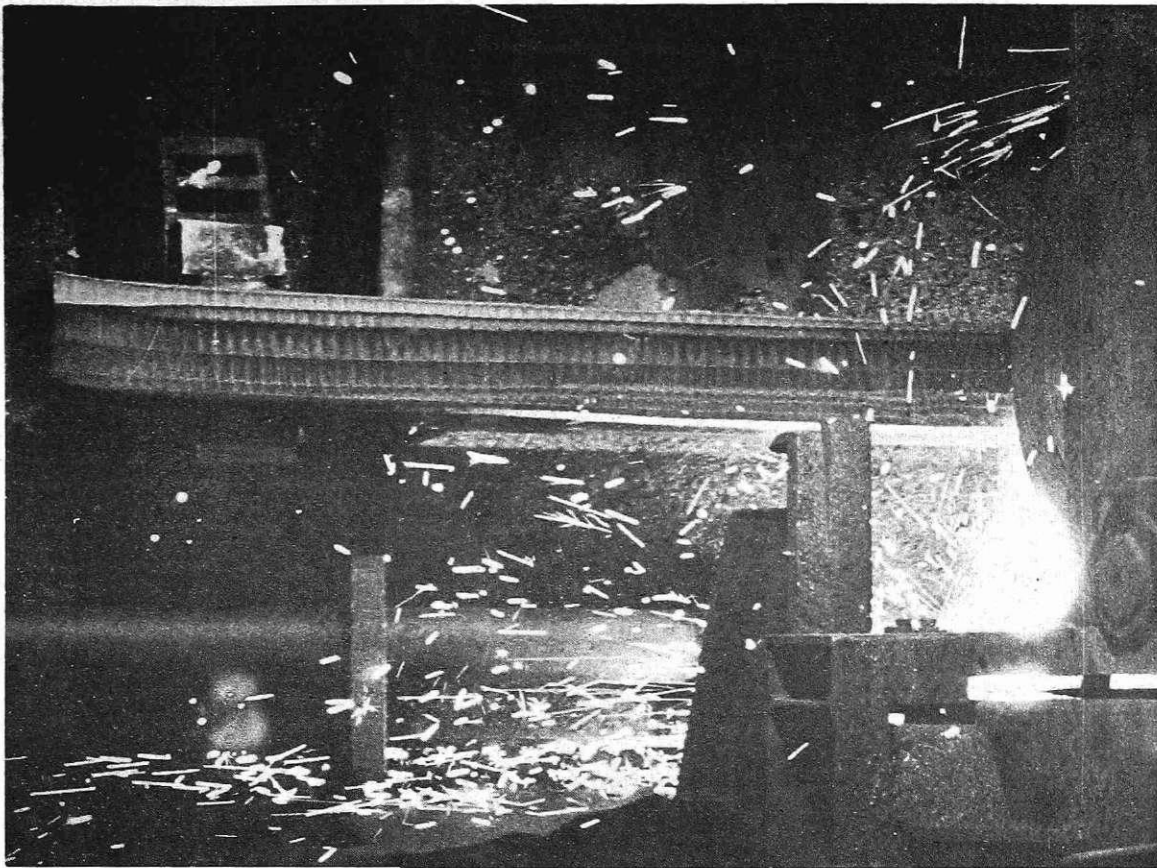
— V tedniku so osnovne informacije o poslovanju in samoupravnih aktivnostih v TOZD, širše pa nismo prisotni, saj smo tudi pri vseh ostalih dogajanjih v TOZD (osebni dohodki, investicije) na repu lestvice (Strojne delavnice).

Najbolj je pohvalil glasilo vodja Žebjarne: »Železar je izredno uspešno sredstvo informiranja. Preko njega se ustvarja dobra ali slaba klima v Železarju, zato je izredno pomemben.«

4. Ali imajo v temeljnih organizacijah oziroma delovnih skupnostih določene strokovne delavce, ki pomagajo delegacijam pri delu

Prav v nobeni temeljni organizaciji oz. delovni skupnosti nimajo za delo delegacij zadolženih posebnih strokovnih delavcev. Nekateri vodje temeljnih organizacij menijo, da bi bili za boljše delo delegacij zelo koristni, drugi pa, da k boljšemu delu ne morejo kaj bistvenega prispevati. Če delegacije želijo pomoč, jo lahko dobijo pri vodstvu temeljne organizacije.

V Remontnih delavnicah ugotavljajo, da posebnih strokovnih delavcev nimajo, saj se vse začne in konča pri vodstvu temeljne organizacije in obratovodjih. Podobno tudi Strojne delavnice: »Če bi v temeljni organizaciji imeli strokovne delavce, potem bi jih izvolili za vodje delegacij. Strokovni delavci bi vsekakor lahko pripomogli k boljšemu delu delegacij, vendar nam ni jasno, kje take strokovne delavce dobiti.«

Površinska obdelava gredic (foto: I. Kučina)

Očitno vodstvo Remontnih in Strojnih delavnic misli na posebne strokovne delavce, kot jih ima delovna skupnost KSI. Popolnoma jasno je, da takih (posebnih) strokovnih delavcev v temeljnih organizacijah nimajo. Imajo pa (verjetno prav v vodstvu) določene bolj izobražene strokovne delavce, ki bi lahko pomagali pri delu vodji delegacij.

Zanimiv je predlog oziroma opozorilo vodje TOZD Valjarna bluming štekel: »Mogoče bi tak delavec prišel prav ob reorganizaciji, ko bo v Železarju manj temeljnih organizacij.«

Samo delovna skupnost KSI ima strokovno pomoč zagotovljeno, saj so nosilci posameznih področij zaposleni prav v tej delovni skupnosti.

5. Kako se sindikat vključuje v samoupravno informiranje in komuniciranje

Glede na odgovore vodij temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter delavskih svetov se sindikalna organizacija aktivno vključuje in spremlja sistem obveščanja. Stališče vodstva pa niso konkretno podprta s primeri (kje, kako). Delna izjema je TOZD Jeklarna:

»Sindikalna organizacija redno spremlja sistem obveščanja, predsednik IO redno pregleduje zapisnike SDS in odgovore, ki jih dobijo od vodje temeljne organizacije ali vodij odelkov.«

Na delavskem svetu TOZD Valjarna bluming štekel je predsednik sindikata menil, da je sindikalna organizacija še premalo oziroma prepo- zno obveščena o nekaterih pomembnih stvareh (npr. priprave za novo vrednotenje delovnih nalog).

6. Ali vodstvo temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti gradiva in program samoupravnih aktivnosti pravočasno posreduje samoupravni delovni skupini

Vodje temeljnih organizacij in delovnih skupnosti menijo, da gradiva in program samoupravnih aktivnosti posredujejo pravočasno. Problemi — če se pojavijo — nastanejo takrat, ko so za posamezne točke dnevnih redov dani zelo kratki roki. Npr.: »Kratki roki za posamezne točke so vzrok, da material v redkih primerih dobijo šele na delavskih svetih.« (Vodja TOZD Jeklarna). Vodja TOZD Vzdrževanje še nekako razume, da je za obravnavo določenih aktivnosti na razpolago malo časa, »nikakor pa se ne moremo strinjati s kratkim časom za obravnavo kvartalnega ali letnega poročila temeljne organizacije oziroma delovne organizacije, kar se je v preteklosti že večkrat zgodilo.«

Istega mnenja je tudi vodja TOZD Remontne delavnice: »Včasih so po-

datki (npr. za periodične obračune) posredovani dokaj pozno, tako da nam ostane zelo malo časa za izpeljavo javne razprave v 28 SDS, ki so raztresene širom po Železarju.«

Že za lanskoletno pa tudi letošnjo obravnavo periodičnih obračunov menimo, da take pripombe ne držijo, saj je bilo za izpeljavo javne razprave — po našem mnenju — na voljo dovolj časa.

III. OCENA CPSI O SAMOUPRAVNEM INFORMIRANJU IN KOMUNICIRANJU

1. Usmerjanje in vodenje razprav na SDS preko programa samoupravnih aktivnosti

Vodje temeljnih organizacij in predsedniki delavskih svetov v svojih odgovorih hvalijo vlogo in pomen programa samoupravnih aktivnosti, ki ga pripravlja CPSI. Npr.: »Glede na delo CPSI, ki posreduje programe samoupravnih aktivnosti, je potreb-

no oceniti, da je gradivo strokovno in dobro pripravljeno ter da so poudarjene tiste točke, ki bistveno vplivajo na odločitve. Velik pripomoček so formulacije sklepov, ki naj eliminirajo dvomno in pravno neosnovano izražanje.« (Valjarna žice in profilov). Podobnega mnenja je tudi predsednik delavskega sveta KO - FI: »CPSI je prešel na dovolj poljudno tolmačenje problemov. S predlogi sklepov je olajšal delo in s tem tudi ažurnost reševanja.«

Napredek, ki smo ga napravili pri pisanju programa samoupravnih aktivnosti je očitno. Na drugi strani pa se srečujemo s številnimi pripombami delavcev na račun formalnega odločanja. Delavci tako »odločanje« v zadnjem času vse oostreje odklanjajo. Najpogostejše tri pripombe letijo na številne samoupravne in podobne informacije iz širše družbene skupnosti, ki jih morajo sprejemati na zborih delavcev. Tipičen primer so lanskoletne obravnave bančnih spo-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Komisija za odlikovanja in priznanja pri koordinacijskem svetu sindikata SOZD Slovenske železarne objavlja na podlagi 15. člena pravilnika o priznanjih Slovenskih železarn

RAZPIS

V skladu s pravilnikom razpisuje komisija »Medaljo Slovenskih železarn« in »Plaketo Slovenskih železarn«.

1. Medaljo Slovenskih železarn kot najvišje priznanje se podeljuje delavcem SOZD Slovenske železarne:

- za vrhunske dosežke trajnega pomena, ki so odločilno prispevali k uresničevanju družbenoekonomske vloge Slovenskih železarn in njihovemu splošnem ugledu v družbeni skupnosti,
- za izjemno ustvarjalno delo ali življenjsko delo v delovni organizaciji oziroma SOZD Slovenske železarne,
- za izjemne rezultate na posameznih področjih dejavnosti pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitične dejavnosti,
- za izjemne tehnično - tehnološke dosežke na področju inovacij, gospodarjenja, produktivnosti, kvalitete, razvoja Slovenskih železarn,
- za druge izjemne rezultate v delu in razvoju delovnih organizacij in SOZD Slovenske železarne.

2. Plaketa Slovenskih železarn se podeljuje:

- za različne aktivnosti in dosežke na posameznih področjih dela, inovacijske dejavnosti, družbenopolitične aktivnosti in aktivnosti v samoupravnih organih, društvih in drugih organizacijah,
- za uspešno sodelovanje s Slovenskimi železarnami pri njihovem razvoju in poslovanju, pri krepitvi samoupravljanja in gospodarskega sistema,
- za trajne rezultate na drugih področjih.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo komisiji na osnovi tega pravilnika:

- vsak zaposleni v SOZD Slovenske železarne,
 - organizacije združenega dela v SOZD Slovenske železarne in njeni organi samoupravljanja,
 - družbenopolitične organizacije, ki delujejo v delovnih organizacijah in v SOZD Slovenske železarne, — društva.
- Pisni predlogi za podelitev Medalje oziroma Plakete Slovenskih železarn morajo poleg naslova predlagatelja vsebovati še:
- ime, priimek, poklic kandidata in delo, ki ga opravlja, oziroma naslov organizacije združenega dela, če je le - ta kandidat,
 - vrsto priznanja, za katero se predlaga (Medalja, Plaketa),
 - področje, obseg in uspeh delovanja, zaradi katerega se kandidat predlaga,
 - obširna razlaga in utemeljitev predloga z dokazili,
 - mnenje družbenopolitičnih organizacij.

V letu 1987 bo podeljena ena medalja in pet plaket. Pisne predloge oddajte na naslov: SOZD Slovenske železarne, Splošna služba, Moše Pijadeja 5, 61000 Ljubljana, z oznako »Priznanja Slovenskih železarn«, najkasneje do 15. maja 1987.

Iz programa samoupravnih aktivnosti

Gradivo za razpravo o samoupravnem informiranju in komuniciranju za leto 1986

(Nadaljevanje s 7. strani)

razumov. Delavci predlagajo, naj bi o takih zadevah, ko gre zgolj za statutarne spremembe oziroma uskladev z zakonom, odločale kar strokovne službe oziroma delavski sveti ali celo CPSI. Na drugi strani si delavci želijo več resničnega odločanja in informacij iz svojega okolja. Kako to uskladiti? Potrebne bodo take spremembe zakonodaje in nivoja odločanja, da bodo več pristojnosti dobili delavski sveti, zbori delavcev pa bodo razbremenjeni formalnega odločanja, oziroma odločanja o manj pomembnih vprašanjih. Zbori delavcev se morajo bolj uveljaviti kot delegatska baza: mesto, kjer se dajejo pobude, predlogi in mnenja, usklajujejo stališča, določajo smernice za delo delegacij in delegatov.

Informacije za odločanje niso pisane v alternativnih predlogih. Pravo odločanje je izbira med več možnostmi. Če teh ni, so delavci lahko samo za ali proti, ne morejo pa dejansko (vsebinsko) odločiti in to je drug vidik formalizma v odločanju. Nekaj izkušenj nam kaže (spremembe pri delitvi sklada skupne porabe v letu 1985), da je v primerih, ko dajemo variantne predloge, zelo težko doseči enotno (skupno) odločitev. Na drugi strani pa se postavlja vprašanje, kakšna je kvaliteta enotne (skupne) odločitve, sugerirane kot edine možne.

Verjetno delamo napake tudi s tem, ko delavce prvič informiramo o posamezni zadevi šele takrat, ko je npr. delovna skupina, komisija ali kdo drug že prišel do končne odločitve, čeprav je bilo pred tem mnogo dilem, akcij, o katerih pa delavci niso obveščeni. Zakaj s temi dilemami ne pridemo pred delavce? Samo tako jih lahko mobiliziramo za kreativno sodelovanje in jim ne onemogočimo, da v posameznih fazah procesa odločanja izrazijo svoja mnenja, pripombe, stališča.

Kvaliteta informacij je odvisna tudi od uspešne koordinacije dela med strokovnimi službami: pri tem ima posebno mesto CPSI. Ta pripravlja gradiva o zadevah, ki so skupnega ali širšega družbenega pomena. Vse informacije naj bi na CPSI prihajale 14 dni pred objavo. V zadnjem času za ostalimo strokovnimi službami tesneje sodelujemo pri načrtovanju mesečnih aktivnosti. Čisto nenačrtovano pa prihajajo v Železarno gradiva drugih skupnosti (razni sporazumi). Prihajajo pozno in so zelo obsejna. Ponavadi je rok za sprejem na samoupravnih organih zelo kratek. Sestavljalci ne pripravljajo povzetkov, obilica gradiva pa onemogoča, da bi ga v celoti obvladali in pridobili ustrezna stališča.

2. Informiranje in komuniciranje v samoupravnih delovnih skupinah — povratno informiranje

Najprimernejši način za sprejemanje pisnih in uстных informacij in za oblikovanje stališč, mnenj, smernic so SDS. Omenili smo že, da SDS ponekod posamezne informacije zelo kritično obravnavajo in opozarjajo, da so določene informacije pomanjkljivo pripravljene, kritika pa se še ponetira v primerih, ko SDS ne dobi odgovora na vprašanja, za katera so še posebej zainteresirani. Nekatere SDS menijo, da tako ali tako nima smisla postavljati vprašanj in dajati pripomb, ker ne dobe odgovora in ker pripomb nihče ne upošteva. Zabeležili smo tudi grožnje, da se niso pripravljeni več sestajati. Bolj kot odkrite in kritične reakcije bi nas morale skrbeti upadanje števila pripomb in kritičnih razmišljanj, v čemer se kaže določena apatija oziroma že kar občutek nemoči samoupravljalcev.

S programom samoupravnih aktivnosti redno opozarjamo, naj SDS kot prvo točko obravnavajo pregled izvajanja sklepov prejšnjega sestanka, s čimer smo hoteli doseči določeno disciplino v zvezi s **povratnim informiranjem**. Učinki tega opozorila so do določene mere pozitivni, vendar se še vedno dogaja, da nekatere SDS te točke ne uvrščajo na dnevni red. Tako te točke pri obravnavanju programa samoupravnih aktivnosti v začetku novembra od 270 SDS ni uvrstilo na dnevni red kar 160 SDS, pri obravnavanju programa konec novembra pa kar 227 SDS. Moti tudi to, da ponekod enostavno zapišejo, da so sklepi v izvajanju (podobno velja tudi za samou-

pravne organe), namesto da bi zapisali, v kateri fazi izvajanja je neki sklep, saj se tako izgublja kontrola nad izvajanjem sklepov in zamegljuje odgovornost za uresničitev ter omogoča, da se na sklepe enostavno pozabi. Iz zapisnikov delavskih svetov večinoma ni vidno, ali obravnavajo stališča, vprašanja in pripombe SDS in če so nanje podani zadovoljivi odgovori, prav tako ni moč razbrati, ali so delegati povratno informirali svojo delegatsko bazo.

Rubrika »Pregled sestankov SDS« v Železarni dodatno opozarja na vprašanja in stališča SDS. Javna objava je za tistega, ki je dolžan sklep izvesti, pa ga ne, kaj neprijetna stvar. Zato so občasno tudi pritiski z vrha, češ, vsega pa v tej rubriki ni treba objaviti, ali pa se zapisniki celo zadržujejo.

Vprašanje povratnega informiranja smo na CPSI skušali reševati tudi z uvedbo rubrike »Naša vprašanja« v Železarni. Zato smo kot stalno prakso vpeljali, da ob vsakokratni analizi zapisnikov SDS izpišemo najbolj pereča vprašanja, na katera opozarjajo SDS. Uredništvo Železarnja jih po svoji presoji in možnostih obdela za objavo.

Časovni roki od prejema programa samoupravnih aktivnosti do izvedbe sej največkrat omogočajo kvalitetno pripravo na sejo, čeprav se v posameznih okoljih pritožujejo, da so sestanki SDS sklicani na hitro in brez predhodne določitve datuma in dnevnega reda, ob neprimernem času (tik pred koncem dne) in na neprimernem kraju.

Da bi odpravili vsaj del pomanjkljivosti, ponavadi v Železarni napovemo program samoupravnih aktivnosti in ga na kratko pojasnimo. Tako je s programom seznanjen vsak delavec in gradiva za SDS ni potrebno posredovati vsakemu posebej.

3. Informiranje in komuniciranje v delegacijah

Delavci so v javni razpravi o samoupravnem informiranju in komuniciranju predlagali, ponekod pa kar zahtevali, racionalizacijo organiziranosti delegatskega sistema oziroma delegacij. V tem mandatsnem obdobju (1986 — 1990) smo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v marcu 1986 zmanjšali število članov delegacij za SIS za več kot polovico (od 1420 na 639). Tako naj bi racionalizirali delegatski sistem ter zaradi večje možnosti izbora delegatov omogočili bolj kvalitetno delovanje delegacij in delegatov za SIS ter s tem uveljavljanje in nadaljnji razvoj delegatskih odnosov. Stanja nismo izboljšali. Delegacije so se preko leta vedno manj sestajale, zmanjšala se je prisotnost delegatov na konferencah delegacij za SIS. Informiranje preko delegatov in delegacij ni zaživel. V začetku sedanjega mandata (III. četrtletja 1986) so se sestale po prečno 3,4 delegacije ob vsakem sklicu konference (toliko zapisnikov smo prejeli na CPSI), v II. polletju 1986 pa le še 2,7. Podoben padec beležimo tudi na sejah konferenc delegacij: v začetku mandata je bilo prisotnih 12,6 delegata, v II. polletju pa le še 7,8. Ti podatki niso presenetljivi, saj smo že v prejšnjih mandatih po začetnem porastu aktivnosti opazili močan padec.

Od aprila 1986 dalje imamo kar v 11 temeljnih organizacijah le splošne delegacije (eno delegacijo za vse SIS), v ostalih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih pa po štiri posebne delegacije ter po eno združeno delegacijo. Obilici gradiva, ki naj bi ga splošne in združene delegacije obravnavale (za 10 ali 6 skupščin SIS), so se mnoge izognile z neaktivnostjo. Sodeč po zapisnikih, ki jih dobimo na CPSI, se v lanskem letu ni sestala niti ena splošna delegacija. Na sejah konferenc delegacij ni posebnih razlik glede udeležbe delegatov iz splošnih, združenih ali posebnih delegacij. Verjetno so si člani splošnih in združenih delegacij razdelili »resorje« ter da pridejo na konferenco tudi v primeru, če predhodno ni bila sklicana seja delegacije. Omeniti moramo, da so omenjeni problemi le prehodni, saj splošnih in združenih delegacij, razen v temeljni organizaciji Komerciala in Družbeni standard, z novo organiziranostjo ne bo več.

Delegatski odnos med delegacijo in delegatom torej ne obstaja, saj se delegacije ne sestajajo, da bi oblikovale stališča za delo delegatov ter da

bi jih delegati informirali o svojem delu. Neaktivnosti delegatov in delegacij seveda ni kriva le njihova preobremenjenost, pač pa predvsem neprodornost delegatskih predlogov in pobud pri reševanju pomembnih življenjskih zadev. Tudi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije ne spremljajo delovanja delegacij.

Se nekaj o delegatskih gradivih, na katerih temelji informiranje delegacij. Delegatska gradiva so objavljena v Delegatu, ki ga prejema vsi člani ustreznih delegacij na dom. Tako se lahko lažje in pravočasno seznanijo z delegatskim gradivom zaradi obravnave in zavzemanja stališč. Kvaliteta oziroma vsebina gradiv, objavljenih v Delegatu, se bistveno ne razlikuje od tistih, objavljenih na klasičen način (ciklostirano). Z objavo povzetkov gradiv ter stališč konferenc delegacij za SIS v Železarni smo omogočili, da so se z gradivom lahko seznanili ne le delegati, pač pa vsi delavci. Nekajkrat so bila (zlasti delegacijam za zbor združenega dela) na razpolago mnenja strokovnih služb v Železarni. V nekaterih primerih so gradivo SIS obravnavale SDS ali pa delavski sveti. S sprejetimi stališči je delegate in predlagatelje pravilom seznanjal CPSI.

4. Oglasne deske

V letu 1985 smo ponovno pregledali oglasne deske in ugotovili, da v primerjavi z letom 1980, ko smo delali analizo, ni bistvenih sprememb. Da bi preverili, kakšen je bil učinek naše analize, predlagamo, da SDS ocenijo, kaj jim je na njihovih oglasnih deskah najbolj všeč, kaj jih moti, oziroma kaj bi spremenili. Na osnovi teh odgovorov bomo lažje ocenili, kakšno je naše informiranje preko oglasnih desk in pripravili tudi koristne predloge.

5. Železar

V zadnjih mesecih so posamezni organi (npr. odbor za informiranje, delavski svet Železarne) postavili pod vprašaj uresničevanje temeljne vsebinske zasnove glasila Železar. Te dileme so zlasti pogoste, ko se v glasilu pojavijo kritični in polemični članki, še posebej tisti, ki se nanašajo na našo — železarsko problematiko. Razprave o uresničevanju vsebinske zasnove so na žalost splošne, neargumentirane in velikokrat kažejo na nepoznavanje same vsebinske zasnove kot tudi samega področja informiranja.

Odbor za informiranje je na zadnji seji ugotovil, da Železar uresni-

čuje temeljno vsebinsko zasnovo. Eden od sklepov, ki jih je sprejel, je, da so v glasilu lahko objavljeni polemični članki, vendar pravočasno, da lahko še konstruktivno vplivajo na razpravo na vseh nivojih sistema informiranja. Odbor se je zavzel za odprtost virov informiranja. Isto je sklenil tudi uredniški odbor glasila, vendar so se forumi družbenopolitičnih organizacij premalo odločno opredelili o tem bistvenem in odločujočem pogoj za pravočasno, popolno, objektivno in razumljivo obveščanje.

Predlagamo, da v javni razpravi delavci ocenijo, koliko so zadovoljni s prisotnostjo svoje temeljne organizacije (obrata) in delovne skupnosti v Železarni in hkrati predlagajo, kako izboljšati stanje (več stikov z uredništvom, stalni dopisniki itd.), oziroma slediti usmeritvi, da naj bo Železar še bolj železarski. Razveseljivo je, da, sodeč po odgovorih vodij temeljnih organizacij in predsednikov delavskih svetov, v samih temeljnih organizacijah razmišljajo o stalnih dopisnikih.

6. Vloga samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij

Vloga CPSI kot strokovne službe na področju informiranja in komuniciranja je tesno prepletena (ne pa tudi izenačena) z vlogo in pristojnostmi samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Ti organi in organizacije spremljajo informiranje in komuniciranje ter dajejo predloge za njegovo izboljšanje. Imeli naj bi tudi odločilno vlogo pri njegovem podružbljanju.

Odbor za informiranje

Odbor naj bi v prvi vrsti spremljal uresničevanje pravilnika o samoupravnem informiranju in komuniciranju ter dajal predloge za nadaljnje izpolnjevanje sistemov in oblik samoupravnega informiranja in komuniciranja. V zadnjem mandatu je imel odbor štiri seje. Na prvi je obravnaval in sprejemal sklepe javne razprave in raziskave »Bralci Železarja o Železarni« ter povratno informiranje. Na tretji seji se je odbor seznanil z oceno informiranja in komuniciranja ter sprejel teze za pomoč pri pripravi poročil o poteku informiranja in komuniciranja v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti.

Na zadnji seji je odbor obravnaval nekatere članke v Železarni. V prihodnje bo potrebno poživiti delo odbora z izpostavljanjem aktualnih in perečih problemov, ki jih na področju informiranja in komuniciranja ne manjka. Za njegovo kontinuirano delo — ki je lahko edino kvalitetno

— polletno oziroma neredno sestajanje ne more zadoščati.

Delavski svet Železarne

Na šesti seji je ob sprejemanju poslovnega poročila med drugim tudi sklenil, naj CPSI, strokovni kolegij in poslovodni odbor pripravijo ustrezna stališča glede oblike informacij o doseženih poslovnih rezultatih, ki bi bile primernejše za obravnavo na zborih delavcev in samoupravnih organih.

Na zadnjih sejah (10. in 11. seja) je delavski svet obravnaval uredniško politiko Železarja. Najprej je ugotovil, da je članek »Od člana do člana« negativno vplival na pripravljenost delavcev, da z izvajanjem ukrepov dosežemo planske obveznosti, nato pa se je popravil in sprejel sklep, da je težko ugotoviti, ali je članek vplival na pripravljenost delavcev za izvajanje teh ukrepov.

Delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti

Sodeč po zapisnikih se delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti posebej z informiranjem ne ukvarjajo, razen v primerih, ko je ocena informiranja in komuniciranja na dnevnem redu programa samoupravnih aktivnosti (npr. obravnavanje in sprejemanje ocen samoupravnega informiranja in komuniciranja, ki jih navajamo v uvodu). Samoiniciativno (mimo CPSI) delavski sveti problematike informiranja in komuniciranja niso obravnavali.

Odbor samoupravne delavske kontrole

Odbor se z informiranjem in komuniciranjem ni ukvarjal, čeprav ima na tem področju kar precej obveznosti. Le na konstituantni seji je sprejel sklep, naj strokovna služba poišče možnost za ustrežnejšo vsebinsko in oblikovno sestavo poslovnega poročila. Ta sklep je nato povzel delavski svet Železarne na svoji šesti seji.

Družbenopolitične organizacije

Vodje temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter predsedniki delavskih svetov menijo, da se sindikalna organizacija aktivno vključuje in spremlja sistem obveščanja. Na CPSI pa ugotavljamo, da so se v sedanjih javnih razpravah o informiranju vključevale le družbenopolitične organizacije na ravni Železarne, manj pa v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Družbenopolitične organizacije imajo zagotovljen vpliv tudi preko svojih delegatov v odboru za informiranje.

CPSI

Pločevina (foto: I. Kučina)

Ob hokejskem jubileju

Štiri desetletja obstoja je že spoštovanja vredna dolga doba. To je že praznični jubilej v življenju in delu, pa naj gre za organizacijo, ustanovo ali društvo. Vedno pomeni jubilej veliko čast in slovesnost.

Naš hokejski klub je bil ustanovljen pred štirimi desetletji in tako praznuje letos 40-letnico svojega obstoja; štiri desetletja življenja in dela. V teh štirih desetletjih predvsem blestečih zmag je HK Jesenice pred 30 leti prvič, nato pa kar dvaindvajsetkrat, osvojil jugoslovanski vrh. To so občudovanja vredni uspehi. Svojo 22. zvezdico je HK Jesenice osvojil prav letos, v letu, ko praznuje svojo 40. obletnico. Tudi zato je obletnica še posebno slovesna in naši moštvi igre na ledeni ploskvi lahko praznujejo ta veliki praznik z vsem ponosom. Dokazali so, da so vrhunski moštvi te dinamične in borbene igre na ledu.

Z vami, naši hokejisti, smo ponosni na vaše velike dosežanje uspehe tudi prebivalci Jesenic. Ponosni smo, da imamo med seboj vrhunske športnike in z vami se veselimo vašega 40-letnega jubileja in 22. osvojitve naslova državnega prvaka v hokeju na ledu. Ponosni smo in vam k vašemu uspehu in 40-letnemu jubileju prisrčno čestitamo.

Naše malo mesto Jesenice je bilo v preteklosti poznano predvsem kot železarski kraj in pomembno prometno križišče. O Jesenicah se je govorilo kot o železarskih Jeseni-

cah, kot kraju, kjer se tali in pridobiva jeklo. Danes je naše malo mesto poleg železarstva znano širom naše ožje in širše domovine, pa tudi preko njenih meja kot mesto, kjer prebivajo, delajo in živijo vrhunski športniki, mojstri igre na ledeni ploskvi, jeseniški hokejisti, v štirih desetletjih že dvaindvajsetič državni prvaki v hokeju na ledu.

Naši jeseniški hokejisti so ponesli ime in slavo mesta Jesenice širom naše domovine in v svet. Mesto Jesenice je danes znano tudi po hokeju in tako ne vzbuja več samo misli na železo, temveč tudi na ta priljubljeni šport. Tega se prebivalci Jesenic zavedamo in smo ponosni na vas, naše hokejiste, z vami smo, če drugače ne moremo, vsaj v mislih

na vaših tekmovanjih, z vami čutimo stiske in krize ob težavah in z vami delimo veselje ob uspehih. Pri vaših nadaljnjih prizadevanjih, vašem delu in tekmovanjih še mnogo uspehov. Ob že 22. doseženem naslovu državnega prvaka in vašem 40-letnem jubileju naše prisrčne čestitke.

Predsednik OK SZDL
Alojz Kalan

Pozdravni govor državnim prvacom

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Čestitke, telegrami...

Ob osvojitvi letošnjega naslova državnih prvakov so se jeseniški hokejisti ponovno lahko prepričali, koliko zvestih in iskrenih prijateljev imajo v Sloveniji, Jugoslaviji in celo izven naših meja. Novica o osvojitvi 22. zvezdice se je bliskovito razširila in na jeseniški enoti PTT so imeli kar precej dela s posredovanjem številnim telegramov. Poleg tega so se zvesti navijači oglašili s pismi, karticami, da številnih osebnih čestitk igralcem kluba in vodstvu sploh ne naštevamo. Hokejistom so čestitali tudi predstavniki skorajda vseh ostalih hokejskih klubov v Jugoslaviji. Tudi poraženci v super finalu, igralci Partizana, so poslali čestitko na Jesenice, zanimivo pa je, da čestitke niso poslali igralci Kompas Olimpije iz Ljubljane. Prispela je le čestitka, pod katero sta bila podpisana Miha in Nik Zupančič.

Čestitke so hokejistom poslali naši najodgovornejši družbenopolitični delavci,

zacija in številni navijači. Iskrene čestitke je ob velikem uspehu poslal iz Španije Jeseničan Viktor Krevselj, ki sedaj trenira državno odbojgarsko reprezentanco Španije. Čestitka je prispela celo iz Moskve. Poslal jo je Momčilo Atanasičević, ki je pomočnik direktorja predstavništva Invest-import v Moskvi.

Nekaj zanimivejših telegramov objavljamo v nadaljevanju:

Iskrene čestitke k zasluženemu prvenstvu.
Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ

Ob zmagi v super finalu in osvojitvi 22. zvezdice iskrene čestitke športnikom in športnim delavcem.

Brane Iskra, predsednik medobčinskega sveta zveze sindikatov za

Ob 30. obletnici prvega naslova in 22. zvezdici vam iskreno čestitajo
tolminski navijači

Ob 22. zvezdici državnih prvakov Jugoslavije vam v imenu trboveljskih delavcev iskreno čestitamo in želimo, da ponosno zastopate naše skupne barve.
Občinski svet zveze sindikatov Trbovlje

Hvala vsem delavcem in igralcem, ki so kdajkoli igrali za Jesenice in čestitke ob 22. zvezdici. Upam, da si boste tudi vnaprej prizadevali, predvsem z domačim kadrom, da

naprej. Še nikoli nisem imel priložnosti, da bi dobil zastavo z zvezdicami in nadvse bi bil vesel, če bi jo lahko poslali. Morebiti tudi sliko z igralci, ki so osvojili 22. naslov. Kot invalidu bi mi to izredno veliko pomenilo in zato sem prepričan, da boste moji želji ugodili in se vam iskreno zahvaljujem.
Ignac Pfeifer, Laško

Obvestilo

Ob praznovanju 40-letnice hokeja na Jesenicah in tridesetletnice osvojitve prvega prvenstva uprava kluba naproša vse tedanje igralce in funkcionarje, naj se zgledajo v pisarni HK Jesenice in s svojimi nasveti pripomorejo k uspešni proslavitvi jubilejev.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Navijači — ljubitelji hokeja

V letih 1975/76 in v letih 1977/78 sem z veseljem pogledal in prelistal register članov društva prijateljev hokeja na Jesenicah, kajti takrat je bilo vpisanih že s plačano članarino 680 ljubiteljev in zvestih navijačev HK Jesenice in HK Kranjska gora — Gorenjka. V teh letih pa se je število povečalo za samo 30 članov.

Največ navijačev so zbrali okoli sebe poverjeniki iz Begunj, Domžal, Mengeše, Stahovice pri Kamniku, Tolmina in Podbrda, Škofje Loke in Kranja pa tudi v Ljubljani in daljnem Mariboru je bilo dosti prijateljev jeseniškega hokeja. Vsi ti navijači so bodrili in vspebovali ledene oklopnike iz Podmežakle in organizirano prihajali na tekme. S plačilom skromne članarine so pomenili »kamenček v mozaiku« pri nadaljnjem razvoju hokeja.

Ko pa smo v tem času dvakrat zgubili primat, oziroma smo mesto državnega prvaka morali športno prepustiti drugim moštvom, so tudi navijači nekako zgubili veselje do hokeja — izpisali iz društva se pa niso.

Vsako leto smo jih spodbujali in jih o vseh dogodkih obveščali v našem glasilu ter jim s plačilom letne članarine omogočili ogled ene tekme rfa Jesenicah, podelili klubsko značko, izkaznico in jim brezplačno pošiljali glasilo »Jesenice«.

Vem, da nas navijači niso zapustili tudi v težkih in kritičnih časih — le na članarino so pozabili, — posebno pa sedaj ne, ko so hokejisti osvojili 22. zvezdico. Pripravili ste nam prisrčen sprejem v Podmežakli, ko smo se z igralci vrnili iz Beograda. Takega sprejema nismo pričakovali, igralci ga ne bodo pozabili, še najmanj pa sam, čeprav sem jih samo spremljal in užival v njihovi borbi na »vročem« igrišču v Beogradu.

Vse navijače — prijatelje — ljubitelje hokeja na Jesenicah in po vsej Sloveniji, ki so že

vpisani v društvo Prijateljev HK JESENICE, in vse nove prijatelje 22-kratnih državnih prvakov vabim, da se ponovno povežejo med seboj — organizirajo klube Prijateljev HK Jesenice in skupinske ogleda tekem — z vplačano letno članarino pa vsaj malo pomagajo sebi in HK Jesenice, pa čeprav le samo toliko, da bomo lahko zamenjali stare izkaznice za nove (letna članarine 1.000 din).

Rad bi, da bi ponovno zaživel klubi PHKJ in še z večjim žarom in zanosom zbrali okoli sebe prijatelje in navijače HK Jesenice ter tako pomagali pri osvajanju vsakokratne prvenstvene zvezdice in dokazali vsem, da ima Slovenija, posebno pa Jesenice in Gorenjska, veliko navijačev, ki se znajo športno obnašati.

Vsi poverjeniki klubov PHKJ pa tudi posamezniki, ki so že člani ali pa bi se radi včlanili v društvo PHKJ, se lahko pisno ali ustno preko telefona povežejo s prvim in največjim navijačem Jožem ANDERLETOM, Cankarjeva 4,

Jesenice — ☎ 83-342, s poplarnim Francijem KOŠIRJEM — ter z blagajnikom HK Jesenice Poldijem Strajnarjem, TOZD Gozdarstvo Jesenice, ☎ 81-002.

Lahko se tudi osebno oglašite v dopoldanskem času do 13. ure v pisarni HK Jesenice.

Če nas do nove hokejske sezone ne boste utegnili ali nas ne boste našli, nas boste najlažje dobili najmanj eno uro pred vsako tekmo na Jesenicah v pisarni HK Jesenice, poleg službenega vhoda na drsališče.

Upam, da kot zvesti navijači in ljubitelji hokeja ne boste zamudili velike hokejske tobole 21. junija ob 14. uri, ko vam bomo tudi lahko posvetili nekaj minut časa.

Če vas veseli prodaja tombolskih kartic v vašem kraju ali podjetju ter če tako želite pomagati nam in svojemu klubu PHKJ, se lahko oglašite pri blagajniku HK Jesenice ali v pisarni HK Jesenice, saj boste od vsake prodane tombolske kartice prejeli 5% provizije, tombolska kartica pa bo stala

1.000 din (res lahek in hiter za služek).

NASVIDENJE V
PODMEŽAKLI IN HVALA ZA
POMOČ PRI OSVAJANJU 23.
PRVENSTVENE ZVEZDICE!

Polde

Ko sta dva naša igralca odšla v Ljubljano k Olimpiji, me je eden od njih vprašal, če se vodstvo in strokovnjaki kaj vprašamo, s kom bomo igrali, jaz sem mu pa samoumevno odgovoril: »S palicami.«

Po zadnji superfinalni tekmi ni imel poškodovanega obraza samo Kavac. Tudi ostalim igralcem Partizana so se »ksihti« zelo potegnili.

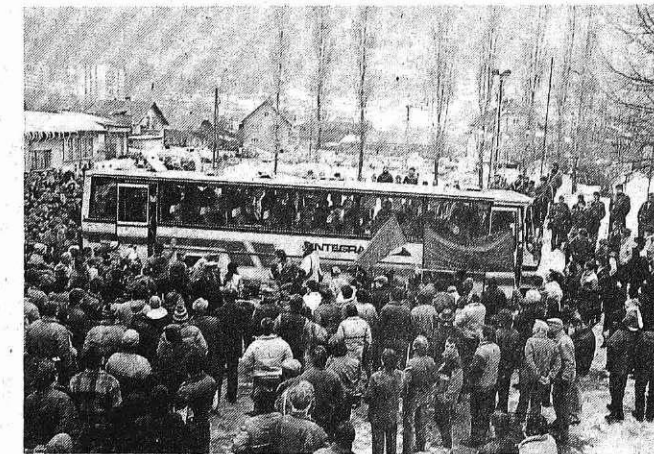
Televizija je v glavnem prenašala le po eno tretjino, to pa zaradi tega, ker sta Olimpija in Partizan dosegla tudi samo eno tretjino tega, kar sta načrtovala.

Vratarju Olimpije Bolti sem v zahvalo kupil knjigo »Boj na požarniku.«

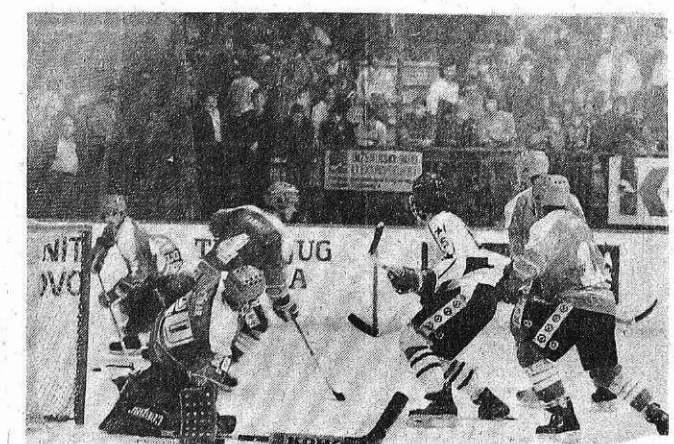
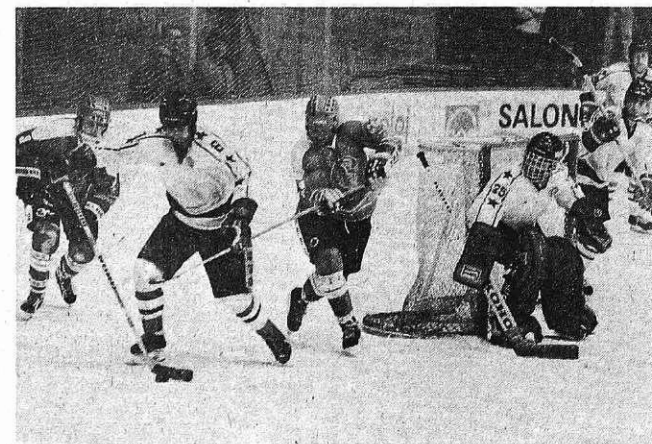
Škoda, da na Jesenicah nimamo televizijskih studijev, ker so naši novinarji imeli že popolni scenarij za nadaljevanje »Odpisani«, toda režiser Roman Smolej jim je z igralci popravil naslov »Vrnitev odpisanih«.

Na koncu pa veselo v novo sezono
Vaš Franc Košir

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Prišli so!

☆☆

Težka in trnjeva je bila pot do 22. zvezdice

Sedaj, ko se je končala hokejska sezona in ko že razmišljamo o novi — jubilejni, je čas za trezno analizo dogajanj v sezoni, ki je bila razburljiva in polna presenečenj. Tretjo sezono sem delal s prvo ekipo jeseniških hokejistov, vendar še nikoli nisem bil tako psihično utrujen kot ob koncu tega prvenstva. Igralci in vodstvo smo v letošnji boj vložili res vse svoje moči.

Sezona se je pričela v začetku maja s treningom na igrišču v Podmežakli. Vzdušje na teh kondicijskih treningih je bilo sila prijetno. Fantje so pridno trenirali, čeprav je bila udeležba včasih nekoliko skromnejša. Ne smemo pozabiti, da je precej hokejistov še vedno okrevalo po poškodbah iz prejšnje sezone, da je v tem času nekaj fantov delalo več izmzensko, da so bili letni dopusti, pa vendar je bilo to predpripravljalno obdobje dobro izkoriščeno.

Vmes so sicer prihajale vesti iz drugih taborov o prizadevnem delu in iskanju okrepitev. Pri tem so bili zelo glasni prav v taboru ljubljanske Kompas Olimpije. Trenirali so kar nepretrgoma dvakrat dnevno in že v aprilu so nam glasno napovedovali celo četrto mesto, sami pa so bili veliki favoriti, saj so že tako kvalitetno ekipo okrepili kar s šestimi novimi kvalitetnimi igralci.

Takšna protijeseniška klima pa ni pustila kakšnih več-

jih posledic v naši ekipi. Trener je pripravil načrt priprav, ki ga je prilagodil našim možnostim in ki je predvideval stopnjevanje intenzivnosti. Tako smo v začetku avgusta sklenili priprave v Kranjski gori s težkimi treningi in se z velikim veseljem preselili na led v naši dvorani. Po enotedenskem »ledenem« treningu smo odšli na turnejo v Italijo, ki nam je vlila veliko optimizma, predvsem pa smo spoznali, da smo solidno pripravljene. Žal se nam je na turneji začela tudi smola s poškodbami. Marko Smolej je zlomil roko. Do začetka prvenstva smo trenirali doma. Spoznali smo tudi moč naših tekmecev, ki so se vsi močno okrepili. Za primerjavo: igrali smo brez 10 igralcev iz prejšnje sezone, pa vendar smo si postavili visok cilj: naslov državnih prvakov.

Tako se je pričelo težko obdobje prvenstva.

Gledalci so nam očitali marsikaj, od slabe forme, slabe fizične pripravljenosti, do neborbenosti. Celo na domačem ledu so nam gledalci živžgali.

Toda ekipa je trenirala. Fantje so si na treningih prizadevali, garali, pa vendar nam ni šlo tako, kot so pričakovali naši navijači.

Ko se nam je uspelo približati formi, je vedno prišlo do prekinitev prvenstva zaradi nesmiselnega koledarja reprezentance, dvakrat celo izven že vnaprej sprejetega programa.

Pa vendar smo vsi igralci, midva s trenerjem in predsedstvo kluba vztrajali na začrtani poti. Večje so bile težave in nesreče, večja je bila odločnost vseh, da se položaj mora obrniti v našo korist.

Včasih mi kdo reče, da smo na tisti izredni tekmi v Ljubljani imeli srečo, ko smo poraz spremenili v zmago. Nekaj sreče je resnično bilo. Pa vendar zmagali smo zato, ker so fantje vložili maksimum, ker so igrali vsi za enega, eden za vse! Brez hrabrosti, brez garanja in brez tovarštva v ekipi nam tudi sreča ne bi pomagala.

Konec prvenstva je bil nato fantastičen. Štiri tekme s Partizanom. Po tekmi pred super finalom smo morali poslušati očitke, da je Partizan tekmo pustil, ker je izbral nasprotnika. Splet so bili glasni vsi naši »privrženci«, predvsem iz Ljubljane, pa tudi doma so se našle »dobre duše«, ki so nam tudi med sezono rade solile pamet, kako slabo treniramo, igramo, kako slabo smo fizično pripravljene in podobno.

Pa vendar smo vsi po petih težkih tekmah v treh tednih, po vsaki tretji noči prebiti v vlaku, našli dovolj moči in zmagovalno končali prvenstvo.

Verjemite mi, da smo po zadnjem sodnikovem živžigu v Beogradu, ko smo si po dolgih mesecih garanja in odrekovanja padli v objem, ko smo si drug drugemu čestitali, ko smo jo-

kali od sreče, imeli vsi samo eno misel, namreč vsi smo bili ponosni, da pripadamo družini, ki se z velikimi črkami piše JESENICE.

Vesolja nam niso mogli skali niti birokrati v osrednji hokejski zvezi, ki niso pripravili pokala za zasluženi naslov. Mimogrede, v pretekli sezoni, ko je bil prvak Partizan, je sekretar zveze osebnostno z letalom prinesel pokal iz Ljubljane v Beograd ter kasneje na četrto tekmo na Jesenice.

Sicer pa smo na Jesenicah navajeni mačehovskega odnosa HZJ in nevoščljivosti ljudi iz zveze, ker uspemo že toliko let obrzati kvaliteto hokeja na Jesenicah.

Resnično smo lahko ponosni tudi na laskavo priznanje železničarjev. V letošnji sezoni smo opravili skoraj 12 000 km z vlakom. Na vseh teh potovanjih je bilo obnašanje hokejistov zares primerno. Železničarji so nam priznali, da smo med številnimi športnimi ekipami, ki so jih vozili, med najbolj discipliniranimi. Železarske Jesenice so nam s čudovitim sprejemom ob vrnitvi izkazale veliko čast. Takega sprejema nismo pričakovali, zato nam vsem pomeni veliko priznanje, predvsem pa obveznost za uspešno delo v prihodnjih sezonah.

B. Jeršin — tehnični vodja HK Jesenice

★★★★★★★★★★

☆☆

Velika hokejska tombola na Jesenicah

Hokejski klub Jesenice prireja v nedeljo, 21. junija 1987, ob 14. uri veliko javno tombolo v prostorih športnega parka pod Mežaklo.

Namen prireditve je zbrati dodatna finančna sredstva za financiranje vse večjih potreb pri vzgoji mladih športnikov od hokejske šole, pionirjev, mladincev do prvega moštva, ki je v letošnjem državnem prvenstvu v hudi konkurenci doseglo prvo mesto v državi, čeprav s »samo« doma vzgojenimi igralci in strokovnim vodstvom (Jeseniški hokejisti so tudi edini slovenski klub, ki je osvojil državno prvenstvo.)

Dolgoročna politika vodstva HK Jesenice je tudi v prihodnje vzgajati čimveč mladih športnikov iz domačega prirastka, izkoristiti vse dane možnosti strokovnega kadra, ki izvira iz bivših vrhunskih igralcev ter jih vključiti v vzgojo perspektivnih mladih talentov in tako obdržati korak z ostalimi hokejskimi centri v državi in evropskimi hokejskimi velesilami.

Vse to pa zahteva maksimum angažiranosti vodstva HK Jesenice, da zagotovi potrebna finančna sredstva za izvedbo programa vzgoje mladih, nakup hokejske opreme in vsega ostalega, kar spada v normalne delovne pogoje športnikov.

Za uresničevanje sprejetega programa in nadaljevanje hokejske tradicije jeseniških železarjev potrebuje vodstvo HK Jesenice veliko podporo subjektivnih sil, organizacij združenega dela v občini Jesenice in v širši Sloveniji in Jugoslaviji.

Športniki HK Jesenice, vodstvo kluba in organizacijski odbor za izvedbo velike tombole pričakuje od vseh ljubiteljev hokeja, da podprete akcijo s prispevki za dobitke in reklame in tako s skupnimi močmi omogočite lažje delovanje in napredek v hokeju.

Če želimo obdržati tradicijo hokeja in zagotoviti nadaljni razvoj mladih športnikov, moramo tudi veliko več narediti za boljše pogoje izobraževanja za delo, skratka več posluha moramo imeti za športnike po-

končani aktivni športni kariere.

Ljubitelji jeseniškega hokeja, pokažite svojo pripadnost klubu, prispevajte za dobitke. Aktivni delavci, namenite del svojih izdelkov za veliko tombolo! Vse vas vabimo, da se na dan prireditve v čim večjem številu zberete v Podmežakli.

Med letošnjimi dobitki bodo trije osebni avtomobili, motorno kolo JAWA in še enainvajset bogatih tombolskih dobitkov ter 350 manjših dobitkov.

Naj ob koncu še poudarim, da je eno izmed temeljnih načel HK Jesenice, da zmag in uspehov na športnem področju ne dosežemo za ceno osnovnih vrednot socialistične morale, pač pa s poštenim prizadevnim delom in podporo vseh ljubiteljev HK Jesenice.

Nasvidenje na tomboli in srečno!

Štefan Ščerbič

★★★★★★★★★★

Od samega navdušenja nad našimi hokejisti sem šel med pesnike. Moja prva pesem pa je ta:

En dva tri — Olimpije nikjer več ni,
en dva tri — Partizan že leži,
pa še trikrat pet proti tri,
prvaki smo pa mi.

Trener Roman Smolej se je držal pogovora:

najboljša obramba je napad, zato je tudi najboljšega branilca Mlinarca poslal v napad.

Po vsaki letošnji tekmi mi je Šuvac odgovoril: »Vse po planu.« Po tekmi v Ljubljani, ko smo kljub vodstvu Olimpije 4 : 0 zmagali, je dejal: »To je pa že čez plan.«

Koširjevi bodički

☆☆

KAKO NAPREJ?

Odgovor na to vprašanje zanjima vsakogar, ki spremlja jeseniški hokej. Seveda je želja vseh nas, ki nam pojmi Jesenice, Železarna in hokej pomenijo še nekaj več, da bi se uspehi naših fantov nadaljevali tudi v prihodnje. Konec letošnje sezone je dovolj očitno potrdil željo Jeseničanov, okoličanov in mnogih drugih Slovencev ter Jugoslovancev, da bi se naprej gledali dober, zanimiv in borben hokej, ki pa mora seveda biti kronan z zmagami.

Jesenice so relativno majhen kraj, zato naš neenakovredni boj s selekcijami centrov jugoslovanske moči spremlja še močnejše zanimanje province, ki občuti zapostavljenost na mnogih življenjskih področjih. Boj je težak in se vsako leto še zaostruje; to velja tako za tekmovalno področje, kot za vse spremljajoče tehnično - gospodarske dejavnosti, ki so vedno bolj povezane s hokejem. Vedeti je namreč treba, da interes do tega športa v svetu skokovito raste, predvsem v gospodarsko močnih deželah. Hokej je namreč drag šport, zato tem lažje najde podporo, bodisi na čisto tržni osnovi ali pa (predvsem na začetku) s pomočjo raznih sponzorjev. V mednarodnih hokejskih dogajanjih kroži ogromno denarja in to najbolj občuti naša reprezentanca, ki kljub relativnemu napredku komaj drži nos nad vodo. Srečujemo se s konkurenco, ki je po sestavi tako heterogena, da si tega pred leti še predstavljati nismo mogli. Avstrijce, na primer, vodijo Čehi, Rusi, Kanadčani in domačini in tak konglomerat narodnosti igra tudi v njihovi ligi. Vsakdo namreč poizkuša na čimhitrejši način preskočiti razliko do svetovne kvalitete in opisani način predstavlja najkrajšo pot do cilja. Seveda pa mora biti to dogajanje pod stalnim in kvalitetnim strokovnim nadzorom, sicer so učinki teh naložb kratkotrajni oziroma v skrajnih primerih vplivajo na domače okolje celo negativno. Specifičen problem hokeja je namreč v tem, da traja vzgoja igralca, zrelega na nastopanje v prvi ligi, dalj kot v drugih športih, v povprečju pa več kot 10 let. Potrebno je požrtvovalno, strokovno in neprekinjeno delo z mladimi, ki je navadno tudi premalo cenjeno, saj je odmevnost dogajanj v pionirski in mladinski konkurenci, v primerjavi s člansko, močno zapostavljena. Na koncu vsega pa mora imeti mladina ves čas razvoja tudi svoje vzornike v kvalitetnih igralcih najboljšega — članskega moštva, ker je znana velika sposobnost mladega človeka do posnemanja svojih vzornikov. Če je nadgradnje ni, je zastoj še

tako kvalitetno in strokovno delo z mladimi, saj so poznani primeri v Jugoslaviji, ko so se cele generacije, ki so osvajale najvišje republiške in državne naslove v mlajših kategorijah, pozneje enostavno izgubile v članski konkurenci.

Gojenje hokeja je torej kompleksna stvar in zahteva dobro in neprekinjeno delo z vsemi selekcijami. Luknje v tem delu se v taki ali drugačni obliki vedno pokažejo, posledice pa je treba krpiti na način, ki je dosegljiv okolju.

V tem začaranem krogu se vrti večina jugoslovanskih klubov, predvsem tisti slabši, ki si naivno predstavljajo, da bodo s samo uvrstitvijo v prvo ligo in z nakupom nekaj tujih igralcev v nekaj sezonah že vzgojili domače moštvo za enakovredno borbo z najboljšimi. Potem naj bi prišli tudi uspehi in z njimi vred tudi denar (to zadnje drži za ostale republike). Na koncu so vsi bolj ali manj razočarani in vsako leto nekdo ugotavlja, da je dirka v prvi ligi preveč naporna in da bo začasno iz nje izstopil. Dirka najboljših moštev pa je res iz sezone v sezono napornejša, levji delež pa k temu prispevajo tujci, ki so že angažirani v skoraj vseh moštvih. Nedvomno je njihov vpliv na zanimivost in kvaliteto jugoslovanskega hokeja pozitiven, čeprav je res, da tak sistem podpira predvsem bogatejši klubi oziroma njihova okolja. Širši javnosti je manj poznana zakulisna borba v zvezi s pravico nastopanja tujcev v naših klubih. Višek doseže na vsakoletni skupščini Jugoslovanske hokejske zveze (letos bo 23. aprila v Ljubljani), kjer različni centri poskušajo uveljaviti svoje interese, od tega, da bi tujcem sploh prepovedali nastopanje v naših klubih, do druge skrajnosti, ko naj njihovo število ne bi bilo omejeno. Čeprav v registracijskem pravilniku piše, da v enem moštvu lahko nastopajo trije tujci trenerji je najbrž vsem jasno, da gre za izigravanje naših veljavnih športnih predpisov. Psi lajajo, karavana gre dalje.

Letos pričakujemo še večjo aktivnost na tem področju. Poleg Olimpije in obeh beograjskih klubov, ki na vsak način hočejo osvojiti naslov državnega prvaka, se je očitno vključil v igro še zagrebški Medveščak. V reviji Sprint so na dveh straneh napovedali, da mislijo poleg devetih najboljših domačih, nabaviti še tri zelo kvalitetne tuje igralce. Ti naj bi bili na nivoju ameriško - kanadske profesionalne lige oziroma prve sovjetske lige. Na Jesenicah se zavedamo, da je njihova namera izredno resna in da bodo slejkoprej uspeli, ker imajo vse pogoje: tradicijo, ve-

liko zanimanje in dovolj denarja.

Kakšno je stanje pri nas? Želani smo napovedali, da je nemogoče narediti realen program, dokler ni jasna dejanska moč nasprotnikov, to pa je navadno šele v oktobru, ko je končan prestopni rok za tujce. Izkazalo se je, da smo plan sicer uresničili, vendar na skrajno naporen in tvegan način, ko smo aktivirali poslednje psihične in materialne rezerve. Na koncu so odločale stvari, kot je izredna igralska in osebna moč Rudija Hitija in »idiotska« (kot so komentirali Beograjčani) poteza trenerja, da bo Mlinarec igral v napadu, čeprav smo ostali praktično brez obrambe. To pa niso izhodišča za realno planiranje rednega dela v letošnji sezoni, ko moramo poleg borbe za 23. zvezdico braniti tudi jugoslovanske barve v pokalu prvakov. Računati moramo tudi z normalnimi pojavi: konec kariere zaradi let, vojaščina, prestopi v drug klub, bolezni in poškodbe. Zavedamo se, da je položaj pri branilcih še bolj kritičen, kot smo na Jesenicah sicer navajeni in da ga bomo težko rešili s pomočjo igralcev Kranjske gore. Tukaj je tista luknja, o kateri sem prej govoril, saj se nam že kažejo posledice slabega dela z mladimi pred petimi in več leti. Glede na razvoj v konkurenčnih klubih bomo najbrž morali obnoviti razmišljanja o angažiranju kakšnega kvalitetnega tujca, ki bi pomagal zapolniti naše vrzeli, istočasno pa s svojim znanjem pomagal k hitrejšemu in kvalitetnejšemu razvoju domačih igralcev, predvsem branilcev. Razumeti je namreč treba, da ne moremo v nedogled in za vsako ceno vztrajati na nekaterih principih, ki so sicer zelo lepi, vendar že rahlo preživeli.

Odpira se tudi nova dilema — status prvega moštva Kranjske gore. Kot sem že omenil, računamo z napredo-

vanjem nekaj najboljših igralcev k Jesenicam, za kvalitetno zapolnjevanje te luknje pa nam zmanjkuje moči oziroma igralcev. Vse bolj spoznavamo, da so Jesenice premajhne za kadrovske in ekonomsko vzdrževanje dveh kvalitetnih prvoligascev, še posebej, če naj bi bila Kranjska gora arzenal naraščajočih naših najboljših moštev. Boj v prvi ligi je vse težji in dražji, stroški druge ekipe pa so skoraj enaki kot za najboljšo, zato moramo dobro pretehtati vse argumente za in proti in če bo tako kazalo, se bomo nekoč morali odločiti za čisto ekipo naraščajnikov, katere cilj ne bi bil obstanek v prvi ligi za vsako ceno.

Trenutno najbolj pereče vprašanje v hokejskem klubu je odprto mesto trenerja prvega moštva Jesenic. Roman Smolej je namreč nepreklicno najavil, da se bo odslej posvetil samo svojemu poklicu, saj je vzporedno opravljanje tako odgovornih nalog fizično in psihično nevzdržno. Ob tem je treba ugotoviti, da je bil zelo uspešen v zadnjih treh sezonah, ko je prevzel prvo moštvo Jesenic, po prežgodnji smrti Borisa Svetlina. Težko in odgovorno nalogo je opravil po žrtvovalno, skrajno resno in strokovno in tako je zdržal tudi v najbolj kritičnih trenutkih, ko bi večina drugih trenerjev že obupala.

Edini jugoslovanski trener, ki pride v poštev za izpraznjeno mesto, tega ne želi prevzeti, zato smo prisiljeni razmišljati o tujem trenerju. Dogovarjamo se s češkim strokovnjakom, ki naj bi prevzel težko in odgovorno nalogo — nadaljevati z doseženimi uspehi, vzporedno pa naj bi naše fante naučil še marsičesa, kar slabše obvladajo. Upamo, da bomo imeli srečno roko pri izbiri in da bomo uspešno nadaljevali jeseniško hokejsko tradicijo.

Vodja strokovno tehnične komisije France Smolej

Jeseničani na kupu

☆☆

☆☆

Zmagoslavje ob vrnitvi iz Beograda

☆☆

Nashe hokejiste so po zmago-
slavni vrnitvi iz Beograda pri-
cakali številni najbolj vneti
navijači, ki so se zbrali pred
hokejsko dvorano v Podmeža-
kli. Vsi so hoteli čestitati dr-
žavnim prvakom, vsi so jim
hotel stisniti roko. Njihovo
zmago so pozdravili tudi na-
jodgovornejši družbenopoliti-
čni delavci občine Jesenice ter
predstavniki delovnih organi-
zacij. Zbrali smo nekaj izjav:

**Jakob Medja, predsednik
Skupščine občine Jesenice:**

»Ta pomembna zmaga je
najlepši uvod v praznovanje
jubilejne 40. sezone. Jeseničani
so v vseh teh letih prispeva-
li odločilni delež pri razvoju
jugoslovanskega hokeja.
Uspeh je še toliko večji, ker je
dosežen z lastnim kadrom
brez kupljenih igralcev. Iskrene
čestitke za velik uspeh.«

**Boris Bregant, predsednik
poslovodnega odbora Železarne
Jesenice:**

»Iskrene čestitke za zmago,
ki ste jo priporili ob pravem

času. Uspeh ste dosegli na po-
šten način, naredili ste tisto,
kar smo od vas pričakovali.«

**Edo Hafner, kapetan HK
Jesenice:**

»Presenečen sem nad takš-
nim sprejemom, ki so ga pri-
pravili naši navijači. Težko
smo osvojili naslov, vendar za-
služeno. Ob tem moram česti-
tati tudi vsem nekdanjim ho-
kejistom, ki so pred 30 leti os-
vojili prvi naslov.«

**Zvone Turnšek, nekdanji
odlični jeseński hokejist, ki je
bil član zmagovalnega moštva
pred 30 leti:**

»Ob letošnji zmagovalni vr-
nitvi sedanje generacije hoke-
jistov sem podoživljal tiste ve-
sele trenutke, ko smo se mi
pred 30 leti prav tako zmago-
slavno vrnili iz Beograda. Fan-
tje so dali vse od sebe, zavedli
so se velike odgovornosti. Ta
naslov ni le njihov, temveč je
to priznanje za celotno žele-
zarsko mesto.«

J.R.

Hokejiste so samoiniciativno pozdravili tudi člani folklorne
skupine Društva upokoencev Javornik-Koroška Bela

Pionirji so prvi pozdravili prveke

☆☆

0 zmožnostih in zahtevah

Čudovit sprejem, ki so nam
ga pripravili ljubitelji hokeja
na Jesenicah ob vrnitvi iz Beo-
grada, prežete čestitke z vseh
koncev Slovenije, odziv pred-
stavnikov družbenopolitičnih
skupnosti in organizacij, zla-
sti pa pokrovitelja Železarne
Jesenice daje pravo sliko, kaj
pomeni hokej pri nas.

Novinar revije Sprint, ki se
je v Zagrebu priključil naše-
mu moštvu ob vrnitvi iz Beo-
grada, je poleg ostalega spra-
ševal igralce in vodstvo, kak-
šen sprejem bomo doživeli na
Jesenicah kot ponovni državni
prvaki. Odgovori so ga prese-
netili, saj je večina pričakova-
la zadovoljne obraze tistih ne
preštevilnih članov uprave, ki
so delali vse leto ne glede na
trenutne uspehe našega mo-
štva. Veličasten sprejem je
presenetil vse, daje pa nekaj
izhodišč za krajšo in nepopol-
no analizo pretekle sezone.

Konec dober — vse dobro je
pregovor, ob katerem se velja
v našem primeru zamisliti.
Čas evforije je minil, sezona je
končana in vse sile je potreb-
no usmeriti v nadaljnje delo.
Ob koncu triletnje trenerske
kariere menim, da je potrebno
razčistiti nekaj dilem, ki so
specifične za naše okolje in jih
v ostalih hokejskih središčih
ne poznajo.

Jesenice so sorazmerno
majhen kraj, v katerem se ljud-
je med seboj poznajo, infor-
macije krožijo hitro, vpliv
sredstev javnega obveščanja
je velik. Osem mesecev na le-
to, kolikor traja »ledena« sezo-
na, je hokej in dogajanja
okrog njega praktično edina
postranska stvar, ki ljudi od-
makne od vsakdanjih življen-
jskih tegob. Dve tekmi na te-
den v času tekmovalne sezone
omogočata večini obiskoval-
cev (lastnikov permanentnih
vstopnic) ceneno obliko pasi-
vne športne rekreacije, neka-
terim posameznikom, ki jih je
na žalost vedno več, pa mož-
nost nekulturnega sproščanja.
Na pomembnih tekmah, ko je
obisk večji zaradi množice na-
vijalcev izven Jesenic, se tega
ne opazi, do izraza pa pridejo
ob drugorazrednih tekmah.
Nekomu, ki je plačal vstopni-
co, ne moremo oporekati pra-
vice do izražanja mnenja, na-
vijanja pa tudi sproščanja. Po
drugi strani pa tudi ne more-
mo sprejeti žaljenja, zmerja-
nja s pijanci, lenuhi, brezvez-
niki in podobnimi vzpodbuda-
mi ter hkrati pričakovati od
igralcev, da jih bo to maks-
imalno motiviralo na tekmah,
ko gre zares. Že več let na pri-
mer ne vemo, kako igrati proti
Kranjski gori. Če damo preveč
golgov, nam očitajo, da se nad
mladimi izživljamo, če igramo
trdo — troke pretepamo. Če
je rezultat tesen — saj ni no-
bene razlike, noidite na črta

4

Misli množice so izpisane na transparentu

Naslednja tekma je proti
Olimpiji ali Partizanu. Naen-
krat smo vsi kot eno; postane-
mo železarji, branilci na oko-
pih proti zeleni nevarnosti in v
zadnjih letih vedno bolj sim-
bol lipovega lista.

Športna javnost na Jeseni-
cah hokej pozna. Vse prizna-
nje obiskovalcem za vzgojno
vedenje na tekmah, tudi v pri-
meru ko izgubljamo tekme, ne
glede na provokacije igralcev
in nasprotnih navijačev. Dela-
li bi krivico večini ljubiteljev
hokeja, če bi jih enačili z ne-
kaj nemirnimi posamezniki,
dejstvo pa je, da domače igriš-
če že nekaj let ne pomeni več
kake posebne prednosti za na-
še moštvo. Rezultati kažejo na
to, da lažje zmagujemo na tu-
jem in da so zaradi tega pri-
krajšani domači gledalci za za-
dovoljstvo ob zmagah. V zad-
njih dveh letih nismo izgubili
niti ene pomembne tekme za-
radi neborbenosti, slabe fizi-
čne pripravljenosti, pomanj-
kanja moči ali celo nesportne-
ga življenja. Porazi so bili po-
sledica napak, lahko tudi
vprašljive taktike, skoraj v
vseh primerih pa tudi pomanj-
kanje športne sreče. Forma
moštva kot celote je bila po-
srečno načrtovana, vprašanje
pa je, kaj smo kot ekipa in kot
posamezniki sposobni narediti
in kakšne so zahteve, ki so
pred nas postavljene.

5

kupom kvalitetnih tujcev se je
kakovostni vrh jugoslovanskega
hokeja razširil. Vsekakor
zmaga je uspeh, ne glede, kje
je dosežena. Zelo hitro smo
pozabili, da je startalo moštvo
Jesenic v letošnje državno pr-
venstvo močno okrnjeno (P.
Klemenc, I. Ščap, Kopitar, M.
Horvat, Pajiča), da se je dva-
krat težko poškodoval M.
Smolej, pa smo kljub temu
uspešno končali sezono.

Zato mi je nerazumljiva tri-
ditev avtorja zadnjega članka
v Železaru, da je možno spo-
sobno še dosti več. Skozi celo
sezono sem bil kot trener dele-
žen strokovnih nasvetov, kako
moramo igrati, kaj nam manj-
ka, kako delajo drugje, kaj je
izjavi Kavac, Seme itd. Pred
dvema letoma je bila sredi se-
zone »boom« Crvena zvezda s
svojo organizacijo in kvaliteto
dela, lansko leto Partizan s
pametno igro; letos Olimpija z
moštvom bodočnosti, zgraje-
nim na trdem delu, (Semeto-
vem), katerega rezultat se je
pokazal letos v hitrosti, moči,
enostavni igri. Konec sezone
pa ugotovitev, da so se stro-
kovnjaki pač zmotili. Z malce
zlobe: ob vrnitvi iz Beograda
je kapetan Jesenic Hafner v
šali predlagal, da z avtobusom
naredimo ovinek do hale Tivo-
li in Olimpiji podarimo še en
par uteži.

Nasprotnikov ne podcenju-
jem, precenjuje se pa zmožno-
sti letošnje ekipe Jesenic.
Igralci so dali od sebe maks-
imum svojih sposobnosti v
odločilnem delu prvenstva. To
je bil rezultat dobrega dela ce-
le sezone, dobrih medsebojnih
odnosov, discipline in tudi ma-
lo sreče. Ne v tekmovalnem

smislu, pač pa, da ni prišlo do
konca še do kakšne hujše po-
škodbe, kajti zamenjav ni bilo
več.

Napotke, kako bi morali
igrati, pa zna dajati vsakdo.
Hitro drsati, točno podajati,
igrati na telo in seveda zabija-
ti gole so zahteve, veljavne po
vsem svetu, pa vendar se ve,
kdo je danes na vrhu svetov-
nega hokeja. Po enaki logiki
ne bi bilo težko trenirati ko-
šarkarjev Cibone (skok, bloka-
de, podaje, trojke).

Vsako tekmo, ne glede na
to, ali jo je poročevalec videl
ali ne, potem analizira z dobr-
šno mero svojih opazanj in ko-
mentarjev. Glasilo Železar in
LRP Triglav sta na Jesenicah
upoštevanja vredna javna me-
dija, zato so se te vrste mnenj
uveljavile pri velikem delu pu-
blike in s tem se je ustvaril
pritisk na strokovno delo. Od
tega pa do nezaupanja igral-
cev do trenerja je majhen ko-
rak, zlasti če ne gre vse kot
pričakujejo. Priznanje gre
upravi HK Jesenice, ki ni na-
sedla kavarniškim govoricam
in je vseskozi dajala popolno
podporo pa tudi proste roke
pri izvajanju začrtanega na-
čina dela.

S prispevkom želim opozori-
ti na nekaj specifičnosti jese-
niškega okolja, na probleme,
ki jih javnost premalo pozna
ali pa jim ne daje prave teže,
zlasti pa zato, ker želim svoje-
mu nasledniku olajšati delo v
novi sezoni. Saj gremo s skup-
nimi močmi po novo, triindvaj-
seto zvezdico, ali ne?

Roman Smolej

☆☆

Ivan Puc

Delovna organizacija kot politični sistem

Konec lanskega leta je pri Cankarjevi založbi izšla sociološka raziskava Veljka Rusa in Franeta Adama MOČ IN NEMOČ SAMOUPRAVLJANJA. Delo na nov in nekonvencionalen način govori o političnih procesih v delovnih organizacijah.

Političnost delovnih organizacij avtorja ne vidita v neki visoki politiki ali v delovanju družbenopolitičnih organizacij, ampak v vsakodnevnem življenju zaposlenih, ki je prepojeno s pluralizmom interesov in ki imajo svoj izvor v razviti delitvi dela. Statusne, funkcionalne in profesionalne razlike uvrščajo zaposlene v funkcionalne, profesionalne in statusne grupe. V tako razloženem socialnem sistemu nastajajo skupine, koalicije in protikoalicije, nad katerimi dominirajo predstavniki delovne organizacije. Absolutna moč teh predstavnikov, poudarja Rus, ni samo rezultat njihovih prizadevanj po moči, ampak predvsem posledica popolne nemoči zaposlenih.

Realna baza samoupravljanja ne morejo biti razbiti asocijalni posamezniki, temveč le skupine, saj brez njih ni identifikacije in kristalizacije, kaj šele izražanja interesov. Brez skupin tudi niso mogoči konflikti in konfrontacije med različnimi interesi, pa tudi ne pogajanja, dogovarjanja in kompromisi. Opravi imamo le z množico nemočnih samoupravljalcev, ki lahko z večjo ali manjšo stopnjo predanosti in z večjo ali manjšo stopnjo odpora sledijo vodilnim strukturam, družbenopolitičnim organizacijam ali pa samoupravnim organom.

Avtorja se močno upirata otroški in ideološki predstavi samoupravljanja kot harmonične skupnosti delavcev, ki žive v znamenju sodelovanja in neomejene solidarnosti, v svetu brez sovraštva, pa tudi v svetu brez moči. Osrednji pojem, ki ga avtorja uporabljata, je, kot smo videli moč. Raziskave porazdelitve moči, ki jih povzemata, kažejo, da kljub vsem spremembam (npr. številne zadeve so bile prenešene v neposredno odločanje delavcev, vzpostavljena je bila samoupravna delavska kontrola, so

dišča združenega dela, družbeni pravobranilci samoupravljanja... itd.) v korist povečevanja moči zaposlenih, moč ostaja avtokratsko porazdeljena in koncentrirana v upravi. Na drugi strani zaposleni, ki ne zasedajo višjih oz. vodstvenih funkcij, nimajo možnosti za oblikovanje organizacij, ki bi bolj kot sedanji sindikat izvrševali zaščitno in reprezentativno vlogo.

Koncentracija moči v upravi je — zaradi delavskega razreda, ki naj bi bil na oblasti — nelegalna, zato je uprava prisiljena uporabljati neformalne kanale in subtilne oblike manipulacije. Tudi delavci za izražanje svojih interesov uporabljajo neformalne kanale in nelegalne poti, zaradi tega tudi njihova (ne)moč redko preraste v kontramoč, to je smotno, racionalno in organizirano aktivnost. Njihova (ne)moč ostaja le kot tim pasivna rezistenca (odpor) oz. beli štrajk, le kot individualni akt nezadovoljstva, ki ga organizacija sicer tolerira, vendar pa ne spodbuja k reševanju problemov, ampak jih nasprotno celo pogloblja. Najpogostejše oblike pasivnega odpora so: upočasnjeno delo, slepo upoštevanje predpisov pri opravljanju dela, izostajanje z dela, tožarjenje, »sabotaža«, namerno povečevanje izvrška, zmanjševanje zanimanja za delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij itd.

Opravi imamo s svojevrsto samoblokado samoupravne ureditve: Nasilci moči ne morejo premagati pasivnega odpora, delavci pa ne morejo vplivati na nosilce moči. Kako premagati to samoblokado ali imobilizacijo? Avtorja se zavzemata za tim. institucionalizacijo industrijskega konflikta in s tem za ponovno definiranje samoupravljanja. Navedena vrsta »objektivnih« okoliščin, ki so povzročile »izroditve« samoupra-

vljanja v formalni sistem in ideološko indoktrinacijo. Opozarjata na dejstvo, da je samoupravljanje uvedla politična elita od zgoraj. Liberalizirani, toda še vedno enopartijski sistem ne nudi dovolj prostora za razvoj pluralizma in ustrezne politične kulture. Teoretsko ni rešen odnos država — samoupravljanje, kar se kaže v nevarnem mitu, da samoupravljanje lahko nadomesti državo (1). Status samoupravljanja v razmerju do države, trga, partije (ZK) ni razčiščen ali pa je rešen na neustrezen in nekonsistenten način.

Institucionalizacija industrijskega konflikta priznava obstoj in realnost socialnega in političnega pluralizma. Na ta način samoupravljanje ponovno politiziramo. Legalizirana moč vodstev bi sicer povečala njegove pristojnosti in vpliv, zmanjšala pa bi njegovo neformalno moč odločanja. Na drugi strani bi morali z bolj avtonomnimi sindikati kot predstavniki in zaščitniki delavcev doseči, da bi bila vodstva zajeta v sistem odgovornosti in sankcij, se pravi, da bi postala objekt preverjanja kot vsi zaposleni. Dokler obstaja hierarhija, država, partija(e) je sodelovanje (samoupravljanje) zaposlenih brez njihove ustrezne kontramoci zgolj manipulacija.

(1) Slovenci se bojimo že same predstave o državi: »Ker smo doslej poznali le tuje države, države, ki niso bile naše, imamo državo že kot tako za izraz prisile. V njej ne vidimo pravne države, ki je po definiciji zagotovilo in prostor svobode, saj brani človekove pravice... (T. Hribar, Nova revija, št. 57, str. 25) (Se nadaljuje)

Tako se ne načrtuje cest!

Dolina Poljane nad Blejsko Dobravo je dolga okoli dva in pol kilometra. Naselje Kočna se nahaja na višini okoli 670 m, nato se dolina spušča do naselja Poljane na višini okoli 625 m nadmorske višine. Gledano v smeri proti Bledu se dvigajo iz doline na desni Mežakla z Obranco, na levi pa vrhovi Kavče, Vrše in Boršt.

S teh hribov pritekajo v dolino ob močnih nalivih ali ob daljšem deževju hudourniki, ki niso urejeni, zato povzročajo poplave. Cestišče asfaltirane ceste z Jesenic proti Bledu je zato večkrat polno različnih naplavin in gruč. Cesta je navadno neprehodna na več krajih: v naselju Kočna pri Žvabu, Božiču in potem na ovinku (V Sibiriji) in še na dveh ali treh mestih pod Borštom. Takoj moram omeniti, da je bil na ovinku (v Sibiriji) mostiček za odvod hudourniške vode, ki so ga ob asfaltiranju ceste odstranili in položili betonske cevi. Te hudournik navadno zamaši in voda vdere čez cesto na bližnji travnik, kjer odlaga predvsem gruč in pesek.

Nad Žvabom je tako imenovan »sifon«, ki začne po tridnevem dežju ali večjem nalivu bruhati vodo, ki priteka pod zemljo z Mežakle. »Sifon« nima urejenega odtoka, zato se voda prosto razliva čez nagnjeni pašnik na cesto. Ker pri cesti ni pravilno odmerjenega kanala, se voda razliva čez njo in ogroža hiše (tri) pod cesto, teče po cesti vse do Žvaba (na tem mestu je voda čisto že pretrgala) in se razliva na travnik, kjer pušča z naplavinami. (Osebnost sem opozoril vodilnega inženirja ob asfaltiranju ceste na nevarnosti te vode, vendar tega opozorila niso upoštevali. Le nekaj mesecev kasneje je voda pretrgala že asfaltirano cesto pod Žvabom okrog meter široko in globoko, vendar do danes še niso odpravili nevarnosti).

Zadnje dni v marcu je bila voda še prav posebno dejavna. Kot Kočnanu mi ni vseeno, kaj se dogaja v naši le-

pi dolini. Načrtovalec te ceste se ni prav nič zanimal za vremenske razmere našega okolja in je načrtoval novo asfaltiranje ceste, kot da pri nas ni nobenih padavin. Ne bom opisoval še drugih napak, ki jih vidim na tej cesti, za sedaj le o težavah s padavinami. Tako zaostaja voda na cesti ob »Rezki«, še slabše pa je okoli gostilne Lasan, kjer ob vsakem dežju teče voda čez vso cesto, da se je ljudje težko izogibajo, avtomobili pa pešce obrizgavajo do vrh tmena in to na dolžini okoli 100 metrov. Dokaz, da niso upoštevana najnovejša pravila odvajanja deževnice, ali snežnice s ceste. Kje so pravilno zgrajeni kanali in odvodi? Urejeni tudi niso vsi ostali hudourniki, ki se približajo oziroma križajo cesto; zato jo podkopavajo in zasipajo z naplavinami. V dolini je potrebno urediti odtekanje talne in atmosferske vode vse do Poljan in v rečici Rečico ali Radovno.

Načrtovalec ni upošteval značilnosti doline, čeprav je Kočna naseljena že od leta 1936 in ljudje dobro poznajo vso okolico. Za tak neobdelan projekt ni nobenega izgovora (sam sem bil 37 let projektant); meče pa na ljudi, ki so bili zanj zadolženi, zelo slabo luč.

Še kot dodatek: cesta v klanecu Kočna proti Dobravi ni zavarovana proti snežnim plazovom, zato so avtobusi, ki vozijo delavce na delo v tovarno in seveda tudi ostali avtomobili in občani v nenehni nevarnosti.

Ne verjamem, da si načrtovalec upa ogledati svoje delo sedaj, po obilnem snegu in dežju.

RAK

Neopaženo mimo nas

Sredi marca so se zbrale žene, upokojenke, borke in gospodinje na redni letni skupščini sekcije za družbeno aktivnost žena pri krajevni konferenci SZDL Plavž Jesenice. Značaj in delovanje te sekcije brez dvoma zasluži več pozornosti širše družbe, zato bom skušal osvetliti posamezne točke njihove dejavnosti.

Skupščina je bila v prostorih osnovne šole Tone Čufar na Plavžu, udeležilo pa se je 58 % vseh članic. Kot gostje so se skupščine udeležili: Talarjeva iz predsedstva sveta za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk v občini Jesenice, Divjak, predsednik krajevnih organizacij ZB NOV KS Staneta Bokala, Volčini, tajnik KS Plavž, ter predstavniki DU Javornik - Koroška Bela. Predsednica sekcije Gizela Velikonja je v svojem poročilu nanizala vrsto misli o družbenopolitičnem življenju tako doma kot v svetu, predvsem pa je govorila o delovanju same sekcije.

V letu dni je sekcija zgubila tri dobre članice, od katerih so se dostojno poslovile. V sekciji je 83 članic, od teh je kar 36 članic ZB NOV in kar 13 članic ZK.

V letu 1986 je bil eden glavnih ciljev pritegnitev mlajših žena v sekcijo, posebno pa še žena drugih narodnosti, ki živijo na Jesenicah. To jim ni uspelo predvsem iz dveh razlogov: mlajše žene so v glavnem zaposlene, hkrati pa imajo dovolj dela še z družino, starejše žene pa ovira miselnost moških, da mora žena biti doma.

Vsak prvi ponedeljek v mesecu imajo članice sestanek. Teme razgovorov so različne. Drugi in tretji ponedeljek sta namenjena krožku ročnih del, na teh sodeluje v povprečju okrog trideset članic. Prav gotovo je pohvalno, da članice krožka sodelujejo z osnovno šolo Tone Čufar, tako članici Gizela Velikonja in Anica Rabič učence v tretjem, četrtem in petem razredu seznanjata z umetnost-

jo ročnih del. Poučevanje poteka po določenem delovnem programu od osnov vezenja, kvačkanja, pletenja do izdelave tapiserij. Seveda je izdelava tapiserij vezana s precejšnjimi stroški, poleg tega pa nimajo nikogar, ki bi jim strokovno narisal vzorce in oblike za tapiserije. Pri tem delu so pomagale tudi delovne terapevte iz doma ostarelih občanov dr. Franceta Berglja.

Vsako leto krožek pripravi razstavo ročnih del. Lani je 39 članic krožka razstavilo 164 svojih del. Sodelovale so tudi učence 3. in 4. razredov osnovne šole. Tudi letos sta izdelke na razstavi razvrstila aranžerja, ki sta strokovno opravila svoje delo in za to nista hotela nobenega plačila. Prisrčno se jima zahvaljujejo.

Razstava je bila zelo obiskana, zato je bil tudi finančni uspeh zadovoljiv. Razstavo so si ogledali tudi predstavniki tistih, ki jim finančno pomagajo.

Članice so zelo zadovoljne z re-kreativno dejavnostjo, vsak mesec pa posvečajo posebno pozornost članicam, ki praznujejo rojstni dan.

V oktobru so sprejele program dela za leto 1986/87 ter ga dostavile KK SZDL Staneta Bokala, pod katere okriljem pravzaprav deluje sekcija. Program je obsežen in ga bodo skušale čimbolje realizirati.

Obravnavale so tudi dosedanje delo sekcije, predvsem pa sodelovanje in poučevanje šolske mladine. Krožek je začel delovati v oktobru in ga obiskuje kar lepo število učenk. Tesno sodelujejo tudi s krožki ročnih del upokojenk iz Žirovnice, Jesenic in Javornika - Koroška Bela.

Zaradi lastne rekreacije so sprejele program, da bi se tedensko enkrat dobile na nekakšnem trimu in da bi po vsakem sestanku uvedle nekaj minut telovadbe. Zaradi draginje bi rade z izmenjavo cenjenih receptov, s šivanjem in predelavo starih oblačil prispevale k zmanjšanju stroškov družinskega proračuna.

Na konferenci so pohvalili tudi aktivnost balinark, ki nastopajo tudi izven občinskih meja. Za dan žena so tekmoval v Šentvidu ter dosegle prvo in drugo mesto (isti mesti so dosegle tudi v povratnem tekmovanju v Bazi na Jesenicah).

Starostna struktura članic je zelo visoka, saj je več kot polovica članic stara krepko čez 70 let. Z oziroma na to zaslužio več pozornosti in tako moralno kot finančno podporo.

Stane Torkar

Tretja hala bluminga (foto: I. Kučina)

Zanimivi sklepi

Pred kratkim je bila v Kranjski gori seja izvršnega odbora Občinske turistične zveze Jesenice. Obravnavali so probleme turistične dejavnosti v občini. Po obširni razpravi so na osnovi mnenj in predlogov sprejeli naslednje sklepe:

— OTZ, SO in pristojne delovne organizacije naj pripravijo dolgoročni program turističnega razvoja v občini Jesenice.

— Pri TD Kranjska gora naj se organizira centralna recepcija, ki bo imela pregled nad celotno ponudbo in zasedenostjo prenočitvenih zmogljivosti od Gozda do Podkorena.

— OTZ naj sodeluje pri postavljanju cen gostinskih storitev, cen za žičnice itd.

— Dogovoriti se bodo morali, kje bo stal nov jeseniški hotel.

— Mojstrana potrebuje sodobnejši hotel in obrat za pripravo kvalitetnejše prehrane. Hotel Triglav, HTDO Gorenjska, Skupščina občine in OTZ naj se dogovorijo o najboljši rešitvi.

— TD Žirovnica bi rado vedelo, kaj se lahko zgradi na rekreacijskem prostoru v Završnici.

— TD Žirovnica naj si še naprej prizadeva za izvedbo živinorejskega bala.

— Za prenozo oziroma novo postavitve dotrajane Erjavčeve kočice na Vršču je potrebno angažirati širši

krog planinskih, turističnih, gostinskih in delovnih organizacij.

— Uničiti je potrebno zalego komarjev v presihajočem bajerju na Ledinah v Ratečah.

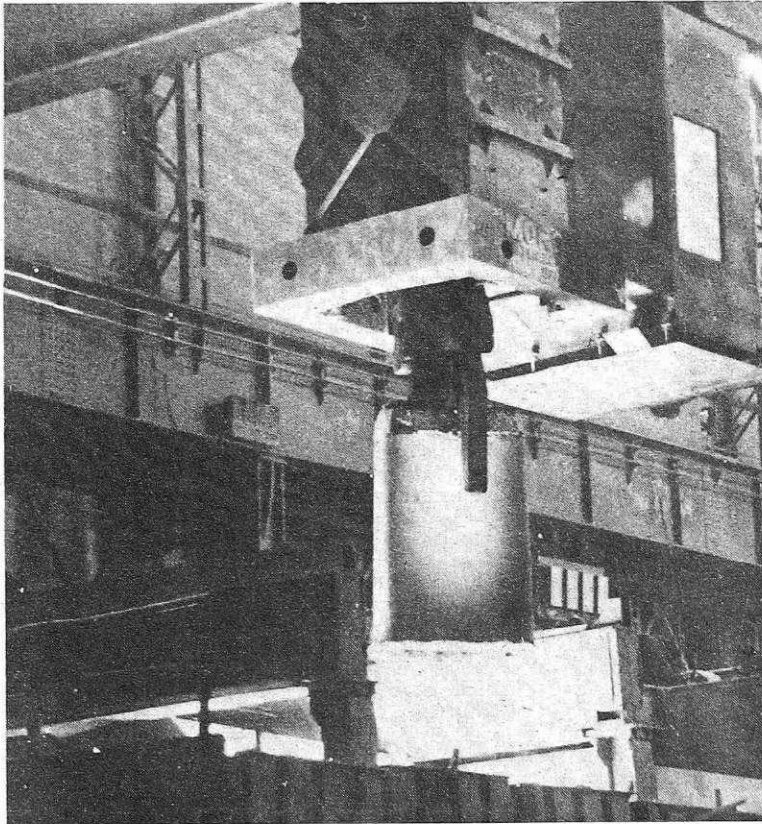
— Dogovoriti se morajo o pobiranju turistične takse pri lastnikih počitniških hišic v občini. Določi naj se pavšalna taksa.

— Pripravi naj se enoten dogovor o višini takse, ki naj jo plačujejo delavci oziroma delovne organizacije za delavce, ki bivajo pri zasebnikih in občasno opravljajo razna dela v jeseniški občini (Metalka, Vatrostalna, PAP, BMP, SCT in drugi). TD Kranjska gora naj pripravi ustrezen predlog.

— TD Kranjska gora naj pripravi plan porabe 35 % sredstev, zbranih od turistične takse za leto 1987, in to vključno s plačili anuitet za poligon.

Sprejeti sklepi so za razvoj turizma izredno pomembni. Da jih bodo lahko uresničili, bodo morali s turističnimi društvi intenzivno sodelovati in jim pomagati tudi številni drugi.

Branko Blenkuš

Zakladanje globinskih peči v valjarni bluming (foto: I. Kučina)

Edo Torkar:

Z LJUDMI, DREVESI IN PSI

LJUPKA

Spoznal sem jo na beograjskem letališču. Vprašala me je, kje se je treba prijaviti za let proti Dubrovniku. Odgovoril sem, da bi to tudi sam rad vedel, ker da sem tudi jaz namenjen tja. Kljub temu, da je bilo do poleta še dovolj časa, nisva hotela ničesar prepustiti naključju in sva skupaj poiskala terminal za Dubrovnik. Hitro sva se spoprijateljila. Zaupala mi je, da jo v Dubrovniku čakata dva Avstrijca njenih let (okoli štiri-desetih), s katerima se je seznanila lani poleti v Ulcinju in s katerima se je tudi letos domenila za skupne počitnice na Jadranu. Da ne gre za nikakršen seksualni razvrat v troje, mi je zagotovila, pač pa zgolj in samo za vzajemno prijateljstvo med dvema moškima in žensko. Sploh pa misli da sta buzi — glede na to, da nista oženjena in da ves čas tičita skupaj, pa da pogosto potujeta v Turčijo in Grčijo k nekakšnim »prijateljem«. A da jo kljub temu muči nejasna slutnja, da se ta zadeva ne bo razpletla njej v prid, nekaj ji pravi, da dela narobe, ko se podaja v to avanturo...

Ime ji je bilo Ljupka — v resnici je bila naduse ljubka v svojem upanju in strahu, kaj vse bi se ji utegnulo pripetiti v prihodnjih dneh. Tako sem jo požiral z očmi in tako sem bil zatopljen v to, kar mi je govorila, da sem si v letalu, misleč, da že letimo, odpel varnostni pas, čeprav smo šele ogrevali motorje.

No — o Franzu in Wolfgangu — tako sta se namreč imenovala dotična Avstrijca — ni bilo v Dubrovniku ne duha ne sluha. Nič nisem imel proti, ko mi je predlagala, da bi ji do njenega prihoda še naprej delal družbo. V letališki restavraciji mi je pripovedovala o svojem življenju, o delu, ki ga opravlja (bila je projektantka v nekem skopskem gradbenem podjetju), o pokojnem možu, o dveh odraslih sinovih, o strahu pred osamljenostjo in starostjo... Izmenjala sva si naslove, si obljubila, da si piševa, da se obiščeva...

Avstrijcev pa še zmeraj od nikoder.

»Kaj pa, če ju sploh ne bo?« sem rekel.

»Tudi jaz razmišljam o tem in bolj ko razmišljam, bolj se mi dozdeva, da bi mi bilo celo všeč tako. Če sem popolnoma iskrena...« za hip je umolknila in me pogledala v oči... bi šla veliko raje z vami kot z njima.

Tedaj se je zunaj na parkirišču ustavila rdeča športna limuzina. Iz nje sta izstopila dva visoka in zajetna moška.

»Onadva sta!« je rekla Ljupka in se dvignila od mize.

Takoj ko sem se vrnil domov, sem ji pisal, naj mi piše, kako se je vse skupaj končalo. Rotil sem jo, naj mi razkrije vso resnico, naj mi nič ne zamoči. Zdalj nestrpno pričakujem odgovor, kajti brez njega ne le, da ne morem končati tele zgodbe — tudi začeti je ne morem.

DARINKA

Zamudila je zadnji vlak za Bled in se namenila v čakalnici počakati na prvega jutranjega. Ni imela denarja, da bi prenočila v hotelu ali poklicala taksi. Ko je bila mlajša, je taksistom plačevala z ljubeznijo na zadnjem sedcu, zdaj pri štiridesetih pa ni imela več s čim plačevati.

»Mi poveste prosim, koliko je ura?«

Na to vprašanje bi si pač zlahka sama odgovorila, saj je bila ura na steni pred njo, dvajset čez polnoč je kazala. Kljub temu, da nisem kadilec, sem vzel ponujeno cigareto in prižgal tudi njej. Razen nekega povzganega pijančka, ki je z glavom med kolena kinkal na klopi — železna naslonjala mu niso dala, da bi se razkomotil in legel k zaslužnemu počitku — sva bila sama v čakalnici. Darinka in jaz.

Rekla je, da jo zebe in da ne ve, kako bo zdržala do jutra. Tudi mene je zeblu in rekel sem ji, če gre z mano v Ljubljano, na vlaku nama bo

vsaj toplo. Bila je za to. Vlak je že čakal na peronu. Kupil sem karti in dve steklenici piva in poiskal prazen kupe v prvem razredu. Takoj je legla in zaspala, komaj da je naredila požirek iz steklenice. Jaz pa sem vso pot bedel in jo gledal, spečo, v motni svetlobi kobaltne luči v kupeju.

V Ljubljani je deževalo. Ker nisva imela denarnikov, sem ji dal svoj anorak. Kar izgubila se je v njem, tako scuzana in švohcena je bila.

»Ali pogosto takole ponočujete?« me je vprašala v bifeju, kamor sva šla na kavo.

»Ne, samo kadar se skregam z ženo.«

»Hvalabogu, da nimam moža«, je rekla. In potem: »Imaš denar? Greva v bar?«

Denarja sem imel ravno še za dve kavi brez smetane. S prvim jutranjim vlakom sva se vrnila na Jesenice. Tam pa je Darinka že čakal vlak za Bled.

»Pobotaj se z ženo,« mi je dejala ob slovesu.

Nikoli več je nisem videl. Čez pol-drugo leto sem v časopisu zasledil notico, da so iz Save potegnili truplo 39-letne Darinke V., natakarcice brez zaposlitve iz Ribnega pri Bledu. Rezultati obdukcije so pokazali, da gre za samomor.

PSICA

Psica je bila neverjetno mršava. Zdelo se je nemogoče, da tak okostnjak sploh lahko stoji pokonci in celo teče, ne da bi rožljaj s kostmi. Ko me je zagledala, je stisnila rep med tace in se me v velikem loku izognila. Sedel sem v senco pod drevo ob poti, da bi se odpočil in odtešal, kajti za menoj je bila dolga in naporna tura čez vrhove Šar planine. Tudi psica je obstala in me iz varne razdalje dvajsetih korakov nepremično gledala, kako z nožem režem prekajen železodček in ga rezino za rezino tlačim v usta. Vrgel sem ji košček. Ni pri prič planila in ga pogoltnila, kot sem pričakoval. Približala se mu je na moč oprežno, nezaupljivo ga je ovohavala, kot da bi se bala, da jo hočem zvabiti na limanice.

No, tretji košček mi je že vzela iz roke in celo pobožati se mi je pustila. In ko sem vstal in šel, je šla z menoj. Bil sem vznemirjen kot fant, ki

prvikrat spi pri dekletu: ne ko sem stal na visokih vrhovih, ne ko sem se drčal po snežnih in meliščih, ne ko sem ležal v travi štel zvezde in gledal v oblake, ne ko sem namakal noge v jezerih, ne ko sem v svitu petrolejke moževal z ovčarji na bačilih, nič se ni moglo primerjati s srečo, ki sem jo občutil, ko sem si pridobil naklonjenost te zanikrne psice. (O, vedel sem, da bi me še ta trenutek zapustila, če bi si obetala več hrane, kakor sem ji lahko nudil jaz iz svoje skromne planinske popotnice. Ljubezen gre pač skozi želodec — tudi pri psih.)

»Ti psi so divji, ne trpijo tujih sčene,« mi je dejal pastirček doli pri Hadžini reki, potem ko je le s težavo ukrotil svoje šarplanince, ki so se z besnim laježem in renčanjem zapodili v mojo spremeljavalko. »Raztrgali bi jo, če bi mogli.«

»Na pete se mi je prilepila, nikakor se je ne morem odkrižati,« sem se opravičeval.

»Poznam njenega gospodarja, že večkrat mu je ušla. Naj mu jo odpeljem?«

»Kar daj,« sem rekel. Še vrvice sem mu dal, da jo je prišel nanjo. Tako kot sem se še maloprej veselil njene družbe, tako sem bil zdaj vesel, da sem se je znebil. Niso me ganili ne njeni proseči pogledi ne njeno žalostno cviljenje.

Daleč naprej sem že bil, ko so psi spet vsi v en glas lajali. Ozrl sem se. Da, pastirček se je lepo pozabaval. Spustil je psico z vrvice, stekla je za menoj — psi pa za njo. Dohiteli so jo in podrli na tla.

Pospel sem korak, kajti pred menoj je bila še dolga pot, sence pa se je že nagibalo v večer.

SMREKA V VOJAH

Žena me je poslala v gozd po gobe. »Lisičke prinesi, za mineštro«, mi je naročila. Ubogljivo sem pokimal, čeravno sem vedel, da je oktobra za lisičke že pozno. Z avtobusom sem jo mahnil do Mojstrane in od tam peš v Zgornjo Radovno. Lep sončen dan se je naredil, gozd je žarel v pisanih jesenskih barvah, kar pozabil sem na gobe in se napotil v Krmo pod gorke vršace — še zadnjič, preden jih zagrnejo dolga jesenska deževja, mrazovi in megla. Hodil sem in hodil, dokler me ni polдне našlo že vi-

soko na meliščih in snežiščih pod Bohinjskimi vratci, lačnega, žejnega in tudi že malo utrujenega. No, zdaj sem bil že tako daleč, da se ni imelo več pomena vračati; po kosilu in počitku v Vodnikovem domu sem se spustil na bohinjsko stran. V Vojah sem se odzidal s hladno studenčnico in si zavistno ogledoval počitniške hišice ljubljanske gospode.

Nevoščljivih misli me je obvarovala smreka, pravzaprav smrečica, ne višja od treh metrov, ki je pritegnila mojo pozornost zato, ker je zrasla vrh velike gladke skale sredi polja, ki se je kdove kdaj in kako odkrčila z gore nad dolino. Bila je kot negodna deklica, ki je zlezla na stol in se zdaj ponosno ozira na svoje starejše sestre, češ ali me vidite, da nisem nič manjša od vas, pa še toliko sem na boljšem, da me ne more poscatiti vsak pijanec, ki se s triglavskih gostiln vrača v dolino...

Podoba te smreke me je v mislih spremljala še vso pot do Stare Fužine in še potem na vlaku za Jesenice. Lepota visokih gora, ki se mi je ponujala na poti, ne bi bila popolna, če je ne bi dopolnjevala ta podoba.

Še preden me je zvečer žena utegnila ošteti, ker ji nisem prinesel gob, sem ji začel govoriti o smreki v Vojah. Primer te smreke dokazuje mojo tezo, da Stvarnik ni general, ki bi postavljala živa bitja v vrsto kot vojake. Božji nameni so nepredvidljivi, zato naj te ne čudi, če ti že ves čas nakladam o nekakšni smreki v Vojah, ko pa si me pravzaprav poslala v Radovno po gobe...

Edo Torkar

IZBRANA PESEM

Rade Krstić

(utrinka iz zbirke Vremenar, avtorjevega prvenca, ki je izšel lani pri CZ)

Tretje znamenje

Iz mesečine zrasel drvar
Pusto polje.
Nemo drevo.

Vremenar

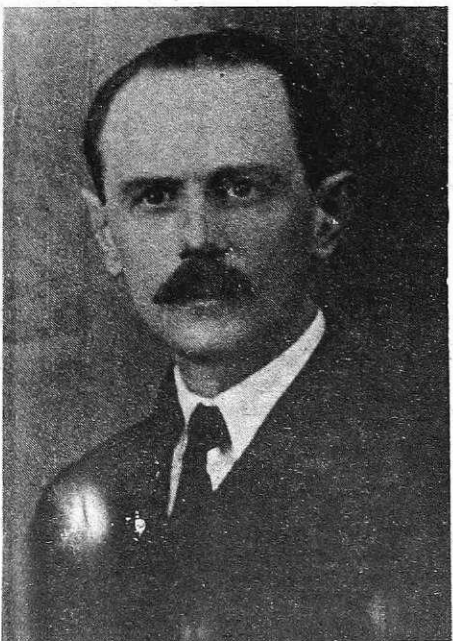
Rana sem, ki se ne celi.
Petelin, ki se v vetru obrača.
Moje zrno je daleč.

Franjo Ropret

Ob petdesetletnici ustanovitve
komunistične partije Slovenije

Spomin na revolucionarja Franca Farčnika 2

Farčnik je baje KOMUNISTIČNI KURIR ZA CELO JUGOSLAVIJO (podčrtano, op. S. J.) ter vedno putuje. K temu mladincu zahaja redno komunist Jakob Žorga iz Japljeve ulice št. 4, kakor tudi Josip Kolšek. Bogve trdi z vso sigurnostjo, da izvirajo sumljive dinamitne pošiljke na ravnatelj Pauer in Drolz LE IZ ROK OMENJENIH DIJAKOV OMLADINCEV (v originalu podčrtal S. J.) Pošiljka, ki je bila oddana na poti v Hrastniku, trdi Bogve, da prideta po osebnem opisu in obleki v poštev Jakob Žorga in dijak Franc Farčnik in sicer iz razloga, da je

Franc Farčnik v letu pred drugo svetovno vojno

Bogve videl Farčnika do sedaj ponovno priti v Trbovlje...

V zelo obširnem opisu ovadbe Franca Bogveja komandir žandarmerijske postaje imenuje še vrsto komunistov, ki so sodelovali s Farčnikom ali on z njimi. To so: Milivoj Kraljevič, Marič, (pravo ime Ivan Kralj, op. F. R.) Karel Odlazek iz Zagorja, Lomež iz Ljubljane in možni sodelavci Milena Grebenc in Alojz Kocmur iz Most št. 49 pri Ljubljani.

Dne 24. septembra 1923 je policijska direkcija v Ljubljani št. 811/5 obvestila Državno pravdnštvo v Celju, da sta bila Franc Farčnik in Ivan Kralj aretirana in pripeljana k okrajnemu sodišču v Laškem, kjer se jih je oddalo s poizvedovalnim materijalom vred v nadaljnjo postopanje. Istočasno policijska direkcija v Ljubljani obvešča Državno pravdnštvo v Celju, da so ostale vse poizvedbe glede izsleditve Josipa Koljšaka, Ljudevita Mrzela in Jakoba Žorga brezuspešne, ter da se poizvedba nadaljuje.

To je samo delček Farčnikove aktivnosti v tistem obdobju stare Jugoslavije. Dogajanja, v katerih je sodeloval kot borec za delavske pravice in ovaduške trditve, da je Farčnik bil komunistični kurir za celo Jugoslavijo potrjujejo njegovo neomejeno privrženost Komunistični partiji Jugoslavije, posebno pa še zaupanje Partije mlademu komunistu Francu Farčniku.

Kako se je končal Farčnikov in Kraljev zapor v Laškem, ni znano. Ve se, da so ju zasliševali, da sta morala povedati vsak svoj življenjepis, sodelovanja pri organizaciji rudarske stavke in eksploziji trboveljske elektrarne v noči od 29. na 30. avgust 1923. leta pa nista priznala. Ve se, da so sledile hišne preiskave in ponovne aretacije. Toda zaradi Farčnikove bistrornosti mu policija ni prišla do živga in ni bil nikdar obsojen, čeprav ga je zasliševal tudi takratni zloglasni trboveljski policist Lovro Hacin.

Ker pri rudnikih v Zagorju in Trbovljah ni dobil zaposlitve in ker je bil pod stalnim nadzorstvom policije in žandarmerije, je odšel na Jesenice. Po prihodu na Jesenice, kar pa ni bilo naključje, se je pridružil jeseniškemu proletariatu v borbi za delavske pravice, posebno se tistim, ki so si služili kruh v takratni železarni Kranjske industrije družbe (KID). Tudi sam se je zaposlil v tovarni. Podatki o takrat zaposlenih pri KID nam povedo, da je bil sprejet na delo v žičarni 27. novembra 1923 in da je delal do 20. avgusta 1924.

Farčnik je svoje revolucionarno delo nadaljeval tudi na Jesenicah. Pri kulturnem in telovadnem društvu Svoboda je delal na političnem in kulturnem področju.

Pri telovadnem odseku Svobode sta po-

leg članskih vrst delovali tudi mladinski — moška in ženska. Mladinci in mladinke so z velikim veseljem prihajali k telovadbi v Delavski dom pri Jelenu. Mnogim je bil dom pri Jelenu kar drugi dom. Vadili so veliko. Veselje do telovadbe je bilo neizmerno, ker so vaditelji in vzgojitelji bili sami navdušeni svobodaši: Andrej Pleš, Pavel Štravs, Franc Franc, Joža Gregorčič, Polde Stražisar... katerih delo je nadzoroval tedanji avtoritativni načelnik telovadnega odseka Svoboda Joža Vovk. Obe telovadni skupini, fantje in dekleta, sta redno nastopali na telovadnih nastopih na prostem, akademijah, proslavah in prvomajskih manifestacijah. Mnogi fantje in dekleta so se razvili v odlične telovadce. Poleg članstva v telovadnem odseku so bili mnogi tudi člani dramskega odseka. Kmalu jih je veliko sodelovalo v raznih dramskih predstavah v manjših vlogah, posebno se, če so v predstavi bile vloge za otroke in podobno. Po prihodu Franca Farčnika je delo z mladimi svobodaši zaživelo v tolikšni meri, da se še danes svobodaši s ponosom spominjajo »zagnanih« dni in časov kulturnega vzpona mladega rodu pri Svobodi.

Ko je Farčnik spoznal vrednote, pridnost in mladeniško privrženost naprednim idealom, s katerim so se mladi spoznavali in navduševali, je ustanovil močan mladinski krožek. Tako se je tudi »uradno« imenovala mladinska skupina, ki je vsako »učeno uro« naraščala z novimi člani. Tisti, ki so bili člani takratnega krožka, se še spominjajo Farčnika, kako jih je z očetovsko ljubeznijo znal pridobiti, navduševati in jih vzgajati v napredne člane delavskega razreda... (prav tako, kot je opisal Franc Škrli, op. F. R.) Nastopali so na raznih prireditvah, na družabnih večerih, v veliki dvorani pri Jelenu, ali v dvorani pri Kobalu (v tistih časih je v današnji gostilni »Pri Kobalu« je bila precej prostrana dvorana z majhnim odrom in »lajerkostnom«, opomba F. Ropreta). Pri Kobalu se je pravzaprav odvijal velik del kulturne in politične dejavnosti, predvsem pa vaje za nastope. Člani krožka so tudi telovadili pri Kobalu. Učili so se tudi po raznih stanovanjih članov Svobode, ali pri jelenovcih, kakor so tudi imenovali Svobodaše.

Še živeti »farčnikovci« se spominjajo, da so vadili razne recitacije, pesmi, odrske vloge v Graščini (današnji Železarski muzej, op. F. R.), pri Malenškovi, v »Kurji vasi« pri Čelensnikovih, Štremflovih in pri Muleju na Javorniku. Pri Muleju so bile tudi razne prireditve. Najljubši nastopi so jim bile prvomajske manifestacije v povorki ali na Jelenovem vrtu. Z veliko navdušenostjo so odhajali na izlete v naravo. Če je bila nedelja lepa in topla so popoldan od Jelena odkorakali po današnji Cesti železarjev proti Javor-

niku-Borovljam, od tam pa čez savski most na Poljane. Na poti od Jelena do mostu čez Savo (most je bil pri nekdanji Štravsovi hiši, ki jo je podrla poveljenj, op. F. R.) so korakoma, urejeni v telovadne vrste, peli razne revolucionarne in narodne pesmi, kot: Budi se iztok in zapad, Bilad študent na rajšo gre, Naprej k jutranji zarji...

Naprej k jutranji zarji pospešimo korak, potem bo zmaga naša in poteptan so vrage.

Mi smo mlada garda, mladi proletariat kot veletok gremo v sleherni boj, ti, mlada garda, trdno stoj...

... pa Bratje, le k soncu, svobodi (star revolucionarni napev), Mlada garda M. Klopčiča in še nekaj drugih pesmi.

Kratek odlomek iz pesmi o jutranji zarji in naslovi drugih pesmi in raznih deklamacij dovolj povedo o napredni naravnosti Farčnikovega mladinskega krožka. Ko je 25–30 mladih korakalo in prepevalo, so jih krajan prisrčno pozdravljali. Na današnji Cesti železarjev, na Senožetah, Borovljah vse do savskega mostu so v glavnem stanovali delavci Železarne. Navdušenja krajanov je bilo razumljivo, ker so v vrstah krožka bili tudi njihovi otroci. Tu moramo povedati, da je mnogim članom krožka svobodaška zagnanost in pripadnost društvu, ki ni bil po volji oblastem, škodovali pri ocenjevanju učnega uspeha na šolah. Posebno strog kriterij do takih učencev so imeli učitelji na Koroški Beli. Toda mladi svobodaši so vztrajali na poti, na katero so jih predvsem usmerili njihovi starši. Pri Jelenu je vsak dan v popoldanskih urah »mrgolelo« mladih naraščajnikov. Če ni bila vaja telovadbe, je bila vaja pri dramskem odseku, pri tamburaših, pri Farčniku, ali pa so mladi opazovali vaje starejših. To zadnje jim je bilo v veliko zadovoljstvo, saj so se od starejših svobodašev lahko veliko naučili. Vrhunec za vse farčnikovce so bili javni nastopi. Sodelovali so skoraj na vseh prireditvah Svobode. Še živeti Farčnikovci se s posebnim navdušenjem spominjajo razvitja praporja Nezavisne delavske stranke Jugoslavije (Jesenice, 24. aprila 1924) v dvorani Delavskega doma pri Jelenu. Mladinci so v drog praporja zabili svoj spominski žebelj in sodelovali v kulturnem programu. Peli so in recitali borbene pesmi. Še sedaj se spominjajo nekaterih pesmi in recitacij. Ena recitacija se glasi takole:

Razvili svobode rdeč smo prapor, rdeče bodočnosti borbeni znak, zastavo resnice in osvoboditve, ki smelo nas pelje prek boja do zmag.

V boj na barikade, v boj na barikade, na barikade, zavzemi ves svet ti delovni rod...

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● Na grobišču talcev v Dragi je občinski odbor ZZB NOV Radovljica organiziral v sodelovanju z domačimi borci v soboto, 4. aprila, dopolne spominsko slovesnost »Kdor ostane živ, naj pove, kako smo umirali«. Zbrane je pozdravil predsednik ZZB NOV občine Radovljica Slavko Staroverski, o dogodkih na grobišču pred 45 leti pa je govoril preživel talec Anton Dolinšek. V kulturnem programu so nastopili učenci osnovnih šol iz Lesca in Radovljice ter komorni moški zbor A. T. Linhartarja iz Radovljice.

● V Radovljici se je 3. aprila sestal žirija za podeljevanje občinskih priznanj OF. Na seji so obravnavali osem predlogov iz KK SZDL, ki so prispeli pravočasno na razpis OK SZDL Radovljica. Sprejeli so tudi spremembe in dopolnitve pravilnika o podeljevanju priznanj OF.

● Od 104 osnovnih organizacij ZK v radovljiški občini je večina zadovoljivo opravila svoje naloge, opredeljene s stališči in sklepi OK ZK o prenovi ZK. Zameriti kaže premajhno prizadevanost pri kadrovanju mladih članov, še več kritike pa zasluži tiste osnovne organizacije, ki se že več kot leto dni niso sešle, četudi imajo pomlajene sekretariate.

● Na Bledu svet KS in DPO pripravljajo zbor krajanov, ki jih bodo sklicali na območjih terenskih odborov SZDL v aprilu. Razen srednjeročnega programa razvoja KS in turizma na Bledu bodo sprejeli statut KS in seznanili krajanje z uresničevanjem programa telefonije in z nadaljnjimi postopki glede določanja lokacije za obvozno. Povsod bodo evidentirali nove člane terenskih odborov SZDL.

● Center za mladinsko prostovoljno delo pri RK ZSM Slovenije je v Mladinskem domu v Bohinju konec marca organiziral tridnevni seminar za usposabljanje mladincev, ki bodo letos vodili mladinske delovne akcije. Drugi seminar v Bohinju bodo sklicali maja.

● Od 24. do 26. marca je med bivanjem v Sloveniji obiskala radovljiško občino delegacija generalne konfederacije portugalskih delavcev. Obiskala je Almiro in sindikalni izobraževalni center v Radovljici in se pogovarjala s tamkajšnjimi delavci in vodstvi.

● Na nedavnem posvetovanju predsednikov občinskih skupščin in organizacij ZZB NOV občin Jesenice, Radovljica in Tolmin v Bohinju so se dogovorili, da bodo v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda odslej vsako leto organizirali množičen pohod borcev in mladine na Triglav. Pohod bo potekal iz

vseh treh strani, v vsaki pohodni koloni pa bo po šestdeset udeležencev. Po vrnitvi s Triglava bo na Rudnem polju partizanski miting za vse udeležence pohoda. Za izvedbo te akcije so že imenovali devetčlanski organizacijski odbor (po tri iz vsake občine), za predsednika pa so imenovali Franca Šmida z Bleda, ki je bil glavni organizator pohoda na Triglav že lansko leto.

● Zavoljo neudeležbe delegatov skupščine občine in skupščin SIS iz radovljiške občine na seminarjih za njihovo usposabljanje, ki ga izvaja Delavska univerza Radovljica, so morali seminarje v marcu preklicati. Predsedstvo OK SZDL Radovljica je v dogovoru z vodstvi vseh občinskih DPO poslalo poslovnim organom v OZD pismo opozorilo. V njem zahtevajo, da individualni poslovnimi organi v okviru svojih nalog in pristojnosti poskrbe za dopolnilno usposabljanje delegatov in omogočijo njihovo večjo aktivnost pri opravljanju delegatskih dolžnosti. Kaže, da se je zanimanje za seminarje že povečalo, sodeč po udeležbi v Bohinju.

● V sindikalnem izobraževalnem centru Radovljica je bila 30. marca zvečer druga seja skupščine KS Radovljica z razmeroma dobro udeležbo delegatov. Sprejeli so poročila o delovanju vseh teles KS in izvajanju programa KS ter finančnega načrta za leto 1986. Po živahni in tvorni razpravi so sprejeli program del KS v letu 1987, posebno pa program obnove Prešernove ulice, osnutek odloka o razglasitvi starega mestnega jedra za kulturnozgodovinski spomenik. Delo sveta KS so ocenili pohvalno, prav tako pa tudi delo večine delovnih teles.

● Na občnem zboru članstva ALC Lesce, ki je bil 27. marca v Radovljici, so počastili 30-letnico obstoja in uspešnega dela centra. Podelili so priznanja zaslužnim športnikom padalcem in letalcem ter organizatorjem. Po razpravah o poročilih in programih, v katerih so opozorili na težke materialne in delovne pogoje, so v smernicah apelirali na družbeno skupnost, da posveti več pozornosti športni, turistični in gospodarski dejavnosti centra.

● V kulturnem domu na Lancovem pri Radovljici je organiziral center za mladinsko prostovoljno delo pri OK ZSMS Radovljica v soboto, 4. aprila, ob 18.30 srečanje brigadirjev veteranov, ki so sodelovali na mladinskih akcijah na progi Brčko — Banoviči. Na srečanje so prišli tudi drugi mlajši brigadirji z Gorenjske.

● Sekretariat občinskega odbora ZZB NOV Radovljica je predložil občinskemu odboru, da sproži pri vseh osnovnih šolah v radovljiški občini pobudo za ustanavljanje pohodnih enot. Vanje naj bi se vključili učenci sedmih in osmih razredov. Pohodne enote naj bi nosile imena slavnih enot NOB, ki so se bojevale na območju občine, ali v katerih je bilo največ borcev iz teh krajev. Prvo takšno pohodno enoto, ki nosi ime Prešernove brigade, so že ustanovili v osnovni šoli Staneta Zagarja na Lipnici pri Kropi na pobudo odbora skupnosti borcev Prešernove brigade.

● V delovni organizaciji Plamen Kropa so že lani začeli posodabljanje strojni park in nadomeščati stare stroje z novimi. Načrtovana nova oprema v matičnem in vijačnem obratu predstavlja skoraj polovico naložbe, tretjino pa predstavlja obnova in posodobitev toplotne obdelave in ordjarne. Pričakujejo, da bodo te naložbe omogočile boljše poslovne rezultate in seveda tudi več dohodka.

● V okviru priprav na gradnjo drugega tira proge Ljubljana — Jesenice je izvršni svet občinske skupščine Radovljica sprejel sklep, da mora investitor zagotoviti izvennoivjsko izvedbo vseh križanj cest z novo dvotirno progo na območju občine. To še posebno velja za ureditev izvennoivjskega križanja ceste in proge v bližini postaje Lesce — Bled.

● Po pooblastilu požarnega inšpektorja v občini Radovljica so lani komisije gasilskih društev pregledale 227 stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij in delavnic, da bi ugotovile stanje požarne varnosti. Pregledale so tudi 293 hidrantov in predlagale morebitne ukrepe in izboljšave. Od 37 društev, kolikor jih je v občini, jih je to nalogo opravilo le dobra polovica.

● Zdravstveni dom Radovljica bo letos v sodelovanju z Delavsko univerzo Radovljica organiziral osnovne in obnovitvene tečaje higijenskega minimuma, ki je obvezen za vse delavce, ki pri svojem delu rokujejo z živili. To velja za družbeni kot za zasebni sektor. Osnovni tečaji bodo trajali 25, obnovitveni pa 10 ur, sklenili pa jih bodo s preverjanjem znanja.

● V sejni dvorani občinske skupščine Radovljica so se 27. marca sešli mladinci, ki se ukvarjajo z mikroročunalniki, na ustanovitvenem občnem zboru Mikroročunalniškega kluba Radovljica. Sprejeli so program dela in izvolili izvršni odbor kluba.

● KŽK Gorenjske in Sadjarsko društvo Slovenije sta v soboto, 4. aprila, v nasadu Resje pri Podvinu prikazala obrezovanje dreves in sajenje sadik. Številnim udeležencem so strokovnjaki dajali praktične nasvete iz sadjarjenja.

● Dramska skupina KUD Svoboda iz Bohinjske Bele je v soboto, 4. aprila, zvečer gostovala s komedijo Branislava Nušiča Žalujoči ostali v kulturnem domu v Ribnem, v nedeljo ob 16. uri pa še v osnovni šoli F. S. Finžgar v Lescah. Povsod so članske skupine obiskovalci lepo sprejeli.

● V Festivalni dvorani na Bledu se je 29. marca končal devetdnevni 8. mednarodni šahovski festival, na katerem je nastopilo 178 šahistov in šahistk iz Avstrije, s ČSSR, z Madžarske, Nizozemske, s Poljske, iz Romunije, ZR Nemčije in Jugoslavije. Podelili so 16 denarnih nagrad od 25 do 500 tisoč din, odvisno od uvrstitve na turnirju.

Al' prav se piše štrajk al' prekinitev dela

Prejšnji četrtek so štrajkali učitelji v leški osnovni šoli. Razlog? Osebnih dohodki. Potem ko je lani že kazalo, da bodo delavci v izobraževanju le zmanjšali zaostanek za gospodarstvom, so na začetku letošnjega leta spet pristali tam, kjer so že nekaj let. Ravnatelj leške šole nam je v pogovoru povedal: »Očitno smo se odločili za napačno taktiko. Namesto da bi si v zadnjem četrtletju lanskega leta izplačali kopico poračunov in jih prikazali kot dohodek, smo osebne dohodke kaj enakomerno porazdeljevali čez celo leto. Računali smo pač, da bo osnova za letošnje osebne dohodke lanskeleto povprečje.«

Preden nadaljujemo, morda ne bo odveč nekaj podatkov. Lani je povprečni osebni dohodek v izobraževanju v radovljiški občini znašal 163.337 dinarjev, kar je bilo precej več kot povprečni osebni dohodek v gospodarstvu (116.178 dinarjev). Ta podatek pa seveda zavaja, saj ne upošteva izobraževalne strukture zaposlenih. Če bi jo upoštevali, bi bila slika kajpak precej drugačna. Nekoliko manj ugoden je za leške učitelje podatek, da so bili lani plačani bolje od svojih stanovskih kolegov v Sloveniji. Pri tej primerjavi jim je v prid edino to, da so štrajkali letos in ne lani.

Delavci v vzgoji in izobraževanju, ne le v Lescah, se že nekaj let počutijo zapostavljene, čeprav je področje vzgoje in izobraževanja opredeljeno kot dejavnost posebnega družbenega pomena. Še vedno namreč vztrajamo pri mistifikaciji materialne proizvodnje, pa naj stane, kolikor hoče. Označiti koga za intelektualca, pomeni označiti ga za, če že ne dejanskega, pa brez dvoma potencialnega sovražnika sistema. Kako se tak koncept ujema z zahtevo po tehnološki revoluciji, si lahko mislimo.

Izkaže se torej, da so osebni dohodki zgolj povod za štrajk, saj pedagoške delavce mnogo bolj kot to prizadeva njihovo mesto v tej družbi. Vendar: »Učitelji ne pričakujejo, da bodo v tej družbi imeli privilegiran položaj. Pričakujejo le, da bomo breme današnjega časa nosili vsi enako«, sviri pred prenatrpanimi sklepi Cene Praprotnik, ravnatelj leške osnovne šole.

Primer leških učiteljev ni osamljen, saj je intervencija zakonodajne zvezne vlade povzročila precej nerazumevanja in stavkov tudi drugod. Tudi ta paket ukrepov zdravi predvsem posledice, ne malo pa posega v vzroke

krize, v kateri se nahajamo. Kot že ničkolikokrat doslej, so tudi sedaj na boljšem tisti, ki so »uganili«, kakšne ukrepe pripravlja zvezni izvršni svet. Da poslovna politika, ki temelji na ugišanju, katera bo naslednja poteza zakonodajalca, ne pripomore kaj dosti k uveljavljanju ekonomskih zakonitosti, menda ni treba ponavljati. Spet se nam obeta, da bo zdravljenje posledic zdravljenja bolj mučno in dolgotrajno, kot bi bilo zdravljenje boleznih in tudi težje, kot je bolezen sama.

Štrajk učiteljev odpira tudi vrsto vprašanj. Že sam izraz je očitno sporen, še celo sami učitelji se ga na moč izogibajo, čeprav je vsako slepomišljenje odveč. Prvi po dvainštiridesetih letih smo se spet pripravili pogovarjati o tem, da je štrajk legitimna oblika boja za delavčeve pravice, zato nikar ne bomo sramežljivi. Tudi vprašanje pedagoških posledic štrajka učiteljev je brezpredmetno, saj je bila stavka na leški osnovni šoli zelo dobro organizirana, vnaprej napovedana in nadzorovana, pa tudi za učence je bilo razmeroma dobro poskrbljeno. Namesto fotografije, so se leški osnovnošolci lahko kar na licu mesta poučili o tem, kaj je štrajk. Izkušnja, ki jim bo lahko še v korist, bodisi zato, da bodo znali svoje probleme urejati drugače, ali zato, da bodo tudi sami znali udariti po mizi, kadar bo to potrebno.

Še pomembnejše je vprašanje, proti komu štrajkati, na koga nasloviti svoje zahteve. Dolga leta so nas v šolah učili (in bržčas učijo še danes in bodo učili še naprej), da v socialistični družbi nima smisla štrajkati, ker bi to pomenilo, da tisti, ki štrajka, štrajka proti samemu sebi, saj itak delavce odloča o pogojih in rezultatih svojega dela. Dejstva (tem slabše zanje), to neoporečno trditev

zanikajo, saj se po štrajku praviloma najde rešitev za nerešljive probleme in praviloma se takrat tudi pojavi nekdo, ki sicer ne more odločiti o ničemer (ker o vsem odločajo delavci), ki pa je sedaj pripravljen narediti nekaj, da se bodo zadeve uredile in ki ima (od kod nenadoma) tudi moč, da to res naredi.

Trditev, da to nenadno pojavljanje nosilcev družbene moči razkriva dejansko strukturo moči in razdelitev družbenih vlog, bi bila preuranjena. Pa vendar bi se s tem vprašanjem kazalo temeljito ukvarjati. Da je naslovnik dejansko neznan, so se očitno zavedali tudi učitelji z leške osnovne šole, saj pravijo (v povzetku):

Zavedamo se, da ne moremo pričakovati hitrih rešitev, zato želimo, da bi bila javnost seznanjena s položajem pedagoških delavcev v naši družbi, ki je daleč od deklariranega. Od družbenopolitičnih organizacij v občini in republiki pričakujemo, da bodo s tem problemom seznanile tudi zakonodajalca, hkrati pa pozivamo strokovne službe v občini, naj se kar najbolj potrudijo, da bodo čimprej znani rezultati gospodarjenja, ki neposredno vplivajo na naše osebne dohodke.

Učitelji so dobili zagotovilo, da se bo to tudi res zgodilo, hkrati pa se je pokazalo, da družbeno okolje na tovrsten dialog ne gleda preveč naklonjeno. Za sklep je zato očitno prezgodaj, nikakor pa ni prezgodaj za to, da začnemo razmišljati, kam gremo in kam sploh hočemo priti.

Borut Grce

Gorjanski planinci so zborovali

58. občni zbor gorjanskih planincev je bil v soboto, 4. aprila, v avli osnovne šole Bratov Zvan v Gorjah. Predsednik društva Lojze Jan je vse navzoče prisrčno pozdravil, posebno še predstavnike sosednjih planinskih društev in predstavnika PZS Jožeta Stanonika. Z enominutnim molkom so počastili spomin na umrle člane, ki jih je bilo v preteklem letu kar deset, med njimi tudi Anton Bučar, ki je dolga leta hodil na zbor planincev v Gorje kot predstavnik PZS in je bil tudi častni član PD Gorje.

Število članov Planinskega društva se je lani povečalo in sedaj imajo 598 članov, 110 mladincev in 141 pionirjev, skupno 849 članov. Iz majhne vasi Boh. Bela je kar 140 članov. Članov AO je deset. V preteklem letu so opravili 296 plezalnih tur v naših in tujih gorstvih, en član je plezal tudi v ameriških gorah, dva člana pa v Dolomiti. Zanimivo je bilo prisluhniti poročilu predsednika, da je od celotnega števila planincev v državi v Sloveniji kar 48 %, kar je preko 120 tisoč ljudi. Največ planincev je na Gorenjskem, kar ni čudno, saj ima Gorenjska najlepše gore.

Gorjansko PD oskrbuje dve visokogorski postojanki, to sta dom Planika in dom na Dolici. Oskrbnica na Dolici je že vrsto let Ivanka Jalen iz Žirovnice, Planiko pa upravlja Francka Pretnar iz Zasipa (Sebenje), ki je na tem zboru dobila zlato planinsko značko PZJ za dolgoletno, vzorno in skrbno delo v tem domu. Seveda imata v sezoni tudi pomočnice —

dijakinje. V obeh domovih, ki sta bila odprta lani le po tri mesece, so za beležili manjši obisk kot leto prej. Finančnega poročila je bilo slišati, dičinjo »rdečih« številk, celo narprotno, kljub mnogim težavam imajo že pripravljen gradbeni material za obnovo stare karavle, ki stoji ob domu Planika še iz časov Avstroogrske. To karavlo nameravajo letos temeljito obnoviti in v njej zgraditi tudi strojno za agregat, da bo dom Planika dobil elektriko in kasneje verjetno tudi dom na Dolici, kar bi gotovo velika pridobitev za ta gorski svet. Za to naložbo bo nekaj denarjev prispevala tudi PZS. Za pripravo nove te karavle so gorjanski planinci že lani opravili 2.281 ur prostovoljnega dela.

Vsako leto redno vzdržujejo obnovo, obnove markacije in popravijo dohodne poti. Posebno veliko dela je pri obnovi poti, kajti mlad gorniki si iščejo večkrat bližnjice in delajo raze v grušču. Nalivi iz tega delajo prave jarke, odnašajo gruš in zasipavajo že popravljene poti. Tudi odvžene krame je povsod dovolj in prav na tem področju je potrebna večja kultura vseh gornikov.

Mladinskemu odseku, ki ga vodi Jože Kosmač, manjka dobrih vodnikov, da bi bilo lahko še več izstopov mladim v prelepi in čisti gorski svet. Domove še vedno oskrbujejo s k njimi, ki so še najbolj zanesljivi. Helikopter ne more vzletati in pristajati v vsakem vremenu, društvo pa ga uporablja za prenos gradbenega materiala.

Jože Ambrožič

Sporočilo okrogle mize o turizmu v Bohinju

Eno pomembnejših sporočil okrogle mize ob sprejemu zvezne štafete mladosti v Bohinju, ki so jo organizirali mladi iz Bohinja skupaj z OK ZSMS Radovljica, se je nanašalo na odpravljanje težkih razmer pri šolanju gostinstvo — turističnega kadra na Gorenjskem.

Iz celotne regije je letos vpisanih v srednjo šolo za turizem in gostinstvo na Bledu 110 učeželnih bodočih gostincev. Povedali so, da njihov pouk poteka v skoraj nemogočih prostorih in materialnih pogojih, zato ni bilo težko prepričati udeležence okrogle mize, da bi se lahko dosti več naučili in bolje usposobili, če bi imeli bolj urejene razmere v tam-

kajšnji šoli. Dijaki gostinstvo — turistične šole na Bledu so razen tega poudarili, da zgolj z dvema urama praktičnega pouka ne morejo biti usposobljeni za opravljanje svojega poklica, zato so predlagali, da se spremeni predmetnik v prid večjega števila ur praktičnega dela.

Veliko mladih bi si želelo pridobiti tudi izobrazbo za poklic tehnika střežbe in kuharstva, pa tudi turističnega tehnika za delo v recepcijah in poslovalnicah, kar pa na Bledu ne morejo doseči. Večletna prizadevanja, da bi blejska šola dobila tudi to smer izobraževanja, so bila zaman. Razen tega nimajo mladi gostinci tudi pravih možnosti za vpis v ljubljansko

sko gostinstvo turistično šolo te smeri, kjer so letos sprejeli le 60 učencev. Pobudo, da se čimprej zagotovi možnost izobraževanja te smeri, je podprla tudi OK ZSMS Radovljica, saj je zanimanje za te poklice na Gorenjskem izredno veliko. Mladim turističnim delavci so opozorili, da zdaj že uveljavljeno geslo »Slovenija moja dežela«, ki ga tudi podpirajo ne more biti zgolj propagandna akcija, pač pa se mora pokazati tudi v kakovostni turistični ponudbi, v kateri bodo za turizem opredeljeni vsi delovni ljudje, zlasti pa mladi kot bodoči nosilci turističnega razvoja.

Občni zbor društva za pomoč duševno prizadetim Jesenice

V četrtek, 2. aprila, smo se sestali člani, starši in poverjeniki Društva za pomoč duševno prizadetim Jesenice na rednem občnem zboru.

Delegati so potrdili poslovnik o delu občnega zbora, nato pa izvolili organe občnega zbora: verifikacijsko komisijo, volilno komisijo, zapisnikarja in overovatelja zapisnika.

Poročilo o delu društva v letih 1983 - 1986 je podala predsednica Marija Perat - Heberle.

Po poročilu o finančnem poslovanju društva in poročilu nadzornega odbora smo prisluhnili živahni razpravi.

Predstavnik Zveze društev za pomoč DPO SR Slovenije Mile Budič je navzoče pozdravil v imenu Zveze in čestital našemu društvu predvsem za opravljeno delo in številnost članstva v naši občini.

Poudaril je, da popis, ki je bil na Jesenicah vestno opravljen, ni dokončana naloga in da ga je potrebno vsako leto dopolnjevati in tekoče spremljati evidenco duševno prizadetih oseb v občini.

Nakazal je tudi rešitev za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, motenih v duševnem in telesnem razvoju, z dislociranimi oddelki, ki naj bi se ustanavljali v občini glede na lokacijske potrebe, saj vemo, da je oddaljenost razvojnega oddelka od kraja bivanja pogosto najhujši problem za starše in otroke.

Na koncu razprave je Mile Budič zaželel, da bi tudi na Jesenicah kmalu dočakali otvoritev nove šole s prilagojenim programom.

Direktorica OŠ Polde Stražišar, Tatjana Dvoršak je delegatom predstavila usposabljanje duševno prizadetih oseb v občini.

Ta dejavnost je zaupana OŠ Polde Stražišar že več kot četrto stoletje. V tem času se je dejavnost širila. V letu 1977 so odprli oddelke delovnega usposabljanja, v letu 1979 razvojni oddelki in v letu 1981 delavnice za delo pod posebnimi pogoji. V vseh teh letih so usposabljali okrog 500 duševno in telesno manj razvitih otrok.

Trenutno obiskuje šolo, razvojni oddelki, oddelki delovnega usposabljanja in delavnice 98 predšolskih, šolskih in odraslih otrok. V usposabljanje so zajeti otroci iz celotne občine in se vozijo vsak dan po več kilometrov ob vsakem vremenu. Delo poteka na štirih lokacijah. Razvojni oddelki, ima edini lepo urejene prostore v VVO Cilke Zupančič, oddelki delovnega usposabljanja pa gostuje v prostorih OŠ Karavanskih kurirjev NOB.

Na šoli imajo 8 oddelkov in oddelke podaljšane bivanja. Šola je

stara in nefunkcionalna, higiensko neprimerna in na povsem neprimerni lokaciji, saj hrup s ceste pogosto meji že na bolečino. Imajo neurejeno prehrano, nimajo telovadnice in hodijo 500 metrov daleč v TVD Partizan, v neprimerno telovadnico za naše učence. Smo brez kuhinje in brez tehnične delavnice. Sanitarni inšpektor jim je prepovedal delo z gline in s tem izredno osiromašil že tako siromašen program.

Poseben problem so delavnice za delo pod posebnimi pogoji, ki imajo prostore v Podmežakli nad bivšo ledarno. Resnično ledarna v pravem smislu besede, saj niso imeli preteklo zimo nikoli več kot 17 °C, večino pa od 9-12 °C.

V delavnicah dela 20 varovancev, večina se jih vozi z avtobusom, nato morajo peš pod podvozom v vsakem vremenu, mrazu in snegu. Dejavnost delavnic je varstvo in usposabljanje odraslih telesno in duševno manj razvitih oseb, katerim želijo ohraniti delovne sposobnosti in jim nuditi varstvo. V delavnicah otroci ne sedijo križem rok, temveč so zaposleni s kooperantskim delom.

V letu 1986 so za Metalko Tržič sestavili 600.000 različnih vijakov, za Stol Kamnik 240.000 map, kar predstavlja skoraj celotno proizvodnjo te tovarne, za Svit Kamnik 52.000 ozemljitvenih ploščic, za Železarno zapakirali 5 ton elektrod in sestavili 2.500 obeskov in značk.

Poleg tega so izdelali 2300 različnih igračk in 150 tapiserij. Pripravili so več prodajnih razstav.

Ob misli na te številke človeku zastane dih, če vemo, da je treba ves material znesti po stopnicah navzgor in navzdol in da so ti invalidi v to delo vložili nečloveško moč in voljo. Poudariti moramo, da so srečni, ker imajo delo, drugega veselja jim tako ne moremo nuditi.

Za vse vloženo delo dobijo mesečno nagrado od 5.000 din do 10.000 din. Vsi imajo brezplačno malico.

V tem poročilu bi se radi zahvalili Železarni Jesenice, saj so si prav pri njih varovanci dobili zaupanje, da znajo. Direktorica Dvoršakova je apelirala na vse, naj v borbi za boljše pogoje dela aktivno sodelujejo. V imenu otrok in staršev je izrazila željo, naj jih družba ne porine na rob in naj njihova dejavnost tudi pridobi vsebino proizvodnega dela, čeprav manj vrednotenega.

Predstavnik IS SOB Jesenice Teodor Kreuzer je v razpravi poudaril, da je stanje na našem področju kruta resnica in da je izvršni svet seznanjen s problemi tako šole kot delav-

nic. Probleme je treba izpostaviti širši družbi, ker v tej borbi posameznikom že zmanjkuje energije. Boriti se je treba z delom in uspehi, ne s črnoglednostjo. Čeprav se vsi zavedamo, v kakšnem kritičnem položaju so družbene dejavnosti, bo potrebno tudi na tem področju najti ustrezne rešitve. Razpravo je končal z obljubo, da bo s problemi društva seznanil člane izvršnega sveta na prvi seji.

Predsednik KO skupščine Skupnosti socialnega varstva Jesenice Stane Torkar je pozdravil in pohvalil delo društva, predvsem pa dejavnost pridobivanja članstva. Zavedati se moramo, da je uspešno delo društva tudi rezultat vestnega in prostovoljnega dela vseh, ki se zavedajo vsebine dela humanitarnih organizacij.

Sonja Muhar, predstavnik staršev, je v razpravi opozorila, da je bila gradnja OŠ s prilagojenim programom postavljena na stranski tir že v dveh samoprispevkih in to res že presega mejo potrpežljivosti staršev prizadetih otrok.

Prvi predsednik društva in predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev društva Zdravko Pogačnik je v razpravi razmišljal o naklonjenosti družbe do samoprispevka in menil, da bi kljub negativnim razpravam morali nadaljevati z akcijo in prodreti tudi s samoprispevkom za našo šolo.

Po razpravi so bila potrjena vsa poročila, sklepe razprave pa bodo vnesli v program dela za naslednje obdobje.

Po razrešnici, ki jo je dosedanji organom društva dal nadzorni odbor, so člani izvršnega in nadzornega odbora prejeli priznanja za štiriletno delo, posebna priznanja pa so prejeli:

Skupnost socialnega varstva za uspešno sodelovanje,

Marija Kokolj za neutrudno delo z odraslimi duševno in telesno manj razvitimi osebami v delavnicah za delo pod posebnimi pogoji,

Marija Perat za štiriletno uspešno vodenje društva in

Hilda Zgonc, ki je za urejeno kartoteko članstva in vestno delo društva žrtvovala največ svojega prostega časa.

V skladu z novospregletimi Pravili društva so delegati izvolili nove organe društva.

V upravnem odboru bodo v prihodnje skrbeli za dejavnost naše humanitarne organizacije: Anja Bregant, Anica Kavčič, Sonja Muhar, Krista Hren, Draga Rabič, Stanka Torkar, Marija Perta, Tatjana Bučar in Mojca Abruč. Delegati občnega zbora so sprejeli tudi sklep, da se članarina od 2. aprila 1987 dalje od 150 din poveča na 250 din.

Za lepo uspel občni zbor in dobro počutje vseh prisotnih se javno zahvaljujemo predvsem osebju restavracije Skazina in cvetličarni Zvonček.

Anja Bregant

Društvo za pomoč duševno prizadetim Jesenice obvešča starše o razpisu

seminarjev in letovanj za družine z duševno prizadetimi otroki v letu 1987

Kot vsako leto se tudi letos prijave za seminarje in letovanja zbirajo že v aprilu. Društvo za pomoč DPO Jesenice prosi starše, ki se bodo odločili za eno od oblik oddiha, da najkasneje do četrтка, 23. aprila, sporočijo svojo odločitev patronažni službi v zdravstvenem domu ali pa predsednici društva Anji Bregantovi na SSV Jesenice. Društvo bo sofinansiralo prevoze, ob prijavi pa pobiralo akontacijo po 5000 din. Vse stroške prizadeti osebi krije Zveza društev. Starši, ki so lani bili s svojim otrokom v ČRNJI, se praviloma letos vključujejo na seminarje na POHORJU. Tisti, ki so že bili na Pohorju, se lahko prijavijo za letovanje v UMAGU ali KRANJSKI GORI. Le na tak način bodo družine resnično osvojile 4-letni cikel pomoči, kot smo si ga zapisali v naših programih. V primeru bolezni pred odhodom, naj to starši sporočijo društvu, da ne bodo plačevali praznih kapacitet po hotelih.

Vse oblike seminarjev in letovanj so strokovno vodene, časovno pa so enotedenske:

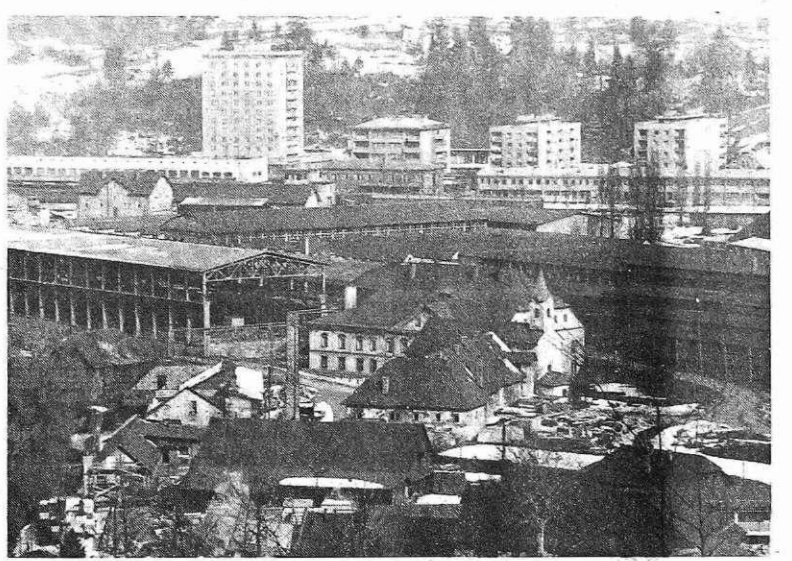
Začetni seminar v Črni na Koroškem: penzion Planika bodo vodili psiholog, soc. delavec, pediatr, logoped, specialni pedagog in predstavnik društva. Razpisani termini so: od 23. do 30. maja in jesenski od 5. do 12. septembra in od 12. do 19. septembra. Subvencionirana cena za odrasle je 15.000 din, za zdravega otroka pa 8.000 din.

Nadaljevalni seminar v domu PTT na Pohorju omogoča staršem poglajeno strokovno delo z otrokom, termini pa so: od 6. do 13. junija in od 13. do 20. junija. Plačilo je enako kot za začetni seminar.

Celinsko vodeno letovanje v Kranjski gori v Porentovem domu je oblika dela z odraslimi zmerno, težje in težko duševno prizadetimi osebami. Delo poteka po okvirnem programu, ki se prilagaja skupini in vremenu. Termini so: od 20. do 27. junija, od 27. junija do 4. julija, od 4. julija do 11. julija, od 11. do 18. julija, cena za enotedensko bivanje je 20.000 din oz. 10.000 din za otroka do deset let, duševno prizadeti osebi je zagotovljeno brezplačno bivanje.

Letovanje na morju v Umagu pa imajo letos prioriteto zagotovljeni tisti, ki so bili predhodno na seminarjih. Vodeno letovanje vsebuje razne aktivnosti, plačilo pa znaša za odrasle osebe 25.000 din, za otroke do 10 let pa 12.000 din. Termini so: I. in II. v septembru (točen datum še ni znan) v počitniškem domu Komunalnega podjetja Ljubljana in počitniškem domu Industrijskega Jarše.

Starši, pohitite s prijavi!

Stara Sava (foto: I. Kučina)

Delavnice za delo pod posebnimi pogoji so pomemben člen v združenem delu

Delavnice za delo pod posebnimi pogoji so bile ustanovljene v šolskem letu 1980/81 in so nastale po predhodni organizaciji oddelka za delovno usposabljanje.

Pridobili smo prostore na Ledarski ulici, kjer so delavnice pričele s svojim delom. V preurejene prostore smo sprejeli 17 varovancev, ki se ne morejo vključiti v redno delovno razmerje zaradi svojih zmanjšanih umskih in telesnih sposobnosti.

Delavnice imajo nalogo razvijati varovancev preostanek delovnih sposobnosti in jim nuditi dnevno varstvo.

V začetnih letih smo imeli obilico težav za zaposlitvijo vseh varovancev, saj jim je potrebno nuditi delo, ki je za njih primerno in ga brez težav opravljajo. Pri strokovni odločitvi, kakšno delo je najbolj primerno, je vsa ta leta odločala specialna pedagoginja Marija Kokolj. Zvrstili so se različni kooperanti, ki so nam nudili različno delo (Lesna galanterija Jesenice, Kovin Jesenice, Kartonaža Cvetkovič Jesenice, Donit Medvode in nekaj privatnikov). Sedaj sodelujemo z Metalko TOZD Triglav Tržič, za katere smo v preteklem letu postavili približno 600.000 komadov sider, ki jih uporabljajo v gradbeništvu, skoraj celotno proizvodnjo pa izvažajo. Več kot leto dni je preteklo, od kar uspešno sodelujemo tudi s tovarno pohištva Stol iz Kamnika. Zanje montiramo mape VOKO, ki sodelujejo v njihov dodatni program. V preteklem letu smo jih zmontirali 240.000 komadov, kar predstavlja skoraj njihovo celotno porabo. Pred nekaj meseci smo pričeli sodelovati tudi s tovarno Svit TOZD Elektroelement Izlake. Za to tovarno sestavljamo

mo ozemljitvene ploščice, katerih smo že sedaj zmontirali več kot 50.000 komadov.

Najbolj nas veseli, ker smo pričeli letos sodelovati z Železarno Jesenice.

Pakirali smo žeblice in elektrode, sestavili pa smo tudi nekaj tisoč reklamnih obeskov in značk.

Železarna Jesenice nam je kupila tudi stroj za varjenje plastične folije. Tako smo porevzeli kompletno pakiranje od tehtanja, lepljenja nalepk do končnega pakiranja v velike kartone. Pri tem so zaposleni 4 varovanci, ki se tega dela še posebej veselijo.

V delavnicah razvijamo tudi lasten program. Ozdelujemo lišne tapiserije, igrače, usnjene torbice itd.

V preteklem letu smo pripravili nekaj prodajnih razstav (Iskra Blejska Dobrava, Gorenjska oblačila, Kosova graščina, v stavbi Skupščine občine Jesenice). Večino izdelkov smo tudi prodali. Vse izdelke prodajamo tudi, ko pridejo ljudje na obiske k nam. Železarna nam je kupila šivalni stroj za usnje, za kar se posebej zahvaljujemo. Ugotavljamo, da si pridobivamo vse več zaupanja z marljivim delom varovancev. K nam prihaja vse več ljudi, ki se zanimajo za naše delo.

Vsem, ki so kakorkoli prispevali k našemu napredku, se toplo zahvaljujemo, posebno naših kooperantov: Železarni Jesenice, Metalki TOZD

Triglav Tržič, tovarni Stol iz Kamnika in tovarni Svit iz Kamnika.

Ob koncu želim povedati, da imamo v delavnicah 20 varovancev, ki delajo od pet do sedem ur dnevno, da jih je nekaj iz Jesenic, nekaj iz drugih krajev in se morajo voziti na Jesenice vsak dan. Njihovi delovni prostori so v najbolj oddaljenem delu Jesenic za športno dvorano pod Mežaklo in sicer nad ledarno. Ker so nad ledarno, niso imeli v prostorih v tej zimi skoraj nikoli več kot 17 °C. Njihova vsakodnevna pot od avtobusa e težavna, še posebej pozimi, ko je veliko snega in ledu.

Varovanci pri pakiranju elektrod (foto: M. Kokalj)

Tiskovni svet o zakonu o obveščanju

Tiskovni svet pri RK SZDL Slovenije je na 23. seji 2. aprila v Ljubljani, na kateri je bil tudi delegat gorenjskih občin, največ pozornosti posvetil uresničevanju zakona o javnem obveščanju.

Oceno uresničevanja je podal predstavnik republiškega komiteja za informiranje, ki je nakazal vrsto še nerešenih vprašanj in pojmovanj določil zakona. V razpravi so poudarili, da je potrebno zagotoviti pravico občana, da je informiran in da tudi sam objavi svoja mnenja v sredstvih javnega obveščanja. Postavlja se tudi vprašanje, kaj sodi v sredstva javnega obveščanja? Ali vsako tiskano gradivo? Tiskovni svet je menil, da v sredstvih javnega obveščanja ne morejo biti objavljena pisma in zapisi, ki neposredno napadajo NOB in njene pridobitve, socialistično samoupravljanje in neuvrščeno politiko.

Veliko govora je bilo o funkciji in vlogi časopisnih svetov, ki so eden od organov podružbljanja uredniške politike, ne pa nadzorno telo, ki bi omejevalo uredniško usmeritev. Vsekakor je treba upoštevati tudi pobude svetov, ki morajo za svoje delo biti prav tako odgovorni bazi. Sveti so tudi odgovorni, da se čimprej izvajajo vsa določila novega zakona o obveščanju.

Makedonska karikatura v Kosovi graščini

V okviru jugoslovanskega ustvarjanja na področju karikature je makedonska karikatura visoko cenjena. Njen začetek sega v leto 1945, ko je 1. januarja izšla prva številka časopisa za humor in satiro »Osten«. Seveda pa najdemo primere makedonske karikature že v predvojnih časopisih in v biltenih partizanskih enot.

Danes, ko govorimo o 42 letih makedonske karikature, lahko rečemo, da so bili karikaturisti nekoč in so danes kronisti časa in dogodkov.

V Makedoniji živi in dela okrog 40 karikaturistov, ki od leta 1980 delujejo v okviru Združenja makedonskih karikaturistov. To Združenje je pomembno prispevalo in vzpodbudilo razvoj grafičnega humora, člani pa sodelujejo na vseh pomembnejših domačih in tujih manifestacijah s področja karikature in so dobitniki več kot 130 visokih priznanj od Montreala do Tokia, od Istanbula do Knokke — Heista in priznanj ter nagrad, ki so jih dobili v okolju, kjer žive in ustvarjajo.

Več kot 15 karikaturistov ima že natisnjeno knjigo svojih karikatur.

Pomemben premik v popularizaciji v svetu je makedonska karikatura dosegla leta 1969, ko so v Skopju odprli svetovno galerijo karikature. V arhivih galerije je shranjenih okoli 13000 karikatur najpomembnejših avtorjev vseh petih celin.

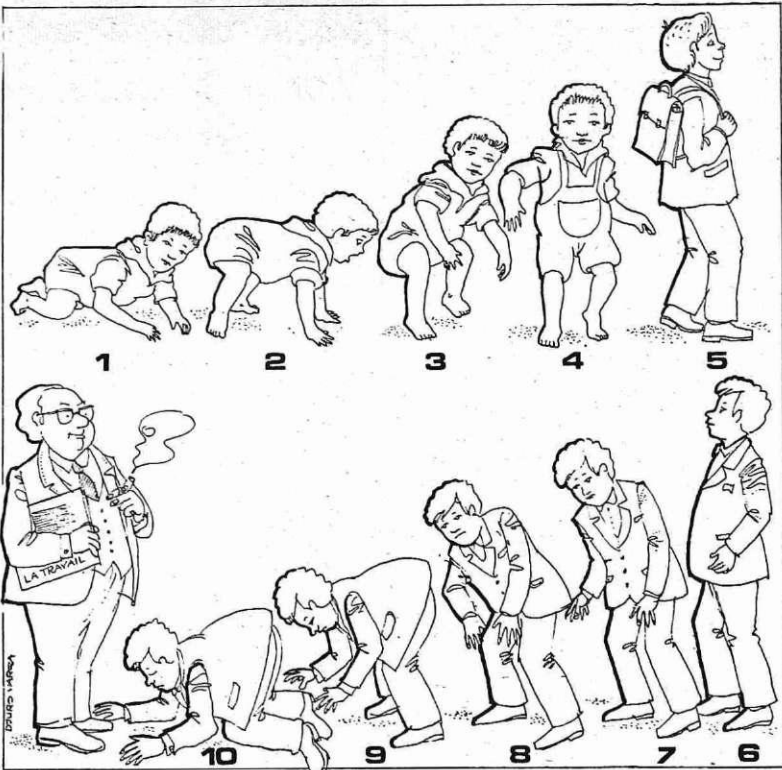
Če predstavimo delo in načrte makedonskih karikaturistov v nekaj besedah, lahko rečemo, da je njihova karikatura odprta, dobronamerna in razumljiva. V centru dogajanja je človek, njegovi majhni in veliki problemi, veselje in žalost. Je angažirana in njen poudarek je na vsakdanjih dogodkih, na vsakdanji problematiki življenja. Ti vsakodnevni dogodki so istočasno preizkus človečnosti in človekovega obstanka in ravno zato se makedonski karikaturisti trudijo, da bi bila karikatura komunikativna del življenja. Ne izmi-kajo se političnim temam, enako ce-

nijo časopisno kot refleksivno - grafično karikaturino in portret. Kvaliteta izdelave, inteligenca, prefinjen smisel za mero in situacijo, uporaba vseh možnosti, ki jih daje ta medij, filozofski in psihološki nastop v posameznih delih daje makedonski ka-

rikaturi poseben pečat. Temu lepe-mu, včasih tudi nevarnemu delu je treba biti resnično dorasel, saj potrebuje umetnik za izdelavo in objavo angažirane karikature pogum in znanje.

Na koncu moramo pripisati, da so to razstavo videli že v Carigradu, Trentu, Amsterdamu, Bruslju, Londonu in v številnih krajih Jugoslavi-je.

Ane Vasilevski

XIV. mednarodni festival amaterskega filma

Pod pokroviteljstvom Skupščine občine Jesenice, Zveze kulturnih organizacij Jesenice in konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice bo na Jesenicah od 16. do 18. aprila potekal XIV. mednarodni festival amaterskega filma, na katerem sodelujejo filmi iz sedemnajstih evropskih in izvenevropskih držav. Festival bo potekal po naslednjem programu:

— 16. aprila: ob 19. uri slovesna otvoritev festivala s kratkim kulturnim programom, ki ga bosta izvajala pianist Primož Kerštanj in pozavnist Domen Jeraša, in predvajanjem izbranih filmov;

— 17. aprila: ob 16. in 19. uri predvajanje izbranih filmov;

— 18. aprila: ob 15. uri predvajanje najboljših športnih in planinskih filmov, ob 18. uri podelitev nagrad in predvajanje najboljših nagrajenih filmov s krajšim kulturnim programom, ki ga bo izvajal instrumentalni ansambel Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice.

Vse prireditve bodo v dvorani Gledališča Tone Čufar Jesenice.

Vzporedne prireditve

— 10. maja ob 18. uri v galeriji Kosova graščina otvoritev razstave Sodobne makedonske karikature, ki bo odprta do 5. maja;

— 17. aprila ob 18. uri otvoritev razstave slik akademskega slikarja Sergeja Andrejevskega iz Skopja — SR Makedonija, ki bo odprta do vključno 24. aprila.

vsi deli, tako da imamo na koncu le še osem razdeljenih delov, ki so istopili po taktu lastne glasbe...

II. dogodek — JUGOSLOVANI

Prejšnja slika se konča z glasbeno točko »Jugoslovani«. Otroci vstopajo med glasbo na prizorišče in začnejo razdeljene kose kola riniti proti sredini, kjer se oblikuje velikansko srce. Otroci stopijo v prostor znotraj tega srca in plešejo... Ko otroci končno uspejo narediti celoto in oblikovati sliko s pomočjo refrena pesmi »Jugoslovani«, v pesem seže znana fraza komentatorja M. Djurkovića, ki je tekmo v vaterpolu med Italijo in Jugoslavijo opremil z vzklikom: »Gool, goool, Jugoslavija je svetovni prvak...«

Jugoslovani

Ko to voli da popije, ko ne može bez rakiye
Jugosloveni
Ko ne može bez kafane, ko je u njoj čim osvane
Jugosloveni
Ko u krvi puno psuje, švalera se i lumpuje
ko je živac kad se dira, ko se brzo iznervira
Jugosloveni
Ko ne može bez pasulja i bez ljute šljivovice
Jugosloveni
bez kupusa kiselog, belog luka, slaninice
Jugosloveni
Ko to ženu svoju neda, tudje bi sve od reda
ko u radno vreme stane, skoči malo do kafane
Jugosloveni
Ko je krvlju steko sve, 48. reko ne politiku svoju tera, bez rusa i amera
Jugoslaveni.

I. dogodek — KAKŠNO KOLO BOMO ZAPLESALI

Plesalci plešejo znano koreografijo, ki jo spremljajo glasba in besede iz pesmi »Kolo« Branka Radičevića. Vse skupaj simbolizira jugoslovansko skupnost. Toda — naenkrat iz te idilične celote izstopi en del in z razpoznavno nacionalno melodijo pleše svoje kolo izven celote. Temu sledijo

Letos osma medklubska razstava »Človek in jeklo« na Jesenicah

Organizacijski odbor pri foto klubu A. Prešern z Jesenic vsako drugo leto pripravi medklubske srečanje fotografov amaterjev. Tema medklubske foto razstave je ČLOVEK IN JEKLO. Pravico sodelovanja na razstavi imajo vsi državljani SFRJ. Vsak avtor bo lahko sodeloval s šestimi fotografijami velikosti 30 x 40 cm. Na tej razstavi bodo sodelovali fotografi vseh generacij iz Jugoslavije.

Letošnja osma medklubska razstava črno bele fotografije bo le ena od številnih razstavnih dejavnosti na Jesenicah. Z ozirom na tradicionalni odziv fotografov — železarjev iz države, bo kar najverneje prikazala, kako železar ustvarja, živi in kroji svoj prosti čas. Posamezni trenutki človeškega dela in ustvarjalnosti bodo predstavljali dokument časa, v katerem živimo.

Organizacijski odbor razstave je razposlal razpise širom po državi. Otvoritev je predvidena 13. novembra tega leta, prizadevne organizatorje pa čaka še vrsta nalog: zbiranje denarja z oglasi podjetij, izdelava klisejev nagrajenih fotografij za katalog, sestava žirije in odločitev za pokrovitelja razstave. Če bodo izpolnjeni vsi pogoji in začetni zagon ne bo popustil, se obeta jeseniškemu občinstvu v novembru kvalitetna foto razstava.

Naši najdejavnejši člani kluba bodo vsekakor pripravili svoja dela za ocenjevanje.

V mesecu juniju bo v Beljaku tudi enajsta INTERCLUB razstava na temo — pokrajinska fotografija. To bo že enajsto srečanje članov obeh foto klubov. V teh letih so se stakale prijateljske vezi in izmenjala prenekateri strokovna mnenja. Zadnji čas za sprejem fotografij je dvajseti maj. Vsi, ki jih razstava in srečanje v Beljaku zanima in imajo fotografije, naj se oglasijo v klubskih prostorih pri Jeleni — I. nadstropje. Tam bodo zvedeli za podrobne informacije. Člani, ki stalno razstavljajo, že marljivo pripravljajo fotografije in kolekcije za razstavo v Beljaku.

Kot vsa leta nazaj se člani izvršnega odbora kluba sestajajo vsakih štirinajst dni in sproti rešujejo nastala vprašanja. Ideja, ki jo je sprožil prejšnji predsednik Trojar, o zbiranju starih razglednic Jesenic in njihova predstavitev na razstavi ob primernem jubileju, je naletela na ugoden odmev. Najimunitnejše in najštevilnejše stare razglednice Jesenic je zbral znani jeseniški zbiralec redkosti Dušan Prešeren. Da bi zbrali čim več zanimivih starih razglednic, vabi izvršni odbor kluba lastnike, da

jih odstopijo v preslikanje. Razglednice prinesite v klubske prostore od 18. ure dalje vsak drugi ponedeljek. Slavko Tarman

Oporni pevci na Jesenicah

Gledališče Tone Čufar je za naročnike koncertnega abonmaja pripravilo v soboto, 11. aprila, ob 19.30

večer opernih arij,

v katerem bodo nastopili pevci Olga Gracelj, Milena Morača, Jaka Jeraša ob spremljavi pianista Borisa Švara.

Vstopnice so še na voljo v predprodaji.

GTČ Jesenice
MUZEJI
in GALERIJE

vabijo

na ogled in otvoritev razstave MAKEDONSKA KARIKATURA v petek, 10. aprila, ob 18. uri v galerijskih prostorih Kosove graščine na Jesenicah.

Dopisujte

Scenarij zaključne prireditve dneva mladosti v letu 1987

Če ne eden največjih, pa je vsaj eden najbolj izpostavljenih »mladinskih« problemov v potitovskem obdobju obeleževanje dneva mladosti, letos tudi že sama štafeta. Čeprav vsi po vrsti trdimo, da so to postranski problemi, da z njimi izgubljammo le energijo, se vendar poudarjeno ukvarjamo prav z njimi. Živimo pač v državi, ki se preživlja z aktiviranjem vladajoče ideologije in jo na ta način spreminja v materialno moč. V tem kontekstu je materialna moč ekonomije le drugotnega pomena, vseskozi gledana skozi prizmo vladajoče ideologije.

V tem prispevku bom skušal ohraniti najsvetlejšo tradicijo ideoloških bojev. Nasprotnik je tega vreden: Pred seboj imam scenarij zaključne prireditve dneva mladosti v letu 1987, ki ga je že sprejel zvezni odbor za obeleževanje dneva mladosti. Njegova avtorja sta Slobodan Vujović in Žarko Cigoja, izveden pa naj bi bil na stadionu JLA v Beogradu 25. maja.

Rdeča nit scenarija je opozarjanje na potrebnost enotnosti Jugoslavije. Usklajen je s temeljnimi cilji predloga ustavnih sprememb: krepiti federacijo na račun republik in avtonomnih pokrajin. Poglejmo si natančneje, kako scenarij »umetniško« izraža »nacionalistično krizo« v Jugoslaviji. Ker scenarij presenetljivo ni bil nikjer objavljen ali celo komentiran, bom navedel daljše odlomke.

Predigra — VSAK SE BORI ZA ZMAGO

Nogometna tekma med Plavimi in Rdečimi. V ekipi Plavih je 11 igralcev, katerih prva črka imena je izpeljana iz besede Jugoslavija... V ekipi Rdečih so igralci: golman — Ko-

IX. dogodek — ONLY YOU (SAMO TI)

Namenoma je v to vajo vržena večna zelena pesem skupine The Pleters — »Only you«. Gre za tipično ljubezensko pesem, ki jo poznajo mnoge generacije in jo imajo seveda radi. Tudi sodobna mladina je pesem sprejela. Pesem asociira na ljubezen do domovine.

Only you — samo ti
Only you — 1. Samo ti
2. samo YU (Jugoslavija)

... Zakaj konec koncev jugoslovanska prireditev ne bi smela vključevati tuje pesmi? Jugoslovanska mladina ni nekaj izven sveta, ampak je njegov sestavni del, sprejema »tujen« vrednote, če so seveda dobre. Letošnja novost prireditve je tudi ta vključitev tuje pesmi, kar prireditvi vsekakor daje novo razsežnost in prijetno preseneča...

Besedilo pesmi:

Samo ti možeš da ispraviš ovaj svet
samo ti možeš da osvetliš tamu
samo ti i jedino ti možeš da me uzbuđiš kao što to radiš
i ispuniš moje srce zbog tebe
samo ti možeš da ispuniš sve te promene u meni
jer istina je ti si moja sudbina
kada me držiš za ruku razumom magiju koju koristiš
ti si moj ispunjen san jedina moja i samo ti
samo ti možeš da me promeniš
jer istina je, ti si moja sudbina
kada me držiš za ruku razumom tvoju magiju
ti si moj ostvaren san moja jedina, samo ti.

X. dogodek — ENKRAT BO — BRANKOVO KOLO

Brankovo kolo je glasbeno ozadje zadnjega dogodka. Melodija je posodobljena. Še vedno ima močne folklorne poudarke, kar omogoča ponovitev začetne vaje, ko člani mladinskega zbora niso uspeli zaplesati enotnega kola. Tokrat Brankovo kolo pravilno izvajajo z vsemi elementi koreografij narodov. Z uspešno ponovitvijo Brankovega kola hočemo opozoriti, da nam je zdaj najpotrebnejša enotnost. Finale dogodka bo posebno koreografiran ples s štafeto mladosti. Njegov namen je, da pokaže nesporazume in razmišljanja o dnevu mladosti in štafeti mladosti. Točko bodo izvajali vsi zbori, sodelovala pa bo še posebna skupina. Slika bo postala jasna kasneje. Njeno sporočilo je namreč, da smo lahko posamično skupaj samo, če smo enotni...

Nauk »umetniške« interpretacije »nacionalistične krize« je, kakor ga razbiram iz predloga scenarija za zaključno prireditev, preprost kot pasulj: Vse kar je enotno, skupno, skratka jugoslovansko, je dobro, vse kar pa je različno, neenotno, individualno, skratka nacionalno, je slabo. Red in disciplina, moji lubi Slovenci. Plesati bo treba enotno kolo. Naš ples ne bo več naš ples, privoščili si bomo lahko le še elemente naše nacionalne koreografije. Kajti sedaj nam je najpotrebnejša enotnost, saj smo posamično lahko skupaj le, če smo enotni. Toda, kdo nam lahko zagotovi to enotnost? Ali nam bo padla z neba? To so seveda otroci, pa ne kakršnikoli otroci, temveč jugoslovanski otroci, nacionalno bolj čisti in neomadeževani, otroci skupnih jeder.

IVAN PUC

Člani literarnih krožkov osnovnih šol jeseniške občine v počastitev odhoda štafete mladosti

V soboto, 21. marca, na prvi spomladanski dan, smo se člani literarnih krožkov jeseniške občine zbrali v rojstni hiši dr. Franceta Prešerna v Vrbi. Počastili naj bi odhod štafete mladosti.

Najprej je v sobo, v kateri stoji stara peč, vstopil »frajer« iz tretjega letnika ekonomske. Ko nas zagleda vse lepo posedene po klopih, vzklikne: »O šidi!«

Nato začne brati svoje pesmi. Ena pesem je imela naslov Rad bi bil, začela pa se je nekako takole:

Rad bi bil kreten.
Rad bi bil popoln kreten.
Rad bi bil idiot...

Sama pri sebi pa sem si mislila: »O saj boš, saj se ti bo želja izpolnila...«

Frajer je imel na sebi Ozke kavbojke. Na robu leve hlačnice dve zaponki, na drugi hlačnici pa peterokrako zvezdo. (Najbrž jo je vzel očetu.) Nosil je iz vojaškega platna sešito torbico, na kateri je imel napisana punkovska gesla in imena pevcev. Prebral je še nekaj svojih pesmi. Za njim so bili na vrsti učenci OŠ Tone Čufar. Prebrali so svoje spise na temo Moja mladost.

Za njimi pa mi... Predstavniki naše šole smo bili: Neva Kavčič, Lili Cizelj, Martina Grilc, Luka Dasovič-slavni (tako se je namreč podpisal v knjigo Obiskovalcev) in moja malenkost. Neva in Luka sta predstavila

naše prebesedene besede in uganke na temo knjiga, Lili metafore o soncu in medve z Martino metafore na temo vlak-čihopelj.

Za nami so se predstavile še druge šole in na koncu še Marija, bivša učenka naše šole in literarnega krožka s svojo balado.

Za predstavitev smo bili nagajeni z dolgo pričakovano malico. Pojedli smo in se z avtobusom odpeljali proti Kranjski gori.

S prireditvijo smo potrdili, da nam je všeč, da se je letošnja pot štafete mladosti začela prav tu, v osrčju Gorenjske, na Triglavu.

Tanja Ferluga, 6.b,
OŠ Jeseniško-bohinjski
odred
Kranjska gora

Nov uspeh na CSUI

Že pred več kot dvajsetimi leti so v delavnicah CSUI začeli izdelovati škarje za rezanje pločevin. Sprva so izdelovali škarje manjših dimenzij (400, 600 mm). Trg in razvoj same tehnologije in tehnike pa je zahteval izdelavo škarij večjih dimenzij. Letos so v marcu dokončali škarje dimenzije 1000 mm s pomočjo koope- rantov — Železarne Jesenice in Save iz Kranja (Vulkaniziranje).

Škarje delujejo na principu električnega pogona, sestavljene pa so iz naslednjih delov: škarij vzdolžnega razreza s podajalno mizo, odvijalca koluta, navijalca koluta, napenjalca razrezane pločevine, naprave za napenjanje razrezanih trakov, komandnega pulta, elektromotorja z notranjo opremo in pomožnih delov, kot so na primer distančni obroč, razni ključki itd.

Tehnični podatki škarij:
— širina rezanja 1000 mm, debelina 3 mm,
— priključna moč celotne naprave 32 kW,
— trdnost materiala 700 N/mm²,
— hitrost rezanja 23 — 46 m/min,
— število obratov glavne osi 36,5 — 73,5 min⁻¹,
— število vrtljajev menjalnega bobna 14-24 min⁻¹.

Škarje so delo učencev zadnjih letnikov (IV. stopnja) strugarjev, rezkalcev, strojnih mehanikov, ključarjev-varilcev, električarjev, orodjarjev pod vodstvom učiteljev praktičnega pouka. Opravili so strojno in elektro delo, reduktorje pa so izdelali učenci skrajšanih programov in metalurgi ter livarji. Delež

učencev pri izdelavi škarij znaša 5 %, pogodbeni delavci so prispevali 33 % svojega dela, 2 % je bilo pogodbenega dela tujih kooperantov, ostalo so materialni stroški.

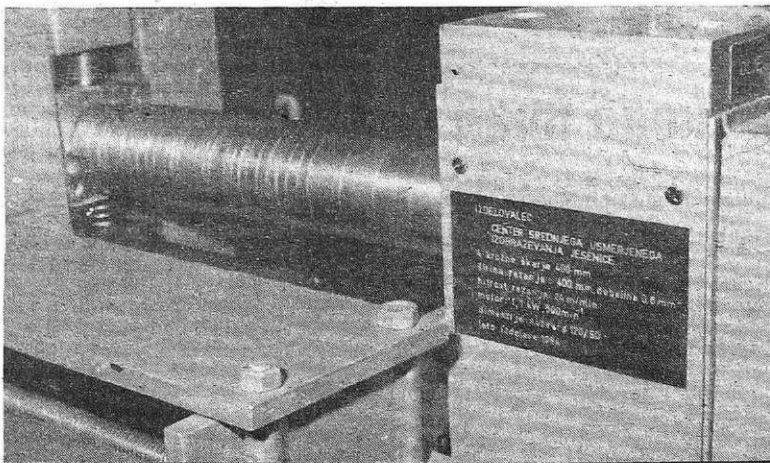
Na CSUI smo edini, ki se ukvarjamo z izdelavo škarij take vrste, zato je povpraševanje izredno veliko. Škarje niso koristne samo zaradi dohodka, temveč imajo tudi praktično vrednost, kajti pri tej napravi so vključeni vsi tisti postopki dela, ki so s predmetnikom določeni za učne namene. Tako učenci prenašajo svoje teoretično znanje na praktično področje.

Pobudnik za izdelavo škarij je Železarna Jesenice, ki pa zaradi zastarele tehnologije potrebuje škarje dimenzije 600 mm. Pri teh pa je kon-

strukcija precej drugačna kot pri škarjah dimenzije 1000 mm. Na CSUI bodo predvidoma v naslednjih treh letih izdelali še dve napravi. Čas izdelave enih škarij je torej največ leto in pol. Škarje, ki so jih izdelali v marcu, so naredili predčasno, kupec pa je tovarna Tiki Gorenje iz Ljubljane.

O tem sva se pogovarjali s tovaršem Mihelčičem, vodjem enote Delavnice CSUI, ki je poudaril, da izdelek kaže, kako znanje, naučeno v šolskih klopih, koristno uporabimo. Uspeh dijakov je toliko večji, ker se s tem usposablja za svoje poklice.

Mateja Paletič in
Barbara Kelih,
CSUI-družboslovna usmeritev

France Voga

8

SPOMINI NA DOVJE

Poletje

S poletjem je začelo dozorevati žito. Dovško polje je vzvalovilo v zlatorumeni barvi žitnih klasov, ki jih je priklanjel rahel vetrič. Živopisani travniki so začeli izgubljati svoje mnogotere barve, kajti trave so odcvetele in šle v latje. Od vsepovsod je narava klicala kosce in žanjice na delo. Reber, pašnik nad vasjo, je postala rjava. Dovžani so rekli: »Reber mora dvakrat pogoreti, da bo dobra letina.«

Tudi danes dovško polje rumeno valovi, a to so cvetovi regrata, ki se razrašča v z deteljo in lucerno zasejanih njivah. Žita je komaj še za vzorec, kje da bi današnji generaciji dajalo kruha. Kruh daje danes rdečerjavi prah, ki se vali po Dolini vse tja do Trbiža in ga najlepše vidiš, če se povzpneš nad vas, čim više po travnikih in pašnikih.

V eni generaciji se je vas popolnoma spremenila. Pred vojno si na prste ene roke lahko preštel tiste, ki so delali v Železarni. Danes lahko na isto roko prešteješ tiste, ki žive samo še od dela na zemlji. Kmetijstvo je postalo popoldanska obrt. Leseno orodje, ki je stoletja pomagalo pri delu, trohni pod napušči in v ropotarnicah. Zamenjali so ga jeklene priključke k traktorju.

Ostala je samo še ljubezen in navezanost na zemljo, skregana z vsakršno ekonomiko in njenimi zakonitostmi. Če bi zmanjkalo tudi te...?

Žetev

Konec julija se je začela žetev. Žele so domače ženske in dninarice, predvsem tiste, ki so imele pri kmetu posejano korenje ali repo. Za korenje so žele dva dni, za repo pa en dan, tako da drugih žanjic navadno sploh ni bilo treba najemati.

Požeto in v snope povezano žito se je vložilo v kozolce — stogove, da bi se posušilo. Njive, kjer ni bilo med žito vsejano korenje, detela ali lucerna, se je ponovno preoralo in posejalo se je ajda ali repa. Tako je njiva dala dva pridelka na leto.

Žanjice, ki so žele rž, so bile tisti dan obdarovane z velikim (pol do enega kilograma) kosom rženega kruha, na dan mrtvih (Vse svete) so dobile še hlebec rženega kruha.

Žanjice, ki so žele pšenico, so dobile ob sv. Mihaelu — farnem patronu, hlebec belega kruha, ki so mu rekli štrukelj.

S koso na rovtu

Po sejmu, prvo nedeljo v avgustu, se je začela košnja na rovtih. Že davno pred tem je bila vaška mladina domenjena, kdo bo šel kam pomagat. Fantje so gledali, da so šli tja, kjer so bila dekleta pri hiši in obratno. Kjer domačih in takšnih pomočnikov ni bilo dovolj, so se gospodarji domenili s fanti za košnjo za plačilo. En snosek — kosce je na dan zaslužil za dobro srajco. Takšno, ki je imela spredaj dva robčka in je bila zadaj na gube. Grabljica je zaslužila polovico manj.

Odhod na rovtu je bil za vaško mladino pravi praznik. Obetal se je nekaj tednov veselega življenja. Res ob delu, a kaj bi tisto, dela so bili vajeni.

Starejši so ostali po večini doma, da so skrbeli za hišo, hlev in molzno živino, pa tudi žetev včasih še ni bila pri koncu.

Tistega jutra, ko so odrinili, so morala domača dekleta fantom, ki so šli za kosce, pripraviti pušeljce, da so si jih pripeli za klobuke. Med pesmijo in šalami so počasi stopali navkreber. Dekleta so na glavah v jerbasi nosila hrano, fantje na ramah orodje in ostalo. Vse je bilo treba nesti. Živina je ostala za delo doma.

Po prihodu na rovt je bilo najprej treba vse urediti in pripraviti za bivanje. Kuharica se je naselila v bajti — kočki, kjer je na odprtem ognjišču kuhala v trinožnih kozicah. Za kurjavo in vodo je skrbel vodir — najmlajši. Ta je imel najbolj nevhvaležno nalogo. Po ves dan je tekal k studencu po vodo, kajti vsakomur se je zdela za pitje pretopla.

Ostali so se takoj lotili dela, da bi čimprej lahko spali na novem, mehkeem, opojnodiščem senu. Staro, kar ga je še ostalo po senikih, je bilo mrzlo, trdo in prašno.

Velikost rovtu se ni merila v hektarjih, ampak po tem, koliko koscev bi ga pokosilo v enem dnevu. Tako se je velikost rovtu spreminjala od pridnosti koscev ali pa še natančneje, od tega, kako se je gospodar hotel postaviti. Danes ti bo nekdo prisegel, da je bil ta rovt velik za trideset koscev, drugi bo trdil, da je bil za petdeset.

Manjši rovti so se pokosili v enem dnevu, večji pa so se kosili po ves teden, ali še precej več, če je vreme nagajalo. Kajti trideset ali petdeset snoskov ni nihče najemal.

Kadar je nagajalo vreme, so vsi ljudje ostali na rovtu. Domov je šel kdo samo, če je zmanjkalo hrane ali pijače. Takrat so res nastopile prave počitnice. Hrana je bila dobra, saj so s seboj vzeli dovolj suhega mesa, pa tudi šiht ni nikogar čakal v fabriki, da bi mu bilo treba šteti dneve. Za seno so pa vedno rekli:

»Kdor ga je zmočil, ga bo pa še posušil!«

Kosci so začeli kositi že s svitom in kosili dokler se je trava »rezala«, potem pa so pomagali grabljicam. Vsak tisti, ki mu je bila še posebno pri srcu.

Košnja na rovtih

Niso pa znali fantje samo pomagati. Po malici ali kosilu, ko so pounali — počivali, so radi kakšno dekle »sfirali«. Eden jo je zgrabil pod pazduho, drugi za noge, zagugala sta jo in udarila z njo v tretjega, ki je nastavljal zadnjo plat. Če je nihče ni nastavljal, je bil dober tudi vogal hleva ali bajte. Nobeno upiranje ni pomagalo, samo utekla je lahko, če je prvi čas uganila nakane porednežev.

Popoldne se je seno obračalo in ko je bilo prav suho, se je začelo pospravljati na hlev. Večji rovti so imeli poleg hleva tudi po več svisel « manjših senikov iz neotesanih brun. Vse seno se je znosilo na glavah v rjuhah. Fant, ki se je hotel pred dekletki »postaviti«, je vrvi, s katerimi se rjuha poveže, še podaljšal s pasom iz hlač, da bi pokazal, kako je močan in koliko lahko nese. Takemu so radi med seno v rjuho zavalili tudi kakšen težji kamen. Tako naložena rjuha je bila potem tako težka, da sta jo dva komaj dvignila in mu jo naložila na glavo. Nosač se je moral zelo, zelo potruditi, da je tovor do hleva ali svisel tudi prinesel, drugače bi ga še dneve in dneve zbadali. Na Zakraju so fantje, ki so nosili rjuhe, vedno oblekli bele predpasnike.

Zvečer so po Ravnah, Kladju, Visokah, Zakraju, Vivlih, Goreljšah, pod Rožco, v Mlinci, za Borovljami in še kje zagoreli kresovi. Harmonikarji so raztegnili mehove in vrisk koscev in smeh grabljic je odmeval med vrhovi. Če kje harmonike ni bilo, so šli pa tja na obisk, kjer je bila. In pelo in plesalo se je dolgo v noč.

Nadaljevanje

Tončki Ažmanovi v slovo

V 77. letu življenja je nenadoma preminila Tončka Ažman, roj. Treven, z Javornika. Bila je ena izmed najbolj aktivnih družbeno-političnih delav v krajevni skupnosti. Njena dejavnost je bila zelo pomembna, saj menda ni bilo društva ali organizacije, da ne bi pomagala s svojimi bogatimi izkušnjami in tudi z aktivnim delom. Še posebej velja to za področje varstva okolja. Bila je članica upravnega odbora Hortikulturnega društva, opravila pa je

stotine prostovoljnih delovnih ur v spominskem parku na Plavžu in pri urejanju okolice v krajevni skupnosti Edi Giorgioni Javornik — Koroška Bela. Prizadevala si je za urejeno in čisto okolje, večkrat pa ni bila zadovoljna, ker tisti, ki bi morali na tem področju narediti največ, svojih nalog niso dobro opravili, pa tudi krajani dostikrat niso bili dovolj pozorni do teh problemov.

Tončka je bila dolgo vrsto let članica predsedstva krajevne konference SZDL, članica komisije za varstvo okolja, ki jo je nekaj časa tudi vodila, sodelovala pa je tudi v svetu krajevne skupnosti. Seveda je bila aktivna tudi v komisiji za družbeno aktivnost žena, v Društvu upokojencev, pa članica upravnega odbora in krožka ženskih ročnih del. Tončka Ažman je bila vsestransko aktivna in vrzel po njeni smrti bo še dolgo velika.

Med drugo svetovno vojno je bila tudi aktivistka Osvobodilne fronte, skupaj z možem Jankom pa sta izredno veliko prispevala za razvoj NOB.

Prejela je vrsto priznanj in državno odlikovanje, ob zadnem slovesu na Blejski Dobravi pa sta oba govornika poudarila, da je Tončka Ažman svoje delo opravljala prostovoljno in z veliko vnemo.

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Edo Žagar

DO KRES, p. o. Jesenice, Industrijska 1 a, komisija za oceno in odprodajo osnovnih sredstev in materiala objavlja

JAVNO LICITACIJO

1. stroj za krivljenje pločevine, dolžine 2 m, po izkladni ceni 166.700 din, v delovnem stanju,
2. razni material po seznamu, v skupni vrednosti 570.614 din.

Licitacija bo v sredo, 15. aprila, od 9. do 10. ure za družbeni sektor, od 10. do 11. ure za civilni sektor v stavbi DO KRES Jesenice, Industrijska 1 a.

Ogled je mogoč vsak dan, od 13. aprila do dneva licitacije, in sicer od 8. do 9. ure na mestu licitacije.

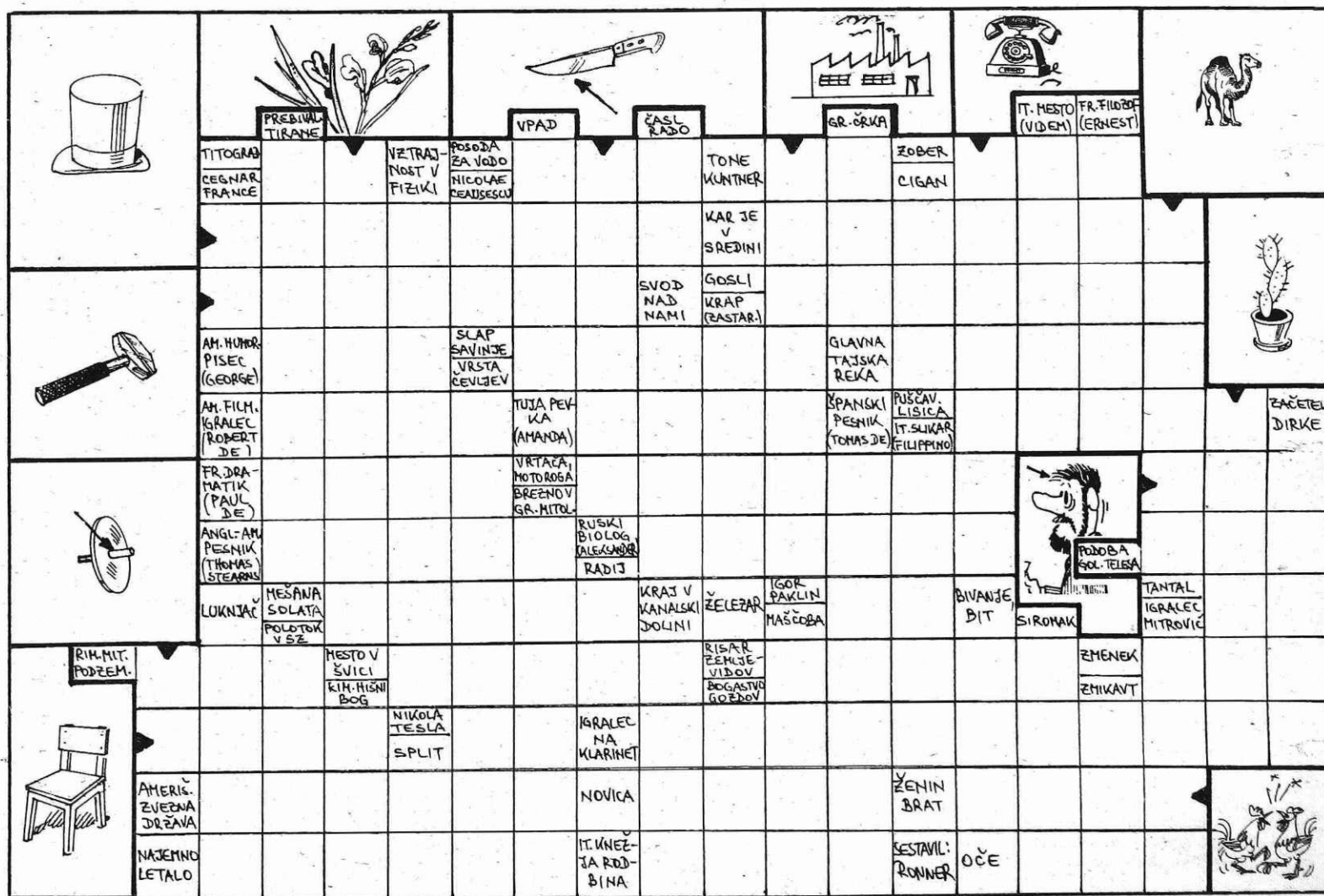
Vsi zainteresenti morajo pred licitacijo položiti kavcijo v višini 10 % od izkladne cene, na mestu licitacije.

Vse davščine v zvezi s kupoprodajo plača kupec.

Javna licitacija

Krajevna skupnost Dovje — Mojstrana objavlja po sklepu sveta KS javno licitacijo za prodajo 4 oken (enodelna) in 4 vrat (z deli). Izkladna cena je 220.000 din.

Javna licitacija bo v sredo, 15. aprila, ob 16. uri na sedežu KS, Savska cesta 1, Mojstrana. Prodaja bo po pravilu videno — kupljeno. Ogled je možen na dan licitacije, od 15. do 16. ure.

6. pokal Kranjske gore v superveleslalomu

V nedeljo, 5. aprila, je Alpski smučarski klub Kranjska gora z veliko pomočjo žičničarjev na smučišču v Podkorenju priredil tekmovanje za 6. pokal Kranjske gore v super veleslalomu. To pa je bil tudi zadnji smučarski dan v letošnji sezoni. Žičničarji so prav za to tekmovanje posebej pripravili smučišče in nudili brezplačne prevoze z žičnico. Vsako leto se na to tekmovanje prijavi več tekmovalcev vseh starosti in kategorij, letos jih je bilo preko 400 iz vse Slovenije. Prireditelj je poznana po specifični super veleslalomski progi in po velikem številu pokalov in praktičnih nagrad. Pokale so prispevali obrtniki iz Kranjske gore in Gornjesavske doline, darila pa so prispevali vsi kranjskogorski hoteli in trgovine. Med glavnimi nagradami so bile Elanove smuči, panzerji Alpina in letna smučarska karta za prihodnjo sezono, ki so jo prispevali kranjskogorski žičničarji. Vse nade so žrebali, tako jo je lahko dobil vsak tekmovalec, tudi tisti, ki ni imel sreče na progi. Na tekmovanju so sodelovali tudi zamejski Slovenci iz Italije in pobrateni smučarski klub »Rudnik« iz Cibra. Tekmovalci so bili razdeljeni v 18 kategorij in so tekmovali na dveh progah.

REZULTATI:

Mlajši cicibani: 1. Marko Zupan, 2. Črt Slivnik, 3. Nejc Peterlin.
Mlajše cicibanke: 1. Tina Babič, 2. Saša Jekler, 3. Andreja Gašperin.
Cicibani: 1. Edo Stare, 2. Grega Kocjan, 3. Vojko Burkelj.

Prvovršeni pri mlajših cicibanih Marko Zupan

Cicibanke: 1. Nataša Ravnik, 2. Eva Rebolj, 3. Alenka Dolžan.
Mlajši pionirji: 1. Primož Smolej, 2. Aleš Pančur, 3. Aleš Komac.
Mlajše pionirke: 1. Januša Lah, 2. Manca Klinar, 3. Petra Pajntar.
Starejši pionirji: 1. Uroš Pavlovčič, 2. Janez Slivnik, 3. Grega Škul.
Starejše pionirke: 1. Barbara Koblar, 2. Nevenka Šimon, 3. Sandra Kotnik.
Mladinci: 1. Grega Gosar, 2. Klemen Rotar, 3. Rudi Hrovat.
Mladinke: 1. Vesna Dolžan, 2. Tina Žmitek, 3. Mojca Robič.
Člani do 30 let: 1. Jože Lavtižar, 2. Marko Robič, 3. Slavko Mertelj.
Članice do 30 let: 1. Lidija Baloh, 2. Jozica Jovanovič, 3. Barbara Pogačar.
Člani do 40 let: 1. Jože Kovac, 2. Tomaž Bernik, 3. Aleš Dornik.
Članice do 40 let: 1. Breda Bernik, 2. Nataša Židan, 3. Jelka Rakvič.
Člani do 50 let: 1. Mirko Klinar, 2. Franc Mrak, 3. Pavel Smolej.
Članice do 50 let: 1. Ana Pogačar, 2. Metka Bernik.
Veterani: 1. Marjan Lavtižar, 2. Ivan Bernik, 3. Jože Rotar.
Veteranke: 1. Pavla Benet, 2. Zdenka Resman.
Ob koncu uspešnega tekmovanja za 6. pokal Kranjske gore v super veleslalomu je organizatorju tekmovanja, gostom, tekmovalcem in žičničarjem zaplesala mladinska folklorna skupina iz Gozd-Martuljka.

A. Kerštan

Nataša Ravnik je zmagala pri cicibankah

PRVENSTVO OSNOVNIH ŠOL V VELESALOMU

Tekmovanja se je udeležilo 150 učencev od prvega do osmega razreda. Na lepi progi so bili boji v posameznih kategorijah zelo zaprti. Največ uspeha so imeli učenci iz Kranjske gore, Mojstrane in Koroške Bele. V teh krajih dobro delujejo smučarski klubi, ki vzgajajo številne smučarske naraščaj.

Rezultati:

Mlajše cicibanke: 1. Andreja Gašperin, 2. Sanja Košir, 3. Barbara Kotalj, 4. Saša Jekler, 5. Tanja Vidmar.
Cicibanke: 1. Špela Gašperin, 2. Silviya Hašimovič, 3. Nataša Ravnik, 4. Alenka Dolžan, 5. Mojca Cuznar.
Mlajše pionirke: 1. Petra Pajntar, 2. Januša Lah, 3. Erika Brojan, 4. Smilja Dolgan, 5. Manca Klinar.
Starejše pionirke: 1. Sandra Kotnik, 2. Petra Pirc, 3. Barbara Koblar, 4. Vladoša Razingar, 5. Romina Bergant.

Mlajši cicibani: 1. Samo Židan, 2. Domen Grah, 3. Aleš Novak, 4. Domen Došina, 5. Marko Zupan.

Cicibani: 1. Gorazd Bergant, 2. Uroš Cenček, 3. Saša Komljenovič, 4. Grega Sredanovič, 5. Primož Reškovec.

Mlajši pionirji: 1. Aleš Pančur, 2. Aleš Komac, 3. Grega Langus, 4. Primož Smolej, 5. Žiga Židan.

Starejši pionirji: 1. Aleš Brezavšek, 2. Uroš Pavlovčič, 3. Teodor Albreht, 4. Janez Slivnik, 5. Uroš Oman.

Ekipno: 1. OŠ Jeseniško - bohinjski odred Kr. gora 302 točk, 2. OŠ 16. decembra Mojstrana 157 točk, 3. OŠ Karavanških kurirjev NOB Kor. Bela 152 točk, 4. OŠ Prežihov Voranc 152 točk, 5. OŠ Tone Čufar Jesenice 122 točk.

SK JESENICE
POSTAJA GRS JESENICE
PD JESENICE

RAZPISUJE TEKMOVANJE V VELESALOMU ZA 4. MEMORIAL STANETA KOBLARJA

Tekmovanje bo 12. aprila ob 11. uri na ROŽCI. Tekmovanje bo v naslednjih kategorijah:

1. Pionirji I. — pionirke I., roj. 1976 in 1975 in mlajši,
2. Pionirji II. — pionirke II., roj. 1974 in 1973,
3. Mladinci in mladinke roj. 1972, 1971 in 1970,
4. Člani I. — članice I., roj. 1969 do 1952,
5. Člani II. — članice II., roj. 1951 do 1937,
6. Člani — članice roj. 1936 in starejši.

Prijave sprejemamo 30 minut pred startom ali na naslov SK JESENICE, Ledarska 4, do petka 10. aprila.

Za ekipno uvrstitev štejejo trije najboljši člani članov. Ekipni zmagovalci prejme prehodni pokal in diplomu, posamezni zmagovalci pa medalje in diplome.

Razglasitev je v hotelu Dom pod Golico ob 16. uri. Na predvečer tekmovanja bo ob 20. uri na ROŽCI baklada.

Delovna konferenca društva

TVD Partizan Žirovnica vabi vse svoje člane in prijatelje športa v KS Žirovnica na delovno konferenco društva, ki bo v soboto, 11. aprila, ob 19. uri v prostorih društva.

Po delovni konferenci bo družabno srečanje. UO TVD Partizan Žirovnica

PATROLNI TEK V ZGORNJI RADOVNI

Člani Strelske družine Janez Mrak Dovje - Mojstrana so v Zgornji Radovni organizirali 13. patrolni tek na smučeh v spomin na tragični dogodek 20. septembra leta 1944, ko so Nemci požgali to partizansko vas. Nastopile so ekipe strelskih družin, teritorialne obrambe, krajevnih skupnosti in drugih organizacij iz jeseniške občine. Zanimivost tega spominskega tekmovanja je to, da ekipe na določeni točki streljajo z malokalibrsko puško, število zadetkov pa šteje v končni rezultat.

Na začetku tekmovanja je zbrane udeležence pozdravil predsednik strelske družine Janez Mrak Dovje - Mojstrana Vuko Lešnjak, ki je poudaril, da je Radovna doživela tako tragično usodo, ki je ne smemo nikoli pozabiti. Delegacija krajevnih organizacij ZB NOV, strelske družine in mladine Radovne je položila venec k spomeniku žrtvam požiga v Srednji Radovni.

Udeležba na tekmovanju je bila letos nekoliko skromnejša kot prejšnja leta. Med moškimi ekipami so bili najboljši tekmovalci teritorialne obrambe Jesenice, ki so zmagali v obeh starostnih kategorijah. Med ženskami je nastopila le ekipa Gasilskega društva Mojstrana, izven konkurence pa je nastopila tudi pionirska ekipa tega društva. Poleg tega sta nastopila tudi dva posameznika, organizatorji pa si prizadevajo, da bi v prihodnje poleg ekipnega tekmovanja organizirali tudi tek za posameznike, saj bi bila udeležba potem večja.

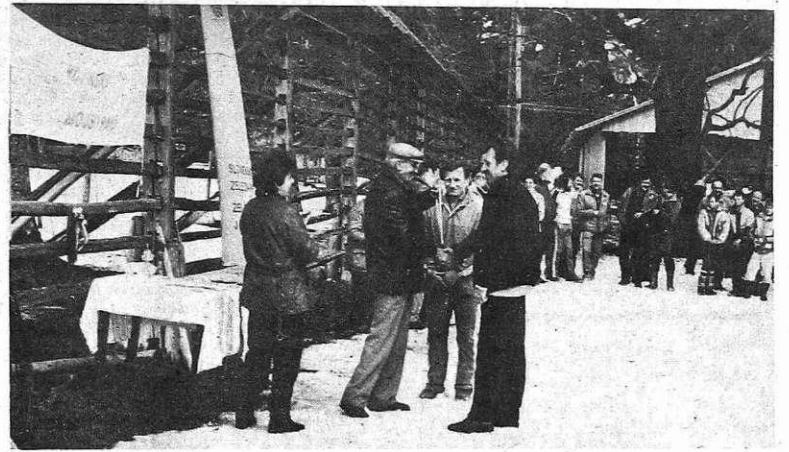
Pri uspešni izvedbi letošnjega patrolnega teka v Zgornji Radovni so pomagali: svet za ljudsko obrambo in samozaščito Skupščine občine Jesenice, Strelska zveza Jesenice, Železarna Jesenice, ZTKO Jesenice, Kovinska oprema Mojstrana, LIP Bled TOZD Mojstrana, Hotel Triglav Mojstrana in Emil Rihartšič s Hrušice.

Rezultati:
Člani do 35 let: 1. Teritorialna obramba Jesenice (Roman Radman, Franc Tajnikar, Franci Teraž), 2. Krajevna skupnost Hrušica (Branko Gričar, Igor Kobentar, Boris Kobentar), 3. Strelska družina Janez Mrak Dovje - Mojstrana (Andrej Janša, Izidor Kofler, Vojko Djuričič);
Člani nad 35 let: 1. Teritorialna obramba Jesenice (Jože Dovžan, Jože Uršej,

Martin Čufar), 2. Strelska družina Gozd Martuljek (Anton Robič, Andrej Zemva, Franc Novak), 3. Strelska družina Janez Mrak Dovje - Mojstrana (Slavko Rabič, Franc Rabič, Rajko Peterlin);
Ženske: 1. Gasilsko društvo Mojstrana

(Tilka Cerkovnik, Saša Kofler, Marica Zorman);

Izven konkurence: pionirji Gasilskega društva Mojstrana (Blaž Sajovic, Gašper Eržen, Miloš Kuhar), posamezno: 1. Milan Ulčar, 2. Franc Cerkovnik. J.R.

Razpis prvenstva Železarne v odbojki

Organizator prvenstva je komisija za športno rekreacijo, izvajalec pa OK Jesenice. Vodja tekmovanja bo Marjan Mahnič.

Tekmuje se po pravilih OZ Slovenije z dodatki pravilnika o DŠRI v Železarni Jesenice. Ekipa šteje 6 igralcev in 4 rezerve, ki se neomejeno menjajo. Igra se po sistemu vsak z vsakim na dva dobljena seta. Ekipa lahko nastopi z najmanj 5 igralci. Ekipa je lahko tudi mešana.

Prijave pošljite na sindikat Železarne (32-66) do četrta, 9. aprila, do 13. ure, ko bo žrebanje v sejni sobi.

1. SKL — ŽENSKO

Košarkarska drama v Celju

METKA : JESENICE — 66 : 68
(21 : 37)

Celje — dvorana STŠ, gledalcev 50, sodnika Zelič (Laško) in Dordevič (Ljubljana)

Jesenice: Deretič 8, Šmitran, Felc 29, Bartelj, Lah 6, Stražišar 13, Krznarič 4, Bešič, Ulčar 2, Smolej 6, Zrnič.

Tekma z Metko v Celju je znova potrdila vse dobre in slabe strani jeseniške ekipe.

Kljub trem poškodovanim oziroma bolnim igalkam, ki so na tekmi sicer igrale, so Jeseničanke v prvem polčasu dominirale na igrišču. Ob dobri igri vseh sta izstopali Felcova, ki je na tekmi v desetih poskusih zadela 7 trojč in Stražišarja s petnajstimi osvojenimi žogami v obrambi. Razlika šestnajstih košev po prvem polčasu je obetala mirno nadaljevanje brez dvomov o zmagovalcu.

Res so Jeseničanke nadaljevale z dobro igro do 27. minute, ko so vodile s 54 : 32. Pri tem rezultatu je trener Jeseničank moral zamenjati Felcovo zaradi štirih osebnih napak, kar je povzročilo preobrat v igri, ki ga ostale igralke Jesenic že zaradi znanja in izkušenj ne bi smele dopustiti. Če bi lahko tolerirali kopico izgubljenih žog v napadu, ni nobenega opravičila za slabo obrambo. Do 32. minute so se Celjanke približale na osem košev razlike. Zaradi takšnega padca igre je morala na igrišče zopet Felcova, ki je z dvema trojkama povečala vodstvo na dvanajst košev. Žal pa je štiri minute pred koncem pri vodstvu 68 : 55 dobila »pričakovano« 5. osebno napako, s tem pa se je začel krčevit boj za zmago. Gostiteljice so predvsem zahvaljujoč nerazumljivi nespretnosti igralk Jesenic zmanjševale razliko. 30 sekund pred koncem pri rezultatu 66 : 68 za gostje so Celjanke izgubile žogo, v minuti odmora pa so se igralke peterke Jesenic s trenerjem dogovorile, kako bodo z dolgim napadom žogo obdržale do konca tekme. Pa jim tudi to ni uspelo, nepotrebno podajo je domača igralka prestregla 8 sekund pred koncem. Napad je zaključila najboljša igralka domače ekipe Juršetova z metom za tri tike tik pred znakom sirene in na srečo zgrešila. In prav veliki sreči se lahko Jeseničanke zahvalijo za to zmago. Zmedo, ki je vladala v jeseniški ekipi v drugem polčasu, dokazuje tudi 23 izgubljenih žog, kar je mnogo preveč za igralke s takšnimi izkušnjami.

V tem tednu Jeseničanke igrajo še zadnji dve tekmi prvenstva. V četrtek gostujejo v Slovenskih Konjicah pri ekipi Cometa, v soboto ob 18. uri pa je na Jesenicah derbi zadnjega kola z ekipo Pomurja.

Na lestvici vodi ID Ježica, drugi je Slovan, tretja pa je ekipa Jesenic.

T.

NAMIZNI TENIS

Jeseniški igralci gostovali v Landskronu na Koroškem

Po daljšem času so jeseniški igralci namiznega tenisa zopet nastopili na Koroškem v Avstriji. V prijaznem mestecu Landskron v bližini Beljaka so odigrali s tamkajšnjim namiznoteniškim klubom ASKO povratno srečanje. Koroški igralci so namreč pred dvema mesecema gostovali na Jesenicah.

V Landskronu so se pomerile ekipe mladincev, mladink in članov. Tako kot v prvem srečanju, so bili v skupni oceni tudi tokrat uspešnejši igralci Jesenic, ki so gostitelje premagali s 16:11, čeprav so bili gostitelji okrepljeni s tujimi igralci.

Ekipa mladincev Jesenic je bila daleč najmočnejša in je zmagala s 7:0. Ekipa mladink je oddala dve igri ter zmagala z rezultatom 6:2. Člani so morali prepustiti zmago domačinom s 3:9, čeprav so bile posamezne igre zelo izenačene in bi bil lahko rezultat tudi drugačen.

Dvoboj je potekal v prijateljskem vzdušju, z gostitelji pa je bilo dogovorjeno, da bodo z medsebojnimi srečanji nadaljevali, saj so v korist igralcem obeh klubov, predvsem pa pomenijo krepitev prijateljskih odnosov sosednjih dežel.

V Škofji Loki je bil v počastitev obletnice Škofje Loke namiznoteniški turnir dvojic, na katerega so bili povabljeni tudi jeseniški igralci. Med 18 nastopajočimi dvojicami je imela največ uspeha jeseniška dvojica Ferbežar - Podbregar, ki je osvojila prvo mesto. Druga jeseniška dvojica Zore - Šmitran je pristala na dobrem tretjem mestu.

Na Jesenicah je bil odigran turnir članov, ki nastopajo v gorenjski rekreacijski ligi. Zmagal je Armando Podbregar z Jesenic.

Na tretjem selekcijskem turnirju pionirjev in pionirk gorenjske regije, ki je bil na Jesenicah, je v odsotnosti nekate-

rih najboljših v I. skupini pionirjev zmagal Klemen Markež (Jesenice) pred Zecovičem (Kranj) in Rožičem (Jesenice). V II. skupini je bil najboljši Sluga (Ljubno), pri pionirkah pa Sokličeva (Ljubno). /S/

Končano tekmovanje rekreacijskih ženskih odbojcarskih skupin

S finalnim turnirjem se je v sredo, 23. marca, v telovadnici CSUI uspešno končalo odbojcarsko tekmovanje, katerega se je udeležilo 14 ekip jeseniške občine. V finalnem turnirju so se ekipe razvrstile:

1. Veteranke
2. CSUI
3. ETN (ŽJ)
4. Tone Čufar

Tekmovanje je v počastitev 8. marca uspešno organizirala ZTKO in vse tekmovalke prijetno presenetila z značko z emblemom tega tekmovanja, prve tri ekipe pa so prejele tudi medalje. Glede na množičnost udeležbe bi to tekmovanje resnično moralo postati tradicionalna oblika počastitve 8. marca kot dokaz vsestranske dejavnosti žena jeseniške občine.

KOMMA

TOMBOLA, TOMBOLA, TOMBOLA

HK Jesenice prireja 21. junija ob 14. uri

VELIKO
HOKEJSKO
TOMBOLO

Vabljeni